

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyre csak helyben és előtérben 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési és kiadóhivatal
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 724. Kiadóhivatal 704.

A tisztai gázsí.

Budapest, április 17.

Mintha fontos, életbevágó országos ügyek miatt nem lenne amúgy is elég gondunk, bajunk, a tisztifizetések kérdése szívós makacssággal újra és újra előtérbe tolokodik és megoldást követel. Bennünket, bármennyire méltányosnak találjuk is a tisztikar anyagi helyzetének javítását, egyelőre más, jelentősebb problémák izgatnának, amiknek megoldásától nemcsak egynéhány ezer emberből álló kaszt, hanem az ország közel huszmilliónyi lakosának jövője függ. Például, hogy milyen intézkedésekkel lehet helyreállítani Horvátországban a megzavart jó békességet? Továbbá: fölláttuk-e két esztendő múlva az önálló bankot? Milyen legyen az általános választói jog? A koalíciós föladatok bevégzése után milyen többség uralkodjék Magyarországon? Mindegyik kérdés fölvetése korszakokat nyitó perspektívákat tár az ember szeme elé, jókat és rosszakat vegyesen. Az egyik perspektíva boldog, hatalmas, gazdag Magyarországot mutat; a másik szegénységben, szolgaságban, belső viszálykodásban sinylődött. És bizonyos oldalról sippal, dobbal, fenyegetéssel mégis másfelé akarják terelni a figyelmünket s úgy állítják be a dolgokat, hogy Magyarországnak nincsen sürgősebb és fontosabb teendője, minthogy a tisztai gázsíját néhány száz koronával fölemelje.

Megesik, hogy néha a megvalósítandó politikai föladatok sorrendje megbomlik. Az országos érdekek fajsúlyában bizonyos eltulodások állnak be s ezzel egyszerre a már ismert aktualitások rovására elemi erővel dobódik föl valamely minden sürgős teendőnél sürgősebb föladat. Amde ilyenkor a közvélemény maga is érzi a sürgősséget, sőt gyakran a kormány és a törvényhozás is csak a közvélemény nyomása alatt változtatja meg a maga munkaprogramját. Példáért nem kell messzire visszamennünk. Itt van a házszabályrevízió, mely szintén váratlanul illeszkedett be a koalíciós kormányzat teendői közé. Amint nyilvánvaló lett, hogy a nemzetiségiek és a horvátok folytonos léha obstrukciója krónikus betegsége lett a magyar parlamentnek, minden más programpontra sürgősebb és fontosabb kérdés lett a Ház munkaképességének helyreállítása s a házszabályrevíziót maga a közvélemény követelte a leghatározottabban.

A tisztai fizetések emelését azonban széles e hazában senki sem követeli. Honnan veszi hát ez a követelés mégis azt a szívós makacsságot, hogy akárhányszor elhesegetik, mindig újra visszatér s nem engedi magát elverni a magyar forum küszöbéről?

Onnan veszi, hogyha Budapesten

senkinek sem kell, Bécsben erősen akarják. Az osztrák kormány akarja, a külügyminiszter akarja, a hadügyminiszter akarja s ez a sok egyesült akarat próbálja ránk presszionálni a gázsíemelést, akkor is, hogy idehaza tótágast áll miatta a publikum. Vaknak kellene lennünk, hogyha ebben az akcióban ne lássuk meg az ellenünk irányuló szervezett machinációt. A kérdést Lueger pártfelei az osztrák keresztényszocialisták állították élére, akiknek hamarosan segítségükre sietett Aehrenthal is, kötelező ígéretet vállalván az iránt, hogy a tisztifizetések fölemelését még a májusban összehívandó új delegációkkal és a most folyó évre visszamenőleg is megszavaztatja. A dolog célja az volt, hogy fait accompli elé állítsák a magyar kormányt és bevégzett tényekkel presszionálják a magyar törvényhozást. A ravaszul fölláttott akna azonban visszafelé sült el. A magyar közvélemény rendületlenül megmaradt eredeti állásfoglalása mellett: ellenzi azt, hogy a delegációkat már májusra összehívják és semmiképp sem hajlandó belemenni abba, hogy a tisztifizetéseket ma, minden sürgősebb kormányzati föladat háttérbeszorításával fölemeljék. Már most így áll a helyzet: Vagy elejtik Bécsben a tarthatatlan követelést s akkor Aehrenthal dolga, hogyan számol be adott szavával az osztrákoknak? Vagy nem és akkor a bécsi akarat a legridegebb ellentétben találja magát szemben az egész magyar közvéleménnyel.

Bécsben érzik is már a helyzet nehézségeit és teletüdővel fújják a veszriadót. Az ultima rációhoz nyulnak, az erőszak legbecstelenebb fegyveréhez: a revolverhez. Válsággal, katasztrófával fenyegetnek meg bennünket s azt kérdezik, hogy érdemes-e azért a negyedfél millióért, amibe a tisztifizetések rendezése kerül, újra fölzavarni az ország nyugalalmát?

A kérdés ilyen beállítását azonban nem vagyunk hajlandók elfogadni. A mikor fölünk a tisztifizetések emelését először kérték, azzal érveltek, hogy ez nem politikai kérdés, hanem a haza javát szolgáló tisztikar szociális érdeke. Mi ma is ezen az állásponton vagyunk. Hajlandók vagyunk honorálni azt az álláspontot, hogy a viszonyok mai folytonos rosszabbodásával szemben a tisztikar anyagi helyzetét javítani kell. Nem vagyunk szűkkeblűek és nem zárkozunk el egy társadalmi osztály méltánylandó igényeivel szemben sem, de a szociális érdekek közt fokozatokat látunk. A magyar állam anyagi erőforrásai nem kifogyhatatlanok, könnyelműség nélkül csak bizonyos sorrendben lehet elvállalni valamely újabb megterhelést. S ebben a sorrendben mi a tisztikart még elég távol látjuk azok között, akik-

nek joguk van arra, hogy nyitott tenyérrel közeledjenek az államkasszához. A magyar állam — többi alkalmazottjaihoz viszonyítva — aránylag elég fényes helyzetet biztosított a hadsereg tisztjei számára, akik minden fokozaton nagyobb javadalmat huznak, mint a hasonló rangú és képzettségű polgári tisztviselők. Ott vannak a tanárok, a tanítók, a bírák, a megyei és állami tisztviselők, a postások, akik csak legutóbb panaszkodtak el, hogy mily régen megfelejtkezett róluk a mostoha államhatalom. A tisztikarral eddig is úgy bánt az állam, mint az édes gyermekeivel, természetes, hogy most már rájuk csak a mostoha testvérek kielégítése után kerülhet ismét a sor.

És akkor is csak akkor, hogyha bizonyos garanciákat kapunk arra nézve, hogy nem hiában s nem értelmetlenkedveért hozzuk ezt az áldozatot. A tanároknak, tanítóknak, bíráknak s egyéb köztisztviselőknek szívesen, aggodalom nélkül adjuk a pénzt. Ezek az emberek mind hasznos szervei az állami apparátusnak, a maguk hatáskörében, mind a magyar hazát, a magyar nemzeti érdeket szolgálják. Biztosítékokat követelünk az iránt, hogy a tisztikarral sem leszünk másképp s hogy a hadsereg, mely ma idegen szellem, idegen érdek exponense Magyarországon, közelebb jut a nemzeti érdek szférájához. Hogyha Bécsben ezt engedményeknek hívják, jó, nevezzük így. Bizonyos azonban, hogy ilyen engedmények nélkül nem lehet a mostaninál kedvezőbb belátásra hangolni a magyar közvéleményt. És ilyen engedmények nélkül nem lehet megkapni a többségben levő függetlenségi pártot sem arra, hogy a tisztifizetések emelésével új terhet rójon az országra. A jó békesség s az ország zavartalan nyugalma kedvéért a függetlenségi párt megszavazta a közös kormányzat szükségleteit, emelte a kvótát, elfogadta a kiegyezést. Ezzel azonban element az áldozatok végső határáig. Ha még valamit akarnak, Bécsen van az engedékenység sora.

Addig pedig a bécsi fenyegetéstől nem ijedünk meg. Mert ahogy ma áll az ügy, az nem finanziaális, nem is szociális kérdés, hanem a magyar állami szupremáciának kérdése. Az a kérdés: mi az erősebb, a bécsi akarat-e, Aehrenthal adott szava, aminek ma az osztrák keresztény szocialisták örvendeznek, vagy a magyar törvényhozás és közvélemény egyesült vetője.

Hogyha Bécsben úgy akarják, ám legyen válság, bukják meg Aehrenthal, bukják meg az osztrák kormány, a magyar kormány sem ragaszkodik minden áron a tárczájához. De a nemzeti becsület követeli annak a megmutatását, hogy Aehrenthal ur hiába számolt, amikor nélkülünk számított.

A közös miniszterek válsága.

— Aehrenthal nem enged? —

Budapest, április 17.

A delegációk összehívása, illetőleg a katonatisztek fizetésének és a legénységi zsoldnak emelése miatt előidézett bonyodalmak nyomán támadt közös miniszteri válság foglalkoztatja nálunk is, Ausztriában is a politikai köröket. Különösen az osztrákok izgulnak szörnyen és ugyancsak harsogtatják a harci kürtöt. Így ma a keresztény-szociálistáknak, a Lueger-Latour-féle magyarfaló társaságnak laptudósítója a következő információval szolgál a bécsi lapoknak:

A közös Kormányának a delegációk összehívása és a tisztí fizetés javítása ügyében a magyar Kormányval folytatott tárgyalásai közben főként azért támadtak újabb nehézségek, mert Magyarországon egyes sovíniszták még mindig remélik, hogy a tisztí fizetések javításával nemzeti engedményeket csikarhatnak ki, holott az uralkodó tekintetben még mindig megmarad régi álláspontján. Ha a magyarok főrekvéseit az eddigi módon tovább folytatnák, elkerülhetetlen volna, hogy már a legközelebbi koronatanácsban az ő kárakra döntsének és ennek egyetlen következménye a magyarországi Kormányválság volna. Még mindig fenyegetőznek azzal, hogy Magyarországon a helyzet ellenzéki, de az a félelem, hogy egy hatvanhetes alapon álló kormányra bizhatnák rá az új választás intézését, Kossuthot és társait még idejekorán alkalmazkodásra fogja bírni. Az osztrákok mindenesetre jobban szeretnék, ha Magyarországon az új választást egy lojális Kormány vezetné, ahelyett, hogy Kossuthnak az embereivel kellene tovább folytatni az eddigi meddő czivakodást.

Az osztrákok tehát a magyar Kormány válságát szeretnék előidézni, hogy Kossuth Ferencz és társai helyett, akiket az egész nemzet vezéreinek ismer el, megint a régi rendszer emberei vezessék ezt az országot, azok, akik mindig hűségesen szolgálták az osztrák érdekeket. Erre azonban aligha fog kerülni a sor. Válság csak a közös minisztereket fenyegeti, akik maguk idézték elő veszedelmüket.

A bécsi politikusok azonban ezt nem akarják belátni, sőt a „N. Fr. Pr.” holnapi számában — mint tudósítónk táviratozza — azt hangoztatja, hogy báró Aehrenthal éppen nem akar tágitani. A bécsi lap szerint illetékes körökben hangsúlyozzák, hogy báró Aehrenthal ra-

gaszkodik ígéreteihez, melyet az osztrák delegációnak tett és teljes tudatában van annak, hogy milyen konzekvenciák származnak abból, ha ígéreteit nem volna képes betartani.

Báró Aehrenthal álláspontja az, hogy a delegációk májusban tartandók meg, hogy a tisztí fizetések felemelése feltétlenül szükséges és hogy ez az ügy egyáltalában nem politikai kérdés, tehát nem lehet kapcsolatba hozni a nemzeti engedményekkel.

Az osztrákok tehát egyenesen hatalmi kérdést csinálnak ebből a kérdésből. Erre pedig a Kormány nem felelhet mással, mint azzal, hogy Aehrenthal-nak nyíltan megmondja, hogy a magyar képviselőház túlyomó többsége bizalmatlansággal viseltetik iránta, tehát hagyja el a helyét. Hiába igyekeznek az osztrákok a válságot magyar térére átjátszani, csak a közös miniszterek bukhatnak.

Budapest, április 17.

A horvát bán aiférja. Zágrábban Rauch Pál bán tegnap Korda dandárparancsnok és Jellasich Gyula utján provokálta Medakovich Bogdánt, a horvát országgyűlés volt elnökét. Medakovich elfogadta a kihívást és ma meg is nevezte segédeit Lorkovics Iván és Uzelac őrnagy személyében. A provokálásra az önálló szerb-párt ismeretes nyilatkozata szolgáltatott okot, amelyben a bán hazugnak, denuncziásnak és rágalmozónak mondják. Az előzmény pedig az, hogy e hónap tizedikén az önálló szerb párt a horvát sajtó utján nyílt levelet intézett a bánhoz, amelyben felszólítja őt, hogy bizonyítsa azokat az antidinasztikus és hazafélő vádakat, amelyekkel a pártot megvádolta. Másnap a bán a hivatalos lapban közzétett nyilatkozattal válaszolt. A nyilatkozatot e héten, kedden tárgyalta a párt. Megállapította, hogy abban az elhangzott súlyos állításokra semmi bizonyíték nincsen, miért is határozatilag kimondotta, hogy a bán tudatosan rágalmozott. Ezt a nyilatkozatot elsőnek Medakovich Bogdán írta alá és ezért provokálta őt a bán. Politikai körökben azt híresztelik, hogy a bán nem saját jószántából provokálta az önálló szerbek vezérét, hanem felsőbb helyről eredő utasításra.

Dr. Starcevic Mile, a horvát bán legutóbbi nyílt levele kapcsán, hosszú nyílt levelet tesz közzé, amelyben Wekerle miniszterelnök, báró Aehrenthal külügyminiszter és báró Rauch horvát bánnak azzal a felfogásával foglalkozik, hogy

az önálló szerbek a nagyszerb propaganda hívei s mint ilyenek, megbizhatatlan elemei a horvát politikai világnak. Mindaddig azonban, míg Wekerle és Aehrenthal az önálló szerbeket megbizhatatlan elemeknek tartja — mondja a nyílt levél — addig ugyanilyen szemmel nézik az önálló szerbek barátait az egész horvát-szerb koalíciót is. Ennélfogva báró Rauch állása szilárdan áll s a király nem fogja Horvátország ügyeit a koalícióra rábízni. Dr. Starcevic tehát felszólítja az önálló szerbeket, hogy lépjenek ki a koalícióból, mert ez esetben Wekerle véget vet az abszolutizmusnak Horvátországban.

Zágrábból írják, hogy dr. Manojlovics egyetemi tanárt, aki mint az önálló szerb párt tagja aláírta a bánhoz intézett nyílt levelet, nyugdíjazni fogják.

Zágrábból jelentik éjjel: Báró Rauch bán párbajra hívta dr. Medakovich Bogdán, a szerb önálló párt elnökét. Egyelőre meg nem tudni, hol és mikor történik a párbaj. A bán segédei Korda Ignác, a 9. huszárezred ezredese és Jellasich Gyula kamarás, a zágrábi lovasdandár parancsnoka. Dr. Medakovich segédei Uzelac Mihály 16. gyalogezredbeli ezredes és Lorkovics Iván képviselő. Az „Obzor” kormánylap a többiek közt azt írja, hogy e párbaj társadalmi szempontból tisztesen megoldja majd a kérdést a két félre nézve, politikailag azonban megmarad továbbra is a nyílt kérdés.

Szterényi államtitkár üdvözlése. A brassói Székelytársaság dr. Zakariás János elnöklésével a minap ülést tartott, amelyből Szterényi József államtitkárt, ugyis, mint Brassó képviselőjét, úgy is, mint a székely ügyek és az iparosok támogatóját legfelsőbb kitüntetéssel alkalmából melegen üdvözlétek. Az üdvözlő irat a többi között ezeket mondja:

A brassói székelytársaság, melynek legfőbb célja itt Brassóban a székely magyar iparos elem megtartása és megerősítése: mai nagygyűlésen elhatározta, hogy Nagyméltóságodat újabb kitüntetéssel alkalmából szeretetteljes tisztelettel üdvözlö. A székely társaság tagjai itt túlyomó részben iparosok; akik munkájuk után élnek, annak köszönhetik boldogulásukat. Éppen azért nagy az örömiük Nagyméltóságod kitüntetésén, mert tudják, hogy Nagyméltóságod is Isten adta tehetség mellett egyedül és kizárólag munkásságának köszöni boldogulását, fényes pályafutását. Azt hisszük, hogy üdvözlésünk alkalomával jobb, érzelmeink és vágyainak megfelelőbb kívánságot nem tolmácsolhatunk, mint azt, hogy adjon a magyarok Istene Nagyméltóságodnak erőt, időt és kitartást arra, hogy társadalmunk gondolkodását átalakítani tudja, hogy közéletünk minden tényezője felismerje az ipar jelentőségét, megbecsülje

A Napherczeg.

Irta: Benda Jenő.

1.

Nagy ijedelem történt a városban. Egerszer, egy gyönyörű szép tavaszi napon oda érkezett a hirneves Napherczeg, a vérpezsdítő, szerelmet forraló Nap fenséges unokaöccse. Diadalmas szép ember, vállas, hatalmas férfiú, hetyke batorságu, tüzes, vakmerő tekintetű. Híre megelőzte, asszonyok boldogsága, férjek veszedelme volt ez a gyönyörű szál ember, akinek az volt az élethivatása, hogy kereste a gyönyört. Jöttének híreire fogait csikorgatták a férfiak, az asszonyok pedig szendén fölpirulva szívükre nyomták a kezüket, hogy így titkolják el annak a dobogását. És nem mertek kacagni, mert akkor ezt mondják nekik férjeik, a szigorú erkölcsös emberek:

— Ahá! A Napherczegnek örültök előre, ugy-e, ti gyalázatosak!

És nem mertek szomorkodni, mert akkor megint ezt mondják nekik a férjek, a szigorúan erkölcsös emberek:

— Aha! Jó előre a Napherczegről ábrándoztok ti gyalázatosak!

Azután megérkezett a Napherczeg és ettől a naptól fogva sok tragédia és sok komédia esett meg abban a városban.

2.

Dél idő volt az órája a Napherczegnek, amikor a derűs kék égbolton legjobban sugárzott a vérpezsdítő, szerelmet forraló nap. A Napherczeg ilyenkor ott sétált le és föl a folyó partján s hetyke, merész tekintetével kereste az asszonyok szemevillanását.

A szigorú erkölcsű férjek megtiltották asszonyaiknak, hogy ebben az órában a folyó

partján időzzenek. Az asszonyok éppen azért a déli órákban mind fölkerelkedtek s legszebb ruháikban ott sorakoztak a folyóparton, amerre a Napherczeg elhaladt. A szigorú erkölcsű férjek lelkük mélyén felháborodtak, de nem mutatták haragjukat, nehogy nevetségessé legyenek. Volt azonban egy asszony, aki nagyon hűségesen, nagyon becsületesen szerette az urát s ez az egy soha sem ment a folyó partjára. Pedig szomszédjukból a pupos ember felesége gyakran hívta:

— Jöjj velünk! Hogyha látnád a Napherczeget, mily diadalmasan szép, milyen merész tekintetű, milyen gyönyörű!

Erre mindig így felelt az asszony:

— Nem lehet. A Napherczeg nem érdek, a férjem pedig megtiltotta, hogy ebben az időben a folyó partjára menjek!

A férfi éppen azért nagyon büszke volt erre az asszonyra s boszantani akarván a többi férjeket, így dicsekedett nekik:

— Lám, az én asszonyom soha sem megy abban az órában a folyó partjára!

Mire gonoszul nevetett a többi s valamennyi helyett csufondósan felelt a szomszéd, a pupos ember.

— Bizonyára ő maga is fél a tavaszi nap világára kivinni az erényét! Lám az én asszonyomnak nem árt a Napherczeg tekintete!

3.

Ezek a szavak megmérgezték szegény szerencsétlen férfi lelkét. Nehéz tépelődéssel ment hazafelé éppen a déli órákban. Utában egész sereg asszonynyal találkozott. Öregék és fiatalok, nevetők és szomorú arcuak, mind siettek a folyó partjára, ahol a Napherczeg várta őket. Ime, mind mennek, egyetlen egy sem marad otthon, más nem kivétel, csak az ő asszonya. S erre a gondolatra uira érezte a méreg keserűségét. Hazasietett és mondta az asszonynak:

— Jöjj velem!

— Hova? — kérdezte az asszony.

— A folyó partjára, ahol a Napherczeg sétál. S felelte az asszony nagyon csodálkozva:

— Nem te magad tiltottad meg, hogy oda elmenjek?

— De most én parancsolom, hogy jöjj!

Az asszony vállat vont és mentek.

4.

Virágos kert nyílt a folyó partján, a tér telis, de tele volt a város asszonyaival. Férfi nem is volt köztük és mind zsi bongva, izgalommal néztek a folyó folyása elé, abban az irányban, ahonnan a Napherczeget várták.

Akkor érkezett oda a férfi az ő asszonyával. És nevettek a többi asszonyok:

— Mily bolond férfi, ő maga hozza feleségét a Napherczeg utjába!

A férfi megdöbbsent, körülnézett és belátott az asszonyok szívébe. Mindegyik szívében, jól őrzött helyen ott volt a Napherczeg képe. Erre igen megijedt, szeretett volna visszafordulni, de már késő volt. A folyó folyása felől közeledett a Napherczeg. Oyan volt, mint a híre, diadalmas szép ember, vállas, hatalmas férfiú, hetyke batorságu, tüzes, vakmerő tekintetű. Amint jött, utjában a vérpezsdítő, szerelmet forraló nap sziporkázva szórt az asszonyok szívé csiklandozó tüzes sugárnyilakat. És hullámozott, remegett, tejet hajtva hódolt az asszonysereg, mint a virágos kert, hogyha végig fut fölötté egy lanygos tavaszi fuvalat.

Jött, jött a Napherczeg. Már előttük volt, közvetlen közelükben hajtottak fejet az asszonyok.

A szomszédban lakó pupos ember felesége mámoros boldogsággal hódolt neki s az erényes asszony férje megdöbbsenve fedezte fel az ő szívében is a Napherczeg glóriás képét. Félel-

az ipart és az iparost: és az együttérző, egymást megértő és megbecsülő társadalom segítsen mielőbb megvalósítani: Magyarország gazdasági önállóságát és függetlenségét.

Kossuth Ferencz Boszniában. A szerajevói „Hrvatsky Dnevnik”, Stadler érsek lapja, — mint Szerajevóból jelentik — ma igen meleg hangon ír Kossuth Ferencz boszniai utjáról. Azt írja többek között, hogy amit csak a magyarok a boszniai horvátokról tudnak, mindez szerb forrásból ered. Minden józan ítélletű embernek tisztában kell lennie azaz, hogy a magyarok és horvátok között a jó viszonyra égető szükség van és a hosszas, immár elmérgesedett viszálynak csakis a tájékoztatás és a helytelen felfogás lehet a szülőoka. A boszniai horvátok nagyon jól tudják, hogy Kossuth Ferencz ma Magyarországon a legszámottevőbb tényező és arról is meg vannak győződve, hogy az elkeseredett hangulatot és a lábra kapott egyenetlenségeket az igazság keresésével csakis Kossuth Ferencz képes megszüntetni. Ebben a törekvésében pedig a boszniai horvátok között igen sok barátot fog oldala mellett találni, akik örömmel üdvözlnek most Szerajevóban, mert erős a hitük, hogy Kossuth mostani látogatása után tisztán fog látni viszonyainkban s ez a körülmény nagy segítségére lesz békéltető munkájában.

Interpelláció a boszniai események dolgában. Visontai Soma képviselő ma a boszniai események dolgában interpellációt jegyzett a képviselőház interpellációs könyvébe.

A magyarországi szerbek mozgolódása. Uvidékről jelentik, hogy a magyarországi szerbek körében már huzamosabb idő óta azon kérdéssel foglalkoznak, vajon nem lenne időszere, hogy a magyarországi szerbek egy új pártban szervezkedjenek, mely közösi és egyházi téren egyesítné magában a szorosán vett magyar területen lakó szerbeket. Körülbelül a horvátországi önálló szerb-párt programja és szervezete lebeg a kezdeményezők szeme előtt, sőt az új pártnak is ugyanezt a nevet akarnák adni. A párt a horvátországi szerb önálló párttal egyházi téren együttesen működne, politikai téren azonban teljesen különálló magatartást tanúsítana. A pártnak Budapest lenne a központja. E terv azonban az előkelő szerbek körében nem talál visszhangra. A legtöbben várakozó álláspontot foglalnak el, míg a horvátországi viszonyok nem tisztulnak és így megállapítható nem lesz, mennyiben tekinthető célravezetőnek a horvátországi szerbekkel való közreműködés.

mében a lélekzete elakadt, megdőbbsenve emelte tekintetét az ő asszonyára. És diadalmasan felujongott. Ime! Az ő asszonya emelt fővel, hideg tekintettel néz el a Napherczeg feje felett. Hiába szórija rá a vértpezsdítő nap a legfőbb, legesiklandozóbb nyilatkat! Az asszony arca hideg, közönyös marad! A varázs megtört! Az ő asszonyán, egyedül az ő asszonyán tört meg az átkozott varázs!

5.

A boldog férfi diadalmas örömmel sietett vissza a többi férfihez, hogy boszantsa őket:

— Voltam az asszonyommal a folyó partján. És minden asszony szívében ott volt a Napherczeg képe, mikor jött a Napherczeg; minden asszony hódolt neki, csak az én asszonyom maradt hideg!

A többi gonoszul nevetett:

— Szajná! — mondták neki.

A pupos ember is ott volt, az is gonoszul nevetett:

— Szegény barátom!

Az erényes asszony férje nagyon megharagudott és egyenesen a pupos emberhez fordult:

— Hiába nevezsz, a te asszonyod is szívében hordja a Napherczeg glóriás képét.

A pupos ember fölényesen legyintett a kezével:

— Hazugság! Jöjj magad és győződj meg róla, hogy nem igazat beszélsz!

Mentek egyenesen a pupos ember házába. Mosolyogva, gyanútlanul jött eléjük az asszony. Az erényes nő férje egyszerre meglátta, hogy az asszony szívében most is ott van a Napherczeg glóriás képe. És gunyos kárörömmel for-

Politikai hangulatok.

1. Bőjtös válság.

Nagypénteken mossa Holló Sümeg... Ha ez pozitívum, akkor egyéb nem is történt. Azonban a koalícióra és a függetlenségi párttra ez a világ kigyót-békát rákiált. Különösen számontartják a békát, hogy mennyit ettek és mennyit kell még megenniük ezután, hogy a végén ott legyenek, ahol a mádi modern, tudnillik, az ut kezdetén és afelől kelljen tanakodniok, hogy minő elvfeleladások árán iuthatnának állandóbb hatalomhoz. Nagypéntek a rágalnak diadalra jutásának ünnepe gyanánt szerepelhetne a politikai kalendáriumban a jelenlegi viszonyok között. A levegő tele van gyanúsítások tüzeivel és egyes jelentékeny pozícióiu politikusok, képviselők, pártkapacitások már-már ugy szerepelnek a köztudatban, mint akik minden cselekedetüknél, akcióiüknél és tervüknél csak azt nézik, hogy önző ezéliaiknak mennyiben felel meg és belöle ugy a jelenben, mint a jövőben mennyi hasznot szerezhetnek.

Pedig bizvást mondhatjuk, hogy a politikai élet tengerének a felülete csendes, szelid, akár csak az Adriai öböl, ahová a kirándulók igyekeznek. Amint már tegnap is irtuk, bőjtös világ van. De igaz, hogy ki azért bőjtöl, mert nem iuthat hozzá a szenzáció eledeléhez, ki pedig a pazarlókat akarja kibőjtölni, hogy amikor ióllakottan ellustulnak, akkor egyszerre rájuk rontson és elvegye tőlük kincseiket, fegyverüket, ruhájukat.

A bécsiek már-már ugy gondolják, hogy ez az idő következzék el. Szorítják a magyar kormányt a katonatiszti fizetések fölemelése dolgában, abban a hitben, hogyha ezt nem teljesítik, a királynál elvesztik a bizalmat, s anélkül, hogy a nemzeti követelések dolgában szóbaállana velük, záros határidőre elrendeli a választói reform megalkotását és olyan embereknek ad megbízást, akik a magyarság tulnyomó erejének a végleges megtörésére vállalkoznak.

Hát olyan nagy dolog vajon a katonatisztek fizetésemelése? Nem. Hisz a kormány tagjai-

dult a pupos ember felé. Am csodálkozva látta, hogy az örömben tapsol és ugrándozik:

— Ime nézd, hogy a nőm szívében nincsen az, amit te keressz. Csak egy rózsaszínű fátyol van s a rózsaszínű fátyol mögött én vagyok, mert a nő engem szeret!

Az erényes asszony férje ámulatában összezsapta kezét. Hát vak ez az ember, hogy a nyilvánvalót nem látja?

A pupos ember azonban nagy ujjongva folytatta:

— Hazudtál! Hazudtál! Inkább menj haza és nézd meg, mi lakozik a te feleséged szívében?

6.

Hazament az erényes asszony férje s csakugyan azon kezdte, hogy megnézte, mi lakozik a felesége szívében? De amint megnézte, meghökkenve tántorgott vissza: Mi az? Hát az ő szeme is vak? Nem látott egyebet, csak egy rózsaszínű függönyt.

Akkor megértette, hogy az asszonyok szívébe mindenki könnyen beláthat, csak éppen a férj nem, mert annak a látását elhomályosítja egy rózsaszínű függöny. És ettől fogva keserűség volt minden órájában, öröm minden csökésőkjában, mert folytonosan arra gondolt, hogy nem ille a Napherczeg a rózsaszínű függöny mögött.

Pedig ez az asszony valóban tisztá volt, a rózsaszínű függöny mögött kivételesen csakugyan nem volt más kép, mint azé a férfié, akinek örök hűséget esküdött.

Amiből az következik, hogy a férfiak akár hisznek, akár nem hisznek, egyformán ostobák.

ban is megvan rá a hajlandóság. Hanem esetek, amelyek bántó diszharmoniót idéznek elő, elveszik tőlük a kedvét.

— Lehetne arról beszélni — mondta egy kiváló államférfiu — hogy a katonatisztek fizetésemelését ne tekintjük politikai kérdésnek, hanem csak szociális követelménynek és ismerjük be, hogy a hadsereg tagjai a mostani viszonyok közt nem élhetnek meg eddigi fizetésükből. De ha mitőlünk kívánják a jobb ellátást, ha azt akarják, hogy mi áldozunk többet adóban és mondjunk le belső kulturális, gazdasági és vitális reformokról az ő kedvükért, akkor okvetlen meg kell követelnünk, hogy ez az intézmény, melyet segítünk, a mi speciális nemzeti intézményeink közé legyen sorozható, nem pedig, hogy kettős veszteségünk legyen: egyik, mely az által ér bennünket, hogy más javainkat a költségek elvonásával megkárosítjuk, a másik az, hogy olyan szervezetet erősítünk, amelyik érzéseinktől, törekvéseinktől idegen, sőt ezekkel szemben — ha ugy rendelik — ellenséges cselekvésekre is készen áll. Mert amig így van, azt mondhatjuk, semmi közünk hozzá. Az uralkodó éppen imént határozta el, hogy magánpénztárából fizetést ad a darabont-korszak vitézeinek, akik a nemzeti akarattal szemben az abszolutizmus parancsainak engedelmeskedtek. Ennélfogva logikus csak az lehet, hogyha a legfőbb hadur Magyarországon is gondoskodni akar a hadsereg tisztjeinek jobb ellátásáról, hát mindaddig, amig ez a hadsereg minálunk nem illeszkedik harmonikusan a nemzeti erősség szervezetei közé, a jobb javadalmazás költségeinek fedezésére nyissa meg az uralkodó magánpénztárát épp ugy, mint a darabontok részére.

Ezt a véleményt megjegyzés nélkül reprodukáljuk, hogy az ellentéteket szító bécsi körök egy kissé tájékozódást szerezzenek az idevaló argumentumok felől.

Ha pedig válságról ábrándoznak, hajlandók vagyunk egy másik vélemény közreadásával rámutatni egy kibontakozási tervre, amelyik többek állítása szerint memorandum alakjában már a király dolgozószobájához jutott.

A tervzet egyszerűen azt ajánlja, hogy az uralkodó a koalíciós kormányt mentse fel és új kabinetalakítással bizza meg Kossuth Ferenczet az át dolgozandó függetlenségi program alapján, mely lehetővé tenné, hogy a függetlenségi többséghez a hatvanhetes pártok nagyobb része is csatlakozzék. Ez a többség teljesíthetné a katonatiszti fizetések fölemelését, mert akceptálendő programja által, de magának a megbízásnak következtében biztosítékot találna a katonai kérdések nemzeti irányu fejlesztésére. Ez a többség csinálná aztán meg a választói reformot s ez a kormány fordulna a reform alapján a maga programjával a nemzethez. Igen fontos momentum gyanánt emlegetik, hogy ekként az általános választások eredményét pozitívabban lehetne megállapítani, mert az új programmal szemben nem volna külön hatvanhetes párt, hanem csupán egy klerikális csoportosulás, s így a szocialistákat és a nemzeti-ségieket okvetlen legyőzhetnék.

Igy festenek a bőjti kombinációk s ennyiből áll a bőjti válság, melyet Bécsben táplálnak, de Budapesten csak a husvétü szünet után kerül a politikai étrendre.

* * *

11. Cserépdarabok.

A képviselőházban a vakáció alatt is permanenciában marad a háznagyi hivatalon kívül az elnökség irodája.

A háznagyi hivatal arra való, hogy a képviselőház alkalmazottjai ne szenvedjenek rövidséget borralalók tekintetében s ha vidékiek jönnek,

meg lehessen mutatni nekik a szép épület csodáit és ha különös szerelmesek itt akarnak rendez-vous, ne legyenek csukva a kapuk. Az előnkori iroda arra jó, hogy a beérkező kérvényeket, feliratokat igtathassák és ha véletlenül haláleset történék, kitzúzhassék a fekete zászlót s vagy ilyen esetben, vagy ha képviselőket közjegyzőknek, főispánoknak neveznének ki, intézkedni lehessen új választások dolgában.

Ezenkívül azonban nyitva kell lennie az irodának amiatt is, hogy hátha valamely képviselőnek honmentő ideája támadna, hadd jegyezhesse be azt az indítványkönyvbe és az interpellációs könyvbe. E bejegyzéseket személyesen kell cselekedni s így esik, hogy vakáció közben a t. Ház vendégei a márványfalakon és szobrokon, meg oszlopokon kívül parlamenti nevezetességeket láthatnak. Így jelent meg interpellációt bejegyezni a külföldi spionok miatt Nagy György, most pedig a Boszniában tapasztalt magyarellenes szerb propaganda miatt Vissontai Soma.

Persze várakozhattak volna a bejegyzéssel éppen április 28-ikáig, ha az interpellációt 29-én akarnák elmondani, sőt ráérnének 29-én is, ha biztosak lennének benne, hogy azon a napon az ülés megnyitása előtt felébrednek.

Csak hogy más szempont miatt kellett sietniök. Nevezetesen ezek a kérdések még most valamennyire aktuálisak s a közönség olvashatja, hogy a képviselő urak a szünet alatt is vigyáznak a hazára. De 28-án és 29-én már hol lesznek a friss tavaszi szenzációk?

Addig az ideig úgy elmúlnak, hogy a most szorgalmaskodó képviselőknek akkor már nem lesz egyéb dolguk, mint az interpellációikat kitorolni.

A lovagiasság szabályai szerint nemcsak minálunk csinálnak politikát, hanem ezt a tulajdonságot eltanulták a horvátok is.

Volt az utóbbi napokban spionozás, hazafülszólás és irásban meg szóban ezzel szemben a megbecstelenítésre alkalmas kifejezések úgy hullottak, mint a záporosó.

Az ily összeütközések nálunk (ahol a politikai és parlamenti élet csakugy, mint a juristabál-rendezés, az evező-sport és a jég-hokizás a kaszinói rendszert követi) lovagias ügyekkel szoktak kellemetes és érdekes változatosságuakká tétetni.

Horvátországban most ugyanezt a politikát követik és báró Rauch, a bán segédekét küldött Medakovichhoz, a bánellenes és magyarellenes párt vezetőjéhez.

Korrektül csinálják, a kaszinói lovagiasság szabályai szerint.

De vajon, ha valaki meg van győződve, hogy hazájának ellensége és árulója a sértegető ember, szerezhet-e neki tisztességet, hogy gallér férfinak minősíti lovagias uton történő provokálása által?

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Sopron város köztörvényhatósága néhány nap előtt közgyűlést tartott, amelyen egy német bizottsági tag azt követelte Welder főmérnöktől, hogy az előadott tárgyat németül ismétlje. Welder a bizottsági tag kérését megtagadta, azt adván elő, hogy ő neki csak magyarul kell a tárgyat előadni. Erre nagy vihar támadt, mire a közgyűlés többsége akként határozott, hogy a főmérnök megfeleltette a közgyűlés határozatát, amelyre ma érkezett le a belügyminiszter döntése, mely szerint a nemzetiségi törvény 6-ik §-a alapján kívánatra németül is tartoznak előadni a tárgyat.

KÜLFÖLD.

Az orosz külügyi reformok.

— Izvolszki a Balkán-kérdésről. —

A дума mai ülésének napirendjén van a külügyminisztérium költségvetésének tárgyalása. Jelen vannak a kormány részéről a miniszterelnök, a külügyminiszter és az igazságügyminiszter. A diplomaták páholyában jelen vannak a német nagykövet és neje, gróf Berchtold osztrák-magyar nagykövet Fürstenberg herceg nagykövetségi tanácsossal, a román követ és mások. Az előadó jelentése után Izvolszki külügyminiszter emel szót. Izvolszki miniszter azzal a kijelentéssel vezeti be beszédét, hogy a külügyminisztérium már megkezdte a kívánatos reformok kidolgozását. A külföldi képviselők költségvetési dotációját a központi kormányzás revíziója kell, hogy megelőzze.

A Balkán-kérdésről szólva, a miniszter a következő fejtegetésekbe bocsátkozik. A Balkán-ügyek minden orosz ember szívét érintik. Összefüggésben vannak ezekkel Oroszország élő, történelmi tradícióinak, erkölcsi jogainak és erkölcsi kötelességeinek tudata. Az érdeklődés központjában jelenleg a keresztények sorsa az európai Törökországban áll. Oroszországra nézve e kérdés két szempontból bír a legnagyobb fontossággal: elsősorban tekintettel Oroszország történelmi szerepére hit- és fajkonaival szemben, másodsorban pedig, mert törekedni kell, hogy e téren semmiféle oly indok ne merülhessen fel, amely veszélyes politikai bonyodalmakra és az általános béke megzavarására vezethetne. E célt szem előtt tartva, Oroszország már 1897-ben egyezményt kötött Magyarországgal. A miniszter azután vázolja ezen egyezmény alapelveit és felel, hogy az ezeknek kiszélesítésével hat évvel később létrejött a műrztégi program Oroszország széles körében nem bír népszerűséggel. A társadalom magatartása a politikai kombinációkkal szemben arra vezethető vissza, hogy általánosságban nincsenek kellőképpen tisztában ezen egyezmény céljaival. Ezen egyezményre találon lehet alkalmazni a diplomáciai terminust: protocol de desinteressesment. Világos, hogyha leginkább érdekelt hatalmak kötelezik magukat, hogy Törökországban belül nem törekessenek területi előnyök megszerzésére vagy hódításokra, már ezzel is kiválóan alkalmas alapot teremtenek arra, hogy a portára erőlyesen és békésen hatni lehessen a reformok mielőbbi életbeléptetése érdekében. Így fogták fel a többi európai hatalmak is ezen egyezményt. Két elődömet, akik az egyezményt aláírták, azt hiszem, az a törekvés vezérelte, hogy Macedónia keresztény lakosságának biztosítsa a szükséges reformok maximumát, egyúttal azonban Oroszországot a lehetőség szerint kevésbé, vagy egyáltalában ne tegye ki nemzetközi bonyodalmak veszélyének. Azt hiszem továbbá, hogy az orosz társadalom alábecsüli a szerződött hatalmaknak a reformok kivitele érdekében elért eredményeit. A miniszter kijelenti, hogy eltekint ezen eredmények felsorolásától és csak arra akar rámutatni, hogy más államok miniszterei is szólóhoz hasonlóan reáirányították az elért eredményre a figyelmüket. Utal továbbá arra, hogy nagyobb eredmények bizonyos zavaró körülményekre, így pl. a Balkánon élő nemzetiségek elfenségeskedésének fokozódására és más hasonlóan kedvezőtlen körülményekre vezethetők vissza. Az Ausztria-Magyarországgal kötött egyezményt — úgymond a miniszter — mint oly örökséget vettem át elődeimtől, amely a Balkán-béke igen becses garanciájának látszott előttem. Oly pillanatban vettem át ezt az örökséget, amidőn a háború és súlyos belső bonyodalmak által megrendített Oroszországnak garanciákkal kellett bírnia az ellen, hogy bármiféle külügyi bonyodalmak támadhatnak számára. Elsősorban a portsmouthi szerződés következményeinek végleges likvidálásáról és a távol Keleten szilárd politikai rend létesítéséről gondoskodtam, egyúttal azonban a legerélyesebb működést fejtetem ki abban az irányban, hogy az Oroszország és Ausztria-Magyarország rendelkezésére álló apparátust a lehetőség szerinti mértékben felhasználjam

a macedóniai keresztények helyzetének javítására. Figyelmemet a legkomolyabban fordítottam az igazságügyi reform megvalósítására.

Izvolszki folytatva: E czélből az ügyre vonatkozó tervezetet dolgoztunk ki, amelyet a hatalmak elé terjesztettünk. Az volt a feltevés, hogy a hatalmak által jóváhagyott tervezetet a porta elé terjesztjük és a hatalmak képviselői azt egyhangulag támogatni fogják. Láthatják, hogy lojálisan nemcsak az egyezmény betűjét, hanem annak szellemét is tiszteletben tartom és minden eszközt megragadok, hogy ezen egyezmény keretein belül a macedóniai reformok érdekében a legélénkebb diplomáciai tevékenységet kifejtssem. E törekvést végérvényes siker még eddig nem koronázta. Kötelességem teljes tudatában mindazonáltal egyre eszközök után kutatok, amelyekkel az annyira szükséges különbékét minden veszélytől megóvhatjuk és a kívánt eredményeket elérhetjük.

A Balkán-kérdés.

A miniszter ezután az orosz társadalmat legutóbb annyira izgatott Balkán-tervezetről szól, amelyet báró Aehrenthal osztrák-magyar külügyminiszter terjesztett a delegációk elé. Összefoglalva az orosz és a külföldi sajtónak e tervezetre vonatkozó következtetéseit, amelyek arra vezetnek, hogy Oroszország erőlyesen állást foglal az osztrák-magyar tervezettel szemben, amely állítólag az 1897. és 1903. évi egyezményeket megsértene és hogy Oroszországnak a Balkánon teljesen önállóan kellene működnie. A miniszter ezekkel szemben kifejti, hogy első feladatát abban látja, miszerint czéljait nem diplomáciai győzelmekben, hanem az állam reális érdekeinek biztosításában kell tudnia oly viszonyok közt, amelyek veszélyes bonyodalmakra adhatnának okot. Ezért ingadozás nélkül elhatározta, hogy nem lép arra az utra, amelyre sokan terelni akarták. Nem tiltakozott a szandzsák-vasut tervezete, vagy a berlini egyezmény 25. szakaszának Ausztria-Magyarország adta értelmezése ellen, ugyszintén az 1897. évi egyezmény értelmezését sem hibáztatta. Ez utóbbi nem korlátozza az entente hatalmak gazdasági, avagy gazdasági politikai tevékenységét.

A berlini egyezmény 25. cikkelyének ez, vagy az a magyarázata nem akadályozta volna a monarchiát abban, hogy a szultántól a szandzsák-vasut építésére vonatkozó engedélyt kieszközölje. De a miniszter nem zárkozhatott el azon gondolat elől, hogy a tervezet a tényállást alaposan megváltoztatja. A boszniai vasuti hálózatnak a török hálózattal való egyesítése nagyfontosságú tény a külügyi politika szempontjából. Ha e politika gazdaságának is nevezetetik, politikai következményeiben nagyfontosságú lehet. E tény mindenesetre csak Ausztria-Magyarországnak a Balkán-félszigeten elért kétségtelen előnyének tekinthető. Oroszország, úgymond, a Balkán-félszigeten csak egy czélt ismert: az egyes balkáni államok jólétének előmozdítását és a törökországi keresztények sorsának javítását. Ennek következtében minden irigykedés és rosszakarat nélkül nézhetjük a monarchia által elért előnyt. De egyben arra kell törekednünk, hogy abból sem a balkáni államokra, sem a törökországi keresztényekre kár ne háradjon. Ennek következtében tiltakozás helyett a javaslattal léptünk fel, hogy a Balkán-államokra nézve hasznosnak látszó összes vasuti terveket támogassuk. Annak bizonyosságául, hogy a bennünket vezérlő és a hatalmak által rokonszenves gondolatot Európa helyesen ítélte meg, elég, ha az olasz külügyminiszternek legutóbbi beszédére utalok, amely szerint a szandzsák-vasut építése elvitáztatlan a monarchiától. Vita tárgya csak a balkáni vasutak monopóliuma lehetne. Oroszország szempontjából természetes, hogy a Balkán-államokat támogatja, tekintve, hogy maga a Balkánon nem óhajt koncessziót nyerni. Az orosz tervezet azonban Macedónia pacifikálása szempontjából gyakorlati eszközt is javasol. Tittoni miniszter említett beszéde felveti azt az érdekes eszmét, hogy a hatalmak meg egyezésre léphetnek oly irányban, hogy a macedóniai vasutépítéseket a tervezett reformok jelentékeny tényezőjének tekintsék. Végül nagy örömmel megjegyzem, hogy még Ausztria-Magyarország is hozzájárult elvben javaslatainkhoz, az Inczidenst tehát végérvényesen elveszítette életét. A macedóniai problémában a vasuti kérdés mellékes körülmény, a

Főfeladat az elhalaszthatatlan reformok keresztülvitele marad. Nyomasztólag hat ránk az a gondolat, hogy a macedóniai keresztények érdekében semmi pozitív és végleges dolgot nem értünk el. Épp ezért minden törekvésem odairányítom, hogy a reformok megvalósítására megtaláljam a legjobb és legbiztosabb eszközt.

Az Ausztria-Magyarországgal együttesen kidolgozott igazságügyi reform váratlan nehézségekkel találkozott. Nehogy a helyzet kiélesedjék, jónak látuk, hogy ne ragaszkodjunk a tervezet átadásához. Így történt, hogy a macedóniai reformok felelőn megakadtak. Tekintve, hogy a melegebb időjárás beálltával a macedóniai harcok még nagyobb arányokat ölthetnek, az angol kormány önálló javaslatot lépett fel. Az orosz közvélemény nagy rokonszenvvel fogadta ezt az angol javaslatot. Első látásra valóban szemrehányást érdemel, hogy nem csatlakoztam haladéktalanul és egész határozottsággal a javaslat-hoz, hanem, hogy ellenjavaslattal léptem fel, amiben önközül valószínűleg sokan félnek és elégtelen, félintézkedést látnak. Ez arra késztet, hogy eljárásmat lehetőleg bőven magyarázzam.

Anglia állásfoglalása.

Az angol külügyminiszter egyik legutóbbi beszédében kijelentette, hogy Anglia, amidőn a macedóniai kérdés ügyében ezt vagy azt a javaslatot előterjeszti, tartozik mindenkori a hatalmakkal karöltve és összhangban az európai konferenciával eljárni, mert ellenkező esetben veszélyeztetné az általános békét. Már pedig a mi Angliára nézve veszélyes, kétszeresen veszélyes Oroszországra nézve. Minden józan gondolkodású egyén meg lesz győződve arról, hogy Oroszország, bármily szükséges is a macedóniai reformok keresztülvitele, nem teheti ki magát egykettőre veszélyes bonyodalmak eshetőségének. Minden javaslat előterjesztésénél mérlegelés tárgyává kell tennünk azt, vajon kilátás van-e arra nézve, hogy azt a hatalmak teljes terjedelmében elfogadják, mert ettől függ annak elfogadása Törökország részéről. Sir Edward Grey tervezetében azonban vannak oly pontok, amelyek tudomásom szerint nem bírnak reménnyel arra nézve, hogy az összes hatalmak, még kevésbé pedig, hogy a szultán elfogadják azokat. A tárgy beható tanulmányozása után elhatároztam, hogy az angol javaslat ismert kodifikációját terjesztem elő. Gondosan el kellett kerülni mindent, miben a szultán felségjogainak sérelmét láthatná. Már 30 év óta békében és barátságban élünk Törökországgal, amely hosszú kaukázusi határunkon egyetlen szomszédunk.

Tekintettel kell lenni továbbá arra is, hogy egyes intézkedések s ilyen volna pl. egy főkormányzó kinevezése, úgy tűnhetne fel a szultán szemében, mintha Macedóniát külön akarnánk választani politikailag a török területtől. Az orosz, osztrák-magyar és macedóniai polgári ügyvivők felügyelő szerepe nem felel már meg a jelen helyzetnek, miért is a reformok további sikeres megvalósítása csak úgy érhető el, ha a többi hatalmakat is bevonjuk a reformmunkában való részvételbe. Oroszország ezáltal szolgáltatná legfőbb bizonyosságát annak, hogy távol áll minden egoista indoktól. A csendőrség kérdésében is tisztán gyakorlati álláspontot foglalt el. Teljes megalégedéssel értesítheti a dumát, hogy a leginkább érdekelt Ausztria-Magyarország nem kifogásolja az összes hatalmaknak a reformmunkában való bevonását és teljes terjedelmében elfogadja az ellentézetet. Németország is hozzájárult. Különös előzékenységet tanúsított Franciaország és egész határozottsággal csatlakozott hozzánk Olaszország. Még Anglia, amelytől komoly ellenvéleményt lehetett volna várni, is oly választ adott, amely után elvárható, hogy az angol és orosz kormányok közt végleges megegyezés jön létre. Anglia elejti két legfőbb követelményét, t. i. a főkormányzó kinevezését és a török csapatok redukálását. A többi pontok ügyében tárgyalások vannak folyamatban, miért is a miniszter ezen ügyet tovább nem tárgyalja. Azt mondhatnánk, hogy az európai konferenciát a multban mindenkori utját állotta Oroszország keleti céljainak. Részben helyes ez a felgás, de téves volna az a hit, mintha a történelem egyre megismétlődne. Az európai konferenciát ellenkező álláspontot foglalt el, amidőn azt a gyanút táplálta, hogy Oroszország a

Balkán-félszigeten önző célokat és a területi hódítás politikáját óhajta követni. Minthogy ma már Oroszország önzetlensége tekintetében nem áll fenn kétely és hogy világos, hogy Macedónia pacifikációját és a balkáni statusquo és egyensúly fentartását kívánja, számolni lehet azzal, hogy az ugyanazt a célt szolgáló többi hatalmak Oroszországgal karöltve fognak eljárni. Oroszország világos bizonyosságát szolgáltatja öszinte békeszeretetének és politikája semminő veszélyes változást nem tintet fel.

Bülów nyilatkozata.

Politikánk alapelvei változatlanok maradnak. A törökországi kereszténység javának istápolása a balkáni-államok békés fejlesztése, a balkáni statusquo fenntartása nemcsak Oroszország jóvájárás célja, hanem Ausztria-Magyarországé és a többi hatalmaké. Németország támogatása is kétségtelen. Bülów herceg nyilatkozta, hogy Németországtól ne várjanak rajongó pártfogást kivétel nélkül, vagy veszélyes terveknek. Az orosz javaslat azonban nemcsak kivihető és veszélytelen, hanem teljes helyeslést és pártolást érdemel. Meg vagyok győződve — ugymond — hogy javaslataim Németország jóvájárás támogatására találnak. Németországhoz való kitűnő baráti viszonyunk egy percze sem szakadt meg. Azt, hogy sikerült keresztülvithető tervezetet készíteni, kitűnik abból is, hogy Bulgária több városában legutóbb négygyűléseket tartottak, amelyek e tárggyal foglalkoztak és amelyekről helyeslő táviratok érkeztek. Meggyőződése szerint a macedóniai keresztények meg fogják érteni, hogy amidőn egyrészt Oroszország legnagyobb erkölcsi támogatásában részesíti őket, semmi olyanra nem vállalkozhatnak, ami fegyveres konfliktusra vezethetne, tekintettel arra, hogy Oroszország elsősorban a legutóbbi háború folyamán megrendült erejének helyreállítására, békére van szüksége. Oroszországot józan egoizmus vezesse, mely a balkán-népekre is hasznos, amelyek Oroszországban természetes barátai találnak és amelyeknek erőteljes, virágzó Oroszországra van szükségük. A józan önzés nem ellenkezik a nemzeti politikával, hanem annak egyenesen első, elfengedhetetlen feltétele. Meg vagyok győződve arról, hogy e történelmi pillanatban ezen józan egoizmus kétségtelen szüksége az orosz népnek. (Helyeslés minden oldalról.)

A többi szónok.

Ezután tizenkét szónok jelentkezett szólásra. Miljukow, a kadetpárt vezére egy óras beszédet mondott és kijelentette, hogy a miniszter két pólusra mutatott rá. Az oroszok szívének érzékenyebb oldalára és az egészséges önzésre. E közt a két pólus közt kell tényleg mozognia Balkán-politikáinknak. Ez az óhaj nem mindig sikerült. A Balkán-félszigeten tanúsított egoizmusunk nem volt mindig önzetlen. Volt eset arra is, hogy azok a szlávok, kiket mi szabadítottunk fel, hajlandók voltak bennünket azzal gyanúsítani, hogy a felszabadított területet dunai kormányzósággá akarjuk átalakítani. Annak idején nem ismertünk egészséges egoizmust és ennek következtében felszabadítókból elnyomókká váltunk és átengedtük Angliának Románia felszabadítója és protektora szerepét. Az Ausztria-Magyarországgal megkötött speciális egyezményt oly egoizmus jellemzi, amely egészséges talán a Balkán-félsziget szempontjából, de nem a mi külügyi politikánk szempontjából. A műrztégi egyezményben csak mi voltunk önzetlenek. A Macedóniában hatalmas bolgár elem meghunyászkodása megakadályozott bennünket abban, hogy Macedóniának autonómiát szerezzünk.

Miljukow folytatva azt mondja, hogy Oroszország nehezen nézheti nyugodtan a többi hatalmak sikereit. A szandsák-vasut révén az Indiába vezető világot Ausztria-Magyarország kezében lesz és valószínű, hogy még Anglia is ezen uton küldi majd postaszállományait. Ilyképen valószínű, hogy a vasut nemcsak gazdasági előnye a monarchiának, hanem bizonyos tekintetben megváltoztatja nemzetközi politikai helyzetét is. Nemcsak a Balkán-probléma, hanem az ázsiai Törökország kérdése is napirenden áll, mert a legutóbb ott történtek, a pan-török mozgalmak igen ajánlatossá teszik Oroszország józan egoizmusát. Kívánatos volna, ha a miniszter e tárggyban is felvilágosításokat adna. (Helyeslés.)

A többi szónok nagyjában helyesli a külügyminiszter fejtegetéseit. Végül elfogadják a költségvetési javaslatot a szociálisták kivételével, kik ellenzik azt, mert az orosz külpolitika mindenkor szociális és politikai reakciót támogatja. A дума ülészeit ezután május 5-ig elnapolják.

A holland trónöröklés rendezése. A holland kormány az utóbbi napokban hozzáállott a trónöröklés rendezéséhez, mert most már nem számít rá, hogy a királynőnek gyermeke születessen. A kormány törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé, amelyben Vilma királynő legközelebbi rokonát, a Reuss-család fiatalabb ágából való XXXIII. Henrik herceget teszi meg az ország trónörökösének. Henrik herceg anyja VII. Henrik herceg özvegye és unokatestvére Vilma királynőnek. A trónörökös-jelölt az államtudományok doktora, a második porosz gárda-dragonyos ezred hadnagya és a párisi német nagykövetség attaséja. Hágában általában az egész országban igen hívősen fogadják trónörökössé való jelölését s meglehet, hogy a kormány nem is terjeszt egyelőre a képviselőház elé a javaslatot. A herceg nemrégén hosszabb időt töltött Hollandiában s ekkor a sajtó igen barátságosan volt hozzá. Gyanítják, hogy a többé-kevésbé gyengéd támadások az udvar köréből indultak ki.

Az új angol kormány. Edward király báró rangra emelte Edmond Robertsont, a tengerészeti miniszterium pénzügyi államtitkárát, aki megmarad eddigi állásában, de az alsóházból e kinevezéssel a felsőházba kerül. Ily módon az admirális ismét képviselve lesz a parlament mindkét házában.

Nordwest-Manchester zsidó lakossága ma manifestumot bocsátott ki, amelyben tudatja, hogy a zsidó választók Churchill Winston jelöltségét támogatják.

Francia minisztertanács. Az Elysée-palotában ma tartott minisztertanács a marokkói helyzettel foglalkozott. Viviani közügyügyi miniszter közölte, hogy azok a vállalkozók, akik a marokkói állami kikötői munkákat elvállalták, valamennyien törvényes felszólítást kaptak kötelezettségeik teljesítésére. A minisztertanácsal közölték továbbá, hogy a párisi építőiparos-sztráik mértékében csökkenés állott be. Clemenceau miniszterelnök, valamint Pichon és Picquart miniszterek a délelőtti folyamán hosszabb ideig tartó tanácskozásokat folytattak Liautey tábornokkal.

Orosz-perzsa határvillongás. Az orosz külügyminiszter, mint a pétervári távirati ügynökség hiteles forrásból értesül, a határőrségnek Béliasuver mellett történt megtámadása miatt, a teheráni orosz követ útján komoly lépéseket tett a perzsa kormánytól és azt követelte, hogy a rablótámadások elnyomására erőlyes intézkedéseket léptessenek életbe és a bűnösöket fenyítsék meg. Ezt a perzsa miniszter meg is ígérte. Bakuból és a Kaukázus több helyéről erősítéseket küldtek a perzsa határőrségnek.

Az Unió elnökválasztás előtt. New-York-állam demokrata gyűlése valamennyi szavazattal négy ellen elvetette Bryan jelöltségét. — Minesota-államban a demokraták Johnston bírót, Delaware-államban pedig Gray bírót jelölték. Minesotában a köztársasági konvenczió Taft elnökjelöltsége mellett foglalt állást. Az „Associated Press” bostoni levelezője arról értesül, hogy Taft ez év július 1-én vissza kíván lépni és helyébe jelenlegi titkára, Bacon neveztetnék ki hadügyi államtitkárrá.

Marokkó. Tegnapelőtt a Harkas-törzs hadcsapata Beni-Unif felé indult. Miután azonban három francia különítmény útját állotta, déli irányba kanyarodott, kétségkívül Djebbel Ankar elérése céljából. Ezen az uton egy század szaharai spahival találkozott, melyek Pierron őrnagy hadcsapatának elővédjét képezték. Élénk tüzelés indult meg, amelynek folyamán négy spahi életét vesztette és 15 megsebesült. A spahik halottaikkal és sebesülteikkel visszavonultak. A halottak között van egy tiszt is. Vigy tábornok négy hadcsapatnak utasítást adott az előnyomulásra, hogy a Harkas-törzs embereit visszaverjék.

Pierron őrnagy távirata jelenti, hogy a talzazai csatában csak 19-en estek el és a sebesültek közül pedig 40-en igen rövid idő múlva ismét beállhattak a küzdők sorába. A Harkas-törzs veszteségei igen jelentékenyek.

A Havas-nyugodtság jelenté Colon Beharból: A Talza mellett csatában Pierron őrnagy hadseregének vesztesége 28 halott, ezek között egy tiszt, valamint 100 sebesült, közöttük 10 tiszt. Colon Beharból táviratozzák: A Talza mellett csata igen heves volt. A francia csapatok szétszórta a Harkas-törzs csapatait, 10 kilométernél nagyobb távolságig nagyon erősen üldözték őket és e közben jelentékeny veszteségeket okoztak nekik. A berberék számos halottat és sebesültet, valamint foglyot hagytak maguk után. Pierron őrnagy távirati értesülése szerint a Harkas-törzs hadereje több mint 200 gyalogból és 300 lovasból állott.

Orosz-japán halásziati egyezmény. A Rjecs jelentése szerint az orosz-japán halásziati egyezményben a Japán részéről követelt módosítások utólagos tárgyalását Stolypin miniszterelnök óhajára véglegesen megszakították. A kiküldöttek elutaztak.

Illúziók szétfoslása.

☉

Az első nagy illúzióját akkor veszi el az ember, mikor megtudja, hogy az öcsikét nem a golya hozta. Hogyan, hát a mama nem az a tulvilági szent? Ember ő is, mint akármelyik asszony? . . . A második nagy illúzió akkor foszlik szét, mikor az ideálról (ki menyasszony korában földönjáró angyal vala s akit, ah, még a hajnali zefír is féltékeny csókolt homlokán) kisül, hogy éppen úgy alá van vetve az anvagsere törvényeinek, mint én, te, ő . . . A harmadik, lelkünkben legmélyebben gyökeret vert illúzió pedig akkor kezd hervadozni, mikor a kétkedés, belátás, meggyőződés és tudás fojtogatni kezdi a hitet.

Nem a gyermekkori hitről van itt szó, mely a vallást naiv módon tükrözi vissza s amely Jézusról ezer bájos legendát tud regélni. A valásznak ez a salangos része lassanként lemárad az emberről és megmarad egy erős, szilárd, tömör istenben való hit. De még egy lépéssel tovább lehet menni; s bele lehet ebbe a körbe vonni azokat is, kik idegenkednek az istenség fogalmától és mindenfajta metafizikus gondolkodástól. Még ezek szemében is megmaradt Jézus olyan embernek, kinek párja nem volt ezen a földön.

A magabamélyedés óráiban, az emberiség ezer szenvedéseinek láttára, az emberek elképzelhetetlenül rafinált gonoszságait szemlélve; milyen jó és megnyugtató volt arra gondolni, hogy élt 19 századdal ezelőtt egy isten-ember, ki jó volt, tiszta volt, becsületes volt és szeretetteljes volt. Szívének minden rezgése az emberiség volt, ezért született, ezért élte át megpróbáltatásokkal és szenvedésekkel telt rövid életét s végül ezért szögeztette magát keresztre. Semmiféle doktrína nem tud oly csillapítólag hatni a nyugtalankodó lélekre, mint az ő emberi alakjának elgondolása, ki oly forrón tudott szeretni és aki oly szívesen ontotta vérének máskort.

De jött a tudomány és a maga ellentmondást nem tűrő hangjával fölriasztotta az álmodozókat. Názáreti? . . . De hiszen tizenkilenc évszázaddal ezelőtt ez a hely nem is volt; hogy lehet hát róla valakit elnevezni! — A négy evangéliom? . . . Egy tizenkét esztendősi fiú logikája előtt sem állhat meg. Csupa ellentmondás, csupa naiv tévedés, csupa toldozás-foldozás, vagy együgyű hamisítás. A történelmi tudós világosságánál egyetlen szava sem fogadható el. — A keresztt, mint istenség szimbóluma? . . . Már Krisztus előtt Egyiptomban a Góthi istenség feje keresztben pihent.

És, ha aggódva kérdezzük, ki volt hát Jézus? . . . a tudomány kegyetlen választ ad. Azt válaszolja, hogy a Jézus-legenda mögött nincsen semmi. Arra, hogy Jézus valóban élt, tanított és

végül keresztre feszítették, a történelmi tudomány nem válaszolhat igen-nel. Ahány Jézusról maradt emlékez hozzányult ez a tudomány, mind egyik szétmállott, szétfoslott. Tehát a Golgotha, a kiáltozó sokaság, az elborult nap, a füledt pénteki délután, az ő szelid arca, a két lator, az „éli, éli lama sabbatáni”: mindez az emberi képzetet játéka, mint ahogy Zeus és Minerva családi enyelgése azok voltak? A tudósok vállait vonogatják.

A hívők pedig Nagypéntek fonséges tragédiája és a feltámadás minden vigasztalása.

Mozgó képek.

Egy titokzatos eset.

II.

Elmondom az esetet.

Másnap előttök a gyászvitézék: Sherlock Holmes, Nick Carter és Nobody. Mind a három rosszul szabott fekete szalonkabát lógott és olyan szomorúak voltak, mint egy magyar szerző, saját darabjának a főpróbáján a Nemzeti Színházban.

Nick Carter egy skatulya datolyát tett elém és könyörgő hangon szólt:

— Mester, Önnek nyertem egy szegény kucsébertől, aki Ó-Buda-Ujlakon lakik . . .

— Honnan tudja, hogy ott lakik?

— Sárgásbarna agyag ragadt a cipőjéhez, kérem alássan és ilyen agyag csak Ó-Buda-Ujlakon van.

— Ezt Ön beadhatja a tizkrajezáros füzetek olvasóinak, nekem ilyet ne meséljen. A kucséber a Ferenczvárosban lakik, mert a kosarát a balvállán hordja. És pedig egyszerűen azért, hogy föl tudjon szállni a Boráros-tér felé haladó villamosra.

— Mesterünk — felelte halkán és szomorúan a három lángész — Önnek föltétlenül igaza van. Mi szegény vak macskakölykek vagyunk Ön mellett. Lökjön ki minket.

— Ez kellene nektek, fiézkók — gunyolódtam — de ilyen olcsón nem szabadultok. Ide figyeljete!

A három legény szomorúan emelte rám tekintetét.

— A mandarin — így kezdtem — egy napon találkoztam az utcán az abbéval.

— Az abbé vöröshaju ember — recitálta köznyös üzleti hangon Nick Carter — mert találtam egy vörös hajszálát a mandarin kabátján.

— Fogd be a száját, Nick — rivaltam Carterre és úgy néztem rá, hogy a detektív nagyon elszégyelte magát.

Azután mind a hárman nagyot sohajtottak.

— Az abbé sápadt volt — folytattam — és dult arcu . . .

— Szabad szólanom? — kérdezte alázatosan Sherlock Holmes.

— Tessék.

— Az abbéval valami szörnyűség történt — szölt Holmes és úgy nézett reám, mint aki dicséretet vár.

— Nagyon jól van, Holmes, ezt eltalálta.

A többiek irigykedve néztek Holmesre, én pedig folytattam:

— Az abbé valóban szörnyen izgatott volt, mert elvesztett egy csomó kompromittáló levelet, amelyet a herceg bízott rá.

— Hah — mondá Holmes.

— Nyomon vagyok — szölt Nick Carter.

— Megvan az utolsó láncszem is — bólintott Nobody.

— Hagyjuk ezeket a kitérőket, uraim. Hagyjuk ezeket az üzleti fogásokat, mert engem egy sem hatnak meg. Majd munkában látom meg, fizet-esibészek, kirakat-sziflerlik, hogy mit tudtok. Addig tájékoztatásul annyit, hogy a leveleket két szallag tartotta össze.

— Tudtam — szölt Nick Carter.

— Természetes — jegyezte meg Holmes.

Nobody nem felelt, csak keresztre fonta a karjait és úgy nézett maga elé, mint Napoleon.

— Nem vagyok smuczig, fiúk és még azt is elárulom, hogy a mandarin köhög, az abbé pedig oldalzsebében tartotta a leveleket. A nyomozásra adok

három napot. Ennek leteltével egyenkint jelentkeztek és referáltak.

— Uram, még van idő — sirt Holmes — álljon el kegyetlen szándékától . . . Nyugdíjunk sincs . . .

Hajthatatlan maradtam és a három legény busan indult kutató útjára.

Ray.

TÁVIRATOK.

A porta és Franciaország.

Konstantinápoly, április 17. A porta a francia nagykövetségnek, mely két rendbeli javaslatlall állott elő, jegyzékkel válaszolt, amelyben kijelenti, hogy az egyezmény 13. pontja értelmében a zunguldaki kikötő és a herakleai szénvölgy visszavásárlása határozatott el. A jegyzék nem tesz említést a francia kártérítési igényekről. A francia nagykövetség köreiben ma délelőtt komoly konfliktust jósoltak ezen ügyből kifolyólag. Constanz nagykövet délután tanácskozott a nagyvezérrel, a külügyminiszterrel és a külügyi államtitkárral és kiszivárgott hírek szerint jegyzéket adott át illetékes helyen. A porta köreiben az a meggyőződés tartja magát, hogy a konfliktus békésen elintézhető lesz.

Az Amur-vasút.

Pétervár, április 17. (Saját tudósítónktól.) A birodalmi tanács egy pártcsoportha, amelynek élén gróf Olssufjew áll, azt kívánja, hogy az Amur-vasutat egy amerikai társaság építse ki. Az orosz kormány kikötheti magának, hogy az építésnél csak orosz munkásokat alkalmazzanak és csak orosz építőanyagokat használjanak, 40 év múlva azután az új vasut az orosz kincstár tulajdonába menne át. Az Amur-vasutról szóló törvényjavaslat elfogadása a birodalmi tanácsban biztosítva van, mert csak a 16 tagból álló baloldal fog ellene szavazni.

A galicziai helytartóság.

Róma, április 17. (Saját tudósítónktól.) Gróf Goluchovskij volt külügyminiszter megczáfolja azt a hírt, hogy esetleg kész elfogadni a galicziai helytartóságot.

Az orosz zsidók katonakötelezettsége.

Pétervár, április 17. (Saját tudósítónktól.) A duma jobboldali pártja indítványt fog benyújtani, hogy a zsidókat mentseék föl a katonai kötelezettség alól s a helyett egy speciális adót vessenek ki rájuk.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napár. Szombat, április 18. — Róm. kat.: Nagyszombat. — Prot.: Apólló. — Görög-orosz: Április 5. Kláudiusz. — Zsidó: Niz. 17. Sabbath. — A nap két reggel 5 óra 7 perczkor nyugszik: este 6 óra 59 perczkor. — A hold két este 8 óra 59 perczkor, nyugszik: reggel 5 óra 50 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — Feltámadási körmenet délután délután az összes fővárosi templomokból. — Tavaszti tárlat a városi Múzeumban nyitva 9-3-ig. Belépődíj 1 korona. — Paczka Ferencz és Kornélia kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítás az Uránia Király-téri szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — A visszautasított kiállítás a Gresham-palotában nyitva egész nap. Belépődíj 50 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — Az Inarművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10-12-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iskolamúzeum nyitva 9-1-ig. — A Rákóczy-múzeum nyitva 10-4-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A többi múzeumok és nyilvános könyvtárak zárva.

— Személyi hír. Ferencz bajor herceg Mezőhegyesről, hol a kincstári méntelepet tekintette meg és lovakat vásárolt, ma báró Reichlin főhadsegéde kíséretében sárvári birtokára visszatért. A bajor herceg a husvéti ünnepeket a sárvári várban tölti, honnan 23-án utazik vissza Münchenbe.

— A német császár Korin szigetén. György görög király, minthogy Vilmos császár felesége kívánságára eredetileg 28-ára tervezett elutazását május elsejére halasztotta, kedden, e hó 28-án, a görög husvét után, visszatér Korinba. Ugyanezen napon kell odaérkeznie a Turkán basa vezetése alatt álló török küldöttségnek is, hogy György király fogadhassa. A küldöttség a görög királytól átmegy az Achilleonba, hogy ott Vilmos császárt üdvözölje. Turkán basa ez alkalommal a szultán sajátkezőleg irt levelét fogja átnyújtani a császárnak.

— **Nagypéntek.** Csöndes áhitattal ülték meg a katolikus egyház hívői világszerte nagypéntek ünnepét. Míg a főváros utcáit a tavaszi napfényben sütkéreznek, addig a templomok kopáran, minden ékeségüktől megfosztva, mély gyászban ünneplik annak halálát, aki megváltotta a világot, az emberiséget. Gyertyák fényétől megvilágítva áll a templomokban a Megváltó sirja. Ide járnak a hívők, itt csöndes imával biznak az életbe. Ő föltámadott és él a hívők szívében.

A főváros hívő közönsége is a hagyományos kegyelettel ülte meg nagypéntek ünnepét. A katolikus templomokban csonka misét tartottak, majd megnyitották a szent sírok, amelyeknek a díszítésére különös gondot fordítottak. A budai királyi vártemplomban a király által ajándékozott új szent sir fokozta az áhitatot. Művész kiutal és izléses pompája mindenképpen meglepett. A koronázó Mátyás-templom szent sirja a Szent László-kápolnában pompázott. A helyorségi templom sirját szuronyokból, katonai jelvényekből és régi hadi zászlókból rakták össze s elötte bakák állnak díszorséget. Virágokkal pazarul ékesített szent sírok vannak a Ferenciek, Szerviták és Angol kisaszonyok templomában, amelyekbe a gyönyörű szép tavaszi napon sűrű tömegekben zárandokolt a közönség. Tömve voltak hívekkel a plébánia-templomok is. A kora délutáni órákban pedig megindult a zárandoklás a pesti és a budai kalváriához, ahol mindkét helyen sűrű egymásutánban következtek az ájtosságok. — A protestáns templomokban urvacsorával egybekötött ünnepi istentiszteleteket tartottak, amelyekben az ünneplő hívek ezrei vettek részt. A templomjárás különben egész nap rendkívül élénk volt a fővárosban.

— **Kitüntetett tudós.** A dél-országi császári gazdasági egyesület dr. Istvánffy Gyulát, a tudományos egyetem professzorát, a magy. kir. központi szőlészeti kísérleti állomás és az ampelológiai intézet igazgatóját levelezőtagjának választotta a szőlőbetegségek tanulmányozása körül kifejtett munkássága elismerésül.

— **József Ferdinánd főhercegről.** József Ferdinánd főherceg terveiről a Tégeblát beavatott helyről a következőket jelenti: Már a királyi herceg atyának életében is tudvalevő volt, hogy a nagyhercegi család olaszországi birtokai semmi hasznot se hajtának, mert a nagyherceg olasz emigráns létére nem tehette lábát olasz földre s ezért birtokait nem kezelhette. IV. Ferdinánd nagyherceg halála után József Ferdinánd főherceg önként lemondott a nagyhercegi címéről s elhatározta, hogy elmegy Olaszországba, hogy ott a birtokain észrevett visszaéléseket megszüntesse s a birtokokat, ha lehetséges, eladja. A toszkánai birtokok értéke husz millió lira. Az olasz kormány annak idejében, amikor a toszkánai nagyherceget trónjától megfosztotta, ennyit ajánlott föl megváltásul.

— **A királyi ajándék Bolíriának.** A király Bolíri táborszernagynak, a katonai kabinetiroda vezetőjének, aki tegnap ünnepelte hetvenedik születésnapját, személyesen gratulált és átnyújtotta neki vízfestésű arcképét. A középnapasú képet széles aranykeret övezi, amelynek felső peremén a király inicziáléi és császári korona vannak gyémántokkal kirakva. A kép a király sajátkezü aláírásával van ellátva. Bolíri táborszernagy számos üdvözlő táviratot kapott tisztelőitől. Montecuccoli tengeri és más magasrangú katonai személyiségek személyesen üdvözltek.

— **Kinevezés.** Kossuthi Ferenc kereskedelemügyi miniszter dr. Horváth Ödön miniszteri fogalmazó szaktudósított miniszteri segédtitkár szaktudósítottá nevezte ki.

— **Hajóhadunk utja.** Bizertaban a Ziegler ellentengernagy tiszteltetére rendezett fogadás fényes lefolyású volt. Delarue tábornok az osztrák-magyar tengerészetre írtette poharát. Az ellentengernagy nagy lelkesedéssel fogadott pohárköszöntővel válaszolt.

— **Koch Róbert menekülése.** A tuberkulózis világhírű tudósa, Koch tanár nemrégiben feleségével másfél évi tanulmányutra indult Amerikába. Onnan különös dolgot jelentenek róla. Azt táviratozzák, hogy Koch hirtelen odahagyta Csikágót, anélkül, hogy megmondta volna, hová utazik. Csak annyit

tudnak, hogy panaszkodott. Bizonyos buzgó barátai túlhajtott figyelmességeikkel lehetetlenné tették reá nézve, hogy még tovább is Csikágóban maradjon.

— **A bécsi sakk-verseny.** A tizenkilencedik utolsó forduló eredménye a következő:

A Leonhardt—Maróczy, valamint a Mieses—Schlechter-játszma remis lett. Duras nyert Bardeleben ellen. E szerint tehát Maróczy, Schlechter és Duras 14 egységgel egyformán elsőek és elosztják a három leső díjat.

Teichmann nyert Süchting ellen. Spielmann nyert Cohn ellen. Tartakower legyőzte Bergert. Johner nyert Réti ellen. Salve legyőzte Alapint. A dr. Perlis—Rubinstein, valamint a Swiderski—Marshall-játszma remis lett.

E szerint a verseny végeredménye és a díjak elosztása a következő:

Az első, második és harmadik díjat — 4000 + 3500 + 3000 korona — megosztva nyerték Maróczy, Duras és Schlechter 14 egységgel

A negyedik díjat — 2000 korona — kapja Rubinstein 13 egységgel.

Az ötödik díjat — 1200 korona — Teichmann nyerte 12 egységgel

A hatodik díjat — 800 korona — Spielmann nyerte 11½ egységgel.

A hetedik és nyolcadik díjon — 600 + 400 korona — dr. Perlis és Tartakower osztoznak 11 egységgel.

A kilencedik és tizedik díjon — 300 + 200 korona — Leonhardt, Marshall és Mieses osztoznak 10 egységgel.

Ezután következnek a többiek, akik nem nyertek díjat: Swiderski 9½, Salve 8½, Johner 7½, Berger, Alapin, Bardeleben, Süchting 6½, Cohn 6, Réti 1½.

A 300 és 200 koronás szépségsdíj fölött később döntenek.

— **Ráth Péter ünneplése Iglón.** Husvét hétfőjén nagy ünnepek között fogják leleplezni rutkai Ráth Péter udvari tanácsosnak, a kassa-oderbergi vasútársaság vezérigazgatójának arcképét abból az alkalomból, hogy mint vezérigazgató, husz év óta áll a társaság élén. Ráth Péter hétfőn délelőtt érkezik meg Iglóra, ahol az állomáson Hohnár Tamás állomásfőnök fogja fogadni, a város nevében pedig Folgens Kornél polgármester fogja üdvözölni. A város díszfogatán hajtja a városba, ahol a vasutas internátusban fog az ünnepély végbemenni. Délelőtt 11 órakor fogják leleplezni az arcképét, amelyet Stettka Gyula festett. Az intézetben Putsch T. gondnok vezetése mellett az összes növendékek fogadják a vezérigazgatót. Az ünnepi beszédet dr. Hauser Adorján vezértitkár fogja mondani. Az ünnepelt tiszteletére délben a Vigadóban nagy bankett lesz, este a színházban díszelőadás, amely után Ráth Péter vezérigazgató a Vasutas Szövetség iglói kerülete által rendezett táncestélyen fog résztvenni. Az ünnepségre Iglón nagyban készülnek és Szigethy János, valamint Szabó Ferenc kassa-oderbergi vasúti felügyelők már Iglóra utaztak, hogy az érkező vendégek elszállásolásáról gondoskodjanak. Az ünnepélyen részt fog venni Smialovszky Valér főispán, Gyuriss Emil képviselő, azonkívül a felsőmagyarországi kerületnek még számos képviselője és a Máv, valamint a többi vasutak kiküldöttei.

— **A nagykövet automobilja.** Amstetten környékén feltartóztatták sir Francis Charl amerikai nagykövetnek automobilját, amelyen a nagyköveten kívül a nagykövettség két tagja és egy hölgy ült. Erlauf közelében ugyanis az automobil dübörgésétől megbokrosodott egy bérkocsi lova, levette a bakról a kocsi, akinek orrcsontja törött. Az erlaufi csendőrség értesítette az amstettenit s ezért állították meg a nagykövet automobilját. A társasággal jegyzőkönyvet vettek fel, azután tovább engedték.

— **Visszavándorlók.** Az éjjel ötszáz magyar kivándorló érkezett Fiuméba a déli vasút különvonatán.

A „Pannónia” kivándorlási hajó szombaton, április 18-án indul el Fiuméből. Eddig körülbelül háromszáz utas jelentkezett, akik mind Amerikába veszik útjukat. A hajó kapitánya a megérkezéskor jelentést tett a révhivatalnak, hogy utközben, mikor a hajó az Océánon járt, márczius 30-án reggel egy Herles János nevű magyar utas, aki a harmadosztályon utazott, a fedélzetről a tengerbe vetette magát. A hajót azonnal megállították és mentőcsónakot bocsátottak le hat matrózzal és egy tiszttel; a mentőcsónak minden igyekevése azonban hiábavaló volt, a tengerbe esett embert nem sikerült megmenteni.

— **Potocki halála után.** A ruthén klub a galicziai helytartó meggyilkolása következtében feltűnés nélkül már is lemondott és Vasilko Miklós alelnök is kiválik a klubból. A Wiek Novi közli, hogy gróf Potocki András íróasztalában három halálos ítéletet találtak, amelyeket a forradalmi bizottság küldött a helytartónak. Az utolsó levél néhány nappal a merénylet előtt kelt.

A Slovo Polskinak táviratozzák Przemyslből, hogy ott huszonöt ukrainai rutén gimnazistát elfogtak, mert a husvétii gyónás után az utcán egy ruthén népdal dallamára ezt a szöveget énekelték: Éljen a mi Szičinszink, rothadjon Potocki. A gimnazistákat a rendőrségre vitték, de nácionálélok felvétele után szabadonbocsátották. Haliczban a rendőrség elkobozott két ládát, amelyekben sok Browning-revolver volt. A rendőrség hivatalosan megczáfolja egy lapnak azt a hírt, hogy a meggyilkolt helytartó íróasztalában három halálos ítéletet találtak. Naponta tömegesen érkeznek a rendőrséghez lengyelektől és ruthénektől névtelen feljelentések, hogy a merénylet politikai összeesküvés műve volt, de a vizsgálat erre nézve még mindig nem talált semmiéle bizonyítékot.

A király a meggyilkolt Potoczki helytartó özvegyéhez a következő kéziratot intézte:

Nagyarabecsült grófnő! Nem mulaszthatom el az első napot, hogy férjét örök nyugalomra helyezték anélkül, hogy újból kifejezést adjak a mély részvétnék, amelylyel fájdalom sorsa iránt viselkedtem és amennyire osztozom nagy vesztesége felett érzett szomorú érzéseiben. Mély fájdalomban alig tudok vigaszt mondani önnek, de talán a szívemhez oly köze álló nemes férfiu iránt, ki általános gyász, amelyben az általam kedvelt egész lengyel nemzet osztozik és az a bizonyosság, hogy neve a közjóért hozott önfeláldozása folytán örök-emlékezetű lesz, némiképp meg fogják vigasztalni. Mindenkor megőrzöm hálás emléktét a drága halottnak, aki gyilkos kéztől snjtva, még a halál perczében is mélyeséges hűségéről biztosított. Bécs, 1908. április 16. Ferencz József s. k.

— **A Garibaldiak viszálykodása.** Régóta viszálykodnak már Garibaldi gyermekei a mostoha anyjukkal. A viszály annál visszaszítóbb, mert a nagy nemzeti hős sírja körül forog. A csunya botránynak a kormány azzal akart véget vetni, hogy törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé, amelyben Garibaldi sírját nemzeti emléknék nyilvánította. Ezzel a viszálykodás és a botrán még nem szűnt meg. Rómából ugyanis azt jelentik, hogy Garibaldi Richotti a Maddelana-szigetről az összes római lapoknak táviratot küldött, amelyekben elpanaszolja, hogy feleségével együtt Caprera-szigetére utazott, csupán azért, hogy virágot tegyen apjának a sírjára. De az ottani csendőr nem engedte a sírhoz és kijelentette, hogy ehhez signora Franceskának Garibaldi özvegyének írásbeli engedélyre szükség. Garibaldi Richotti nyilvánosan megvádolja a tengerészeti minisztert, hogy nem respektálja a törvényt és hogy nem adott utasítást az őrségnek erre vonatkozólag.

— **A magyarországi román újságírók kongresszusa.** A „Lupta” kezdeményezésére a magyarországi román újságírók mozgalmat indítottak érdekében megvédelmezésére, de főképp azért, hogy eszközöket és módokat keressenek azon üldöztetésekkel szemben, melyben — az ő állításuk szerint — a királyi ügyészek és a magyar bíróságok őket részesítik. Az eszmét az összes magyarországi román lapok helyeselték, csak a kongresszus helyére nézve nem tudtak megegyezni. A Lupta Brassót ajánlotta, míg a Tribuna Aradon kívánja a kongresszus megtartását. A Lupta mai számában vezércikkben foglalkozik a kongresszus dolgával és azt ajánlja, hogy most a gör. kel. husvét első és második napján tartsanak a kongresszus ügyében egy előértekezletet Brassóban. Ezen az előértekezleten azután majd el fogják határozni, hogy a kongresszust hol tartják meg és hogy annak napirendjére milyen kérdések tűzessenek ki.

— **A lipcsei gyilkosság.** Giegler lipcsei könyvkereskedő meggyilkolásáról, melyről néhány hét előtt adtunk hírt, még ezeket jelentik: A rendőrség néhány nappal ezelőtt letartóztatott egy Schmid Valtér nevű könyvnyomdászti, aki megvallotta, hogy része volt a gyilkosságban és hogy Giegler előbb elkábították, s azután megfojtották. Gieglernél egy Hochgemu th Maria nevű gépirőleány volt alkalmazva, aki a gyilkosság után eltűnt és Franciaországba szökött. Ugy látszik, hogy ennek a leánynak szerelmi viszonya volt Gieglerrel és hogy ő volt az igazi gyilkos.

— **Passzív rezisztencia a Déli Vasutnál.** A déli vasuti munkások országos szövetségének bizalmiférfiai ma délután mintegy ötvenen értekezletre gyűltek egybe a Vasutasok Országos Szövetségének Garay-utca 16. szám alatt levő hivatalos helyiségében. Az értekezlet tárgyát kizárólag a déli vasuti munkásoknak a vasut-igazgatósággal kötött kollektív szerződése képezte. A vasutasok ugyanis ez előtt néhány hónappal mozgalmat indítottak és memorandumban kérték sérelmeik orvoslását. Az igazgatóság kérelmüket jogosnak találta és megegyezésre lépett alkalmazottaival. E szerint kollektív szerződést kötöttek, amelyben helyt adtak a bizalmi férfi-rendszernek. A munkások célja az volt, hogy ezt a rendszert teljes épségében fentarthassák. Az igazgatóság azonban — mint ma az értekezleten hangsúlyozták — nem tartotta be a szerződést. Nikolics székesfehérvári fűtőt rávették, hogy lépjen ki a szervezetből. Nikolics ezt meg is tette, de azért állandó nexusban maradt szervezetével. Ugyancsak rávették Varga nagykanizsai vasuti munkást a szervezetből való kilépésre. Ezek a dolgok nagyon elkésztették a munkásságot és márczius harminczegyedikén Nagykanizsán sztrájk tört ki. A sztrájk csak öt óra hosszúra tartott, mert az igazgatóságnak sikerült azt gyorsan megtörnie. Megígérték nekik ugyanis, hogy újabb sérelmeik orvoslására e hó tizenötödikén a bizalmi férfiak értekezletre gyűlnek össze, hogy az elintézteteket elismítsák.

A bizalmi férfiak meg is jelennek a kitűzött napon, de akkor azt az értesítést kapták, hogy lovag Brahm igazgató, akivel tárgyalniok kellett volna, már tizenharmadikán elutazott a fővárosból. A bizalmi férfiak két napig tanakodtak azon, hogy mitévők legyenek, míg végre abban állapodtak meg, hogy az értekezletet megtartják. Ennek az elhatározásnak következménye volt a mai bizalmi férfi értekezlet, amely igen szenvedélyes hangon tárgyalta az igazgatóság eljárását. Az értekezleten — amely késő estig tartott — elhatározták, hogy miután az igazgatóság nem tartotta be a kollektív szerződés pontjait, valamint hogy nem képviseltette magát az általa összehírt értekezleten, kimondják a passzív rezisztenciát. A passzív rezisztencia holnap reggel veszi kezdetét és kiterjed a Déli vasut összes magyarországi és horvátországi vonalaira. Az értekezlet ennek kimondása után szétoszlott.

— **Áldor Szigrid redivivus.** Áldor Abelesz Szigrid, a Ferencz József-rend lovagkeresztjének tulajdonosa, a zborói hírhedt petroleum-forrásoknak tulajdonosa állandóan foglalkoztatja a rendőrséget. Néhány hónappal ezelőtt ravasz fondorlattal és nagyhangú ígérekkel rávette dr. Pálffy Ferencz ügyvédet, hogy kispesti birtokát cserélje el az ő zborói petroleum-forrásaival. Pálffy bele is ment az üzletbe, de csak azután jött rá, hogy Zborón minden van, csak petroleum-forrás nem. A becsapott földbirtokos ekkor feljelentette Áldor Abelesz Szigridet csalásért, de könyörgésére visszavonta a panaszt. Áldor ekkor nyolczvanezer korona kártérítést ígért, de — ez egész természetes — elfelejtette megadni. Pálffy újra feljelentette s a vizsgálat befejezése után a rendőrség átküldte az iratokat az ügyészségre. Röviddel ezután a pörös felek közt új megegyezés jött létre. Eszerint Áldor nyolczvanezer korona értékű értékpapírletéti-jegyet és galiczi petroleum-részvényeket ad Pálffynak, ha panaszát újból visszavonja. Pálffy úgy látszik még nem okult a lovag ismert pontosságán és becsületességén, visszavonta a panaszt. Nemsokára azután megtudta, hogy újra be van csapva. A részvények ugyanis nagyon meg voltak már terhelve, az értékpapírokat pedig Áldor jóval az egyezés megkötése előtt már eladta. Pálffy ennek következtében ma megjelent a rendőrségen és újra feljelentette a petroleum-lovagot. Ugyancsak ma érkeztek le az iratok az ügyészségtől, azzal az utasítással, hogy az Áldor elleni vizsgálat kiegészítendő. Az ügy most is dr. Sándor László rendőrkapitánynál van, aki holnap kezdi meg a kihallgatásokat.

— **Paganini relikviák.** Rómában Chiavari orvosnál régi megfakult iratok között megtalálták Paganininek hegedűre és zongorára írott négy nocturnéját és huszonöt sajátkezűleg írott levlét, Mikor az-

tán tovább kerestek, ráakadtak Paganininek egy németgyártmányú kedvenc hegedűjére.

— **Tébolyodott ember az udvari páholyban.** A wiesbadeni színházban tegnap izgalmas jelenet játszódott le a nézőtérén. A „Nővérek“ című szindarab előadásának megkezdése előtt megjelent az udvari páholyban L. Alfred nevű kamarazenesz és abban helyet foglalt. A meglepett páholynyitogatónak azt mondta, hogy ő Sándor orosz nagyherceg s inkognitóban tartózkodik Wiesbadenben. Egyben meghagyta a páholynyitogatónak, hogy azonnal hívja fel a páholyba az intendánst. Az intendáns rendelkezése a szerencsétlen kamarazeneszt, aki nagyzási mániában szenved, eleinte a lakására, majd a városi kórházba szállították s ott ápolás alá vették. L. körülbelül hat év óta első hegedűse a királyi színház zenekarának és az év elején súlyos betegségbe esett, amelyből úgy látszik, nem lábalt ki teljesen. A nézőtérén észrevették a zenebonát, mely az udvari páholyban végbement s természetesen nagy izgalmat keltett az incidens.

— **Tífusz Szombathelyt.** Szombathelyt a tífuszjárvány terjedése oly mérvet ölt, hogy a városi hatóság rendkívüli közgyűlés egybehívását tartotta szükségesnek. A Brenner polgármester elnöklésével tartott gyűlés elhatározta, hogy egy budapesti egyetemi tanárt hívnak Szombathelyre, aki több napon át egy a járvány okai, mint annak megállítására tett intézkedéseket vizsgálná meg. E szakértőtől várnak oly intézkedéseket, amely a betegség továbbterjedését meggátolná. A közgyűlés megbizta továbbá a polgármestert, hogy járványorvosokat alkalmazzon és több városi orvosi állást rendszeresítsen. A szombathelyi hadkiegészítő parancsnokság a járvány következtében intézkedett a fegyvergyakorlatok elhalasztása iránt. A látogatóba igyekvő szabadságot katonákat a vasutnál lévő kirendeltség visszaküldi a csapattesthez. Eltiltották továbbá a katonáknak, hogy a kaszárnyákból távozhassanak. Valamennyi iskolát május 3-áig bezárták. A jobb módú lakosság tömegesen hagyja el a várost. A kereskedővilág érzi meg első sorban a betegség káros hatását, amennyiben az utcák teljesen néptelenek; a kereskedelem és az ipar, valamint a forgalom teljesen pang.

— **Szélhámos földbirtokos.** Nagy feltűnést kelt Pozsegában Papp nevű odaváló földbirtokosnak a letartóztatása. Papp rövid idővel ezelőtt 3000 hold birtokot vásárolt Biró Jenő budapesti lakostól. Papp a vásárolt birtokot a legrövidebb idő alatt parcellázta és jó ártért eladta, Birónak azonban nem fizette meg a vételárt. Ezenkívül egész sereg más nagystílusú szélhámosokkal is vádolják. Eszéken a Rajal-szálló tulajdonosával érintkezésben állott a nevezett szálló megvásárlása céljából. A vételárban, 800.000 koronában már meg is egyeztek. Az üzlet azonban nem jött létre, mert Papp nem tette le a követelt előleget. Megvásárolt egy nagy eszékli házat is, amelyben nagy szappangyárat akart létesíteni. Papp felesége állítólag egy háromemeletes budapesti ház tulajdonosa.

— **A gyilkos kedvese.** Zágrábban a múlt hétkében egy Neuger János nevű munkásember kedvesét a Száva folyóba dobta és gyilkos tettének elkövetése után elmenekült. A nő holttestét néhány nappal később Novoszel községnél halászták ki. A csendőrség erőlyesen nyomozott a gyilkos után, de nem tudta, kézrekeríteni. A napokban Neuger Fiumében tűnt fel, ahol egy üzletben akart szolgálatra jelentkezni. Megneszelte azonban, hogy igazoló iratai a hatóság kezébe játszanak és hirtelen eltűnt Fiuméből. A zágrábi rendőrség egyik detektívje megtudta, hogy Neugernek Cirkvenicában egy másik kedvese van. A leánynál házkutatást tartottak és a Szávába ölt leány ruháiból több darabot találtak nála. E terhelő bizonyítékok alapján a leányt letartóztatták és fedezet alatt Zágrába kísérték. A gyilkosnak is nyomában járnak már és valószínűleg pár napon belül letartóztatják.

— **Megmentett gőzös.** A „Salina Italiana“ olasz gőzös, amely Fiuméből még a múlt hó végén indult el teljes hajórakomány fával, márczius 30-án a Qagliola-foknál a Kvarnerón zátonyra került. A hajó rakományát át kellett rakni, hogy terhetől megszabaduljon. A mentési kísérletek két hétig tartottak, míg végre tegnap sikerült a hajót a zátonyról levontatni. A megmentett gőzöst ideiglenesen kijavítják, hogy utját tovább folytathassa.

— **Életunt gyáros.** Bécsben Pollacsek Ottó börgyáros, a Pollacsek I. Z. cégnek főnöke ma reggel agyonlőtte magát. Öngyilkosságának oka anyagi zavarokban keresendő, amelyekkel a cég az utóbbi időben küzdött. A Pollacsek-cég különösen a budapesti nyersbőr részvénytársaságnál szenvedett nagy veszteségeket. Ezt a részvénytársaságot ezelőtt egy esztendővel alapították s Pollacseket is megválasztották az igazgatóságba, de a társaság alig egy évi fennállás után két millió korona veszteséggel fölszámolt s Pollacsek ez által hatszázezer korona veszteséget szenvedett. Az öngyilkos gyáros még csak harminczöt esztendő volt. Czége ötven év óta állott fenn.

— **Ápolónők kiképzése.** A Gondviselés-Ápolónőket Kiképző Egyesület, amelynek célja intelligens uri nőket és leányokat az ápolónői pályára megnyerni, ez idén május 2-án nyitja meg második kiképző tanfolyamát. A növendékeknek otthonában (X. Szárpály-utca 20.) díjtalan teljes ellátást, kiképzést, elhelyezést nyújt és őket nyugdíjban is részesíti.

— **Lapváltozás.** A 49-ik évfolyamban megjelenő „Magyar Állam“ husvétii számával új köntösben és felírított szerkesztősséggel lép olvasói elé. Programja e két szó: Katholikus függetlenség. Tulajdonos és főszerkesztője Szentkirályi Zoltán országgyűlési képviselő, felelős szerkesztője Szmencz Emil lesz.

— **Ép elmével a tébolydában.** Felháborító eseményről írnak mostanában londoni lapok. Holmovod angol faluban történt a dolog. Clarkson motorgyáros törvényesen elválva élt a feleségével, akit intelligens nőnek ismernek és aki előkelő összeköttetésekkel dicsekedhetik el. Az asszony három gyermekével boldogan töltötte napjait egészen a múlt vasárnapig, amikor két elmeorvos kíséretében megjelent nála a férje. Az orvosok megvizsgálták és boldognak nyilvánították, akit tébolydába kell vinni. Az elszállítás azonnal nem történt meg, hanem a gyáros egyelőre beírta azzal, hogy hitvesét megfoszsa legidősebb gyermekétől. Másnap kora reggel ismét betoppant a férj. Vele volt a holloway-i elmeógyógyintézet két ápolónője. Az asszony sejtette, hogy miért jöttek és segítségért kiáltozott. Az oda-sietett rendőrök nem engedték meg, hogy az asszonnyal addig eltávozzanak, amíg orvosi bizonyítványt nem tud a gyáros felmutatni. A férj ennek beszerzéséért Londonba utazott. Még aznap visszaérkezett. Akkor már az asszonynál találta a falu lelkészét, ki azért ment oda, hogy Clarksonét megvédjé. A gyáros felszólította a helyszínre hozott bírót, hogy írja alá az orvosi bizonyítványt. A bíró visszautasította ezt azzal a megokolással, hogy tudomása szerint az asszony teljesen egészséges. Clarkson később talált olyan hivatalos közeget, aki a bizonyítványt a tényállás ismerete nélkül látta-mozta. Közben a házat körülözlönlötte a felfegyverkezett lakosság. Az elszállítás mégis végre ment. Az asszony ismerősei az angol fővárosba siettek, hogy a szabadonbocsátást kijárják, ami beható vizsgálatok után tegnap sikerült is. Az ügynek a törvény előtt folytatása lesz.

— **Elhamvadt falu.** Sztéja községben tegnap este tizenegy órakor egy ház kigyuladt. A lakosság a vészhirre a tűz színhelyére sietett, azonban rémületben fejevesztve, jajveszékelt. A nagy szél oly gyorsan élesztette a tüzet, hogy ugyszólván az egész falu porráégett és összesen csak husz ház maradt meg, melyek a szél ellenkező irányában, a tüztől védve voltak. Sok igásállat, baromfi, takarmány és gabona pusztult el. Az elpusztult vagyonnak csak legkisebb része volt biztosítva.

— **A szörny-anya.** Radauban tegnap letartóztatták Hoff Rózát, akiről bebizonyosodott, hogy eladta és megrontotta a saját két leányát. A förtelmes asszony tizenéves Anna és tizenöt éves Berta nevű leányát egy mulatóhelyre kényszerítette s ott a két szerencsétlen teremtés táncosnő volt. Még másfél év előtt Bécsben, amikor Hoff Róza masszírozó-intézetet tartott fenn, ami ürügy volt bűnös üzelmének leleplezésére, el akarta adni a két gyermek-leányt. Akkoriban is meggyült a baja a rendőrséggel, mert véresre verte a szabadkozó leányokat. Hoff Rózát, aki nyíregyházi születésű, bekísérték a szucsavai országos törvényszékhez, a két leányt pedig a rendőrség elszállította Budapesten lakó nagybátyjukhoz.

— **Árvizkatasztrófa.** A Missisipi felső folyamvidékéről megdöbbentő hírek érkeznek. A pusztító árvíz negyvenöt embert ölt meg, s tizenkét színházat és templomot ledöntött. Több mint ezer farmer tönkrement.

— **A bátya-utczai merénylet.** Megirtuk tegnap, hogy Voicsics János gabonamunkás erkölctelen merényletet követett el Román József tizenéves éves gimnáziumi tanuló ellen, majd elrabolta a fiu két aranygyűrűjét. A rendőri vizsgálat során Román József ellen föltette terhelő momentumok merültek föl. Voicsics a házban lakó két asszonyval beigazolta, hogy a fiu maga kérte, vigye be őt a lakásába. Amikor egyedül voltak, Voicsics levette a cipőjét és rátelepedett a kofferjére. Ekkor Román József mellé telepedett és csókolni kezdte. Amikor látta, hogy a fiu rosszban töri a fejét, rákiáltott és kikergette a szobából. Román megijedt s bizonyára azért, hogy kiengesztelje, hirtelen lehuzta a két gyűrűt és pénzárcaival együtt oda dobta neki. Amikor a fiu kiszaladt, ő felhuzta a cipőjét és utána ment, hogy visszaadja a gyűrűket, de már nem érte utól Románt. Ha ez a védekezés nem is nagyon valószínű, annyit már megállapítottak a vizsgálat során, hogy Román József romlott idegzetű fiu. Beismerte, hogy egyik barátjához már másfél év óta beteges kötelék fűzi és szerepe volt abban a botrányban, amelynek egy katolikus pap volt a szomorú hőse. Voicsics Jánost a rendőrség fogva tartotta és ma délután átkísérte a királyi ügyészség fogházába.

— **Ellített leánykereskedők.** A hetedik kerületi kapitányságon ma két embert itéltek el leánykereskedés miatt. Az egyik Antoni János artista-ügynök. Antoni azt hirdette, hogy neki színész-iskolája van, a hol fiatal leányokat hamarosan kiképez és szerződést is szerez nekik. Jelentkező természetesen akad elég. Az ügynök azt mondta nekik, hogy Lengyelországba szerződötti őket tánczosnőnek. A dolog vége az lett, hogy valamennyit külföldre vitte ugyan, de nem a szinpadra, hanem erkölctelen mulatóhelyekre. A kapitányságon száz korona pénzbírsággal sújtották az ügynököt. A másik ellített leánykereskedő Goldberger Sándor fénynyomó, aki szintén külföldre vitte lépcsőreált áldozatait. A rendőrség öt napi elzárásra és száz korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Életunt rendőr.** Péntek János, hatszázkilencvenkettes számú negyvenhat esztendő közrendőr, aki tizenhárom éve áll a rendőrség szolgálatában, ma este hat és hét óra között öngyilkossági kísérletet követett el. Szolgálati fegyverével bal mellébe lött és a golyó tüdejét furta át. Az öngyilkosság idején az őrszobában csak Nagy X. István közrendőr tartózkodott, aki látta, hogy Péntek hat óra tájban józileen megvacsorázott, majd pedig mindketten aludni mentek. Péntek panaszkodott, hogy nem tud elaludni. Nagy X. István azonban rögtön elaludt. Almásból revolverdörrenés rázza fel. Kiugrott ágyából és látta, hogy Péntek melléből ömlik a vér. Azonnal értesítette Valkó Sándor kilencvenes számú rendőrelőret, aki a mentőkért telefonált. A mentők az életveszélyesen sérült embert a rendőrkórházba vitték. Öngyilkosságának oka az, hogy szolgálat közben szabálytalanságot követett el, amiért áthelyezték.

— **Eltűnt kereskedő.** Még nem is olyan régen, látványos virágzó üzlete volt Balassa Kornél droguistának az Andrassy-uton. Valójában az üzlet rosszul ment, s Balassa, aki adósságba keveredett, egy szép napon bezárta az üzletet. A dolganak azonban ezzel nem volt vége, mert előállottak a hitelezők s követelték a pénzüket. A tönkrement kereskedő nem tudott fizetni. Erre aztán a kitelezők egyike, egy fővárosi pénzügyésztől följelentést tett ellene. A rendőrség meg akarta idézni Balassa Kornélt, de az idézést nem lehetett kézbesíteni, mert valósággal eltűnt, senki sem tudja, hogy hol van. A rendőrség áttette az iratokat az ügyészségre.

— **Május elseje és a szociálisták.** A szociálista párt ez évben még a szokottnál nagyobb mérvben fogja megünnepelni május elsejét. Már most folyik az agitáció, hogy a munkaszünet általános legyen. Az idén is lesz tüntető felvonulás, amelyre a munkások a Tisza Kálmán-téren gyülekeznek s onnan zárt sorokban kivonulnak a ligetbe.

— **A szociáldemokrata párt országos kongresszusa.** A szociáldemokrata párt ez évi országos kongresszusa vasárnap kezdi meg tanácskozásait. Eddig nyolczvan vidéki város jelentette be küldötteit, a budapesti szakmák pedig százhusz küldöttel lesznek képviselve. A kongresszus legfontosabb tárgya az általános választói jog kérdése lesz. A pártvezetőség rendkívül élelhangu határozati javaslatot fog előterjeszteni, amelyben szükség esetére az általános sztrájk kimondását kéri. Fontos a pártvezetési szabályzat módosítása is. A párt egész szervezetét meg akarják módosítani, úgy, hogy ez teljesen az új választói törvény által alkotott kerületi beosztás szerint módosuljon. A párt ki akarja mondani még az országos mozgalmat a lakásdrágaság kérdésében.

— **Égő erdő.** Az Acsuva község mellett elterülő kincstári erdőt tegnap felgyújtották. A szálakból két holdnyi terület hamuvá égett. A csendőrség a gyújtogatót Zetykó György napszámos személyében elfogta, aki rövid vallatás után bevallotta, hogy azért gyújtotta fel az erdőt, mert az erdőkezelőség szolgálatából elbocsátotta.

— **Ijűmunkások országos kongresszusa.** Az ijűmunkások vasárnap és hétfőn országos kongresszust tartanak, a lakatosmunkások Murányi-u. 34. sz. alatti helyiségben. A napirend ez: Jelentések. A tanonczkérdés. Az ipartörvények revíziója. Alkoholizmus és antialkoholizmus. Antimilitarizmus. Klerikalizmus. Vezetőség választása. Indítványok.

— **A tüsz.** A tisztí főorvosi hivatal jelentése szerint, tegnap három új beteget vettek fel a Szent Gellért-kórházba, mind a hármát az alföldi-utczai menedékházból: Bujkor Mihály 32 éves napszámost, Kis János 40 éves és Balog János 44 éves napszámosokat. A két előbbi néhány nap óta megfigyelés alatt volt. Ez idő szerint a kórházban ápolnak 25 férfi és 20 nőbeteget. Meghalt egy nő. Megfigyelés alatt van 26 férfi és 5 nő.

— **Férjgyilkos asszony.** Rettenetes gyilkosság történt tegnap Sarkadon. H. Kovács Péterné nevé 57 éves asszony, a vele 25 esztendő óta házasságban élő férjét pálinkával leittatta és mikor ez magával teljesen tehetetlen volt, az előre elkészített kötéllal az istállóban megfojtotta. Az elvetemült asszony a gyilkosság elkövetése után azt akarta elhitetni, hogy férje öngyilkos lett és kezeit tördelve keservesen jaigatni, panaszkodni kezdett, de a nyomozás csakhamar kiderítette, hogy H. Kovács Pétert a felesége fojtotta meg. A gyilkos, akit a csendőrség letartóztatta, a bizonyítékok sulya alatt teljesen megtört és a bünt tőredelmesen beismerte, sőt beismerte azt is, hogy a gyilkosságot előre megfontolt szándékkal követte el.

— **A Beketow-czirkszusz teljes személyzetével,** lovaival, állatállományával és felszerelésével e hó 29-én különvonaton érkeztek. Az első előadást a városligeti új czirkszuszban, május hó 1-én, pénteken este, 8 óra körül tartja. A műsor minden egyes száma meglepő, itten még nem látott mutatványokból áll. Beketow igazgató csakis elsőrendű művészeket szerződöttetett.

— **Csipkeverő tanfolyam.** Az iparművészeti iskola az idén is fog vidéki csipkeverő vándortanfolyamokat tartani és ebből a célból szüksége lesz olyan okleveles kézimunkatanítónőkre, akik a csipkeverést kifogástalanul értik. Az iparművészeti iskola fölhívja azokat az okleveles tanítónőket, akik ilyen alkalmaztatásra igényt tartanak, hogy az iparművészeti iskolában május 15-én kezdődő és 5 hónapig tartó tanfolyamon részt vegyenek. Beiratások május hó 1-től 15-ig. (Kinizsy-utca 31. sz.). Beiratás és tandíj az 5 hónapra 35 korona.

— **X Zászlók,** czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

— **X Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

— **X Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**
 — **X Börbajok, hajhullás, és kopaszság** sokszor évekig makacsul dacolnak minden orvosi kezeléssel. Dr. Hönlög Izsó elektroterápiai intézetében (Károly-körút 24.) magas feszültségű árammal (D'Arsonvalisatio), kék fénynyel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalomtalan és kényelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A Nemzeti Szalon 10.000 koronája.

— Az eltűnt alapítvány ügye. —

Budapest, április 17.

A Nemzeti Szalon titokzatosan eltűnt 10.000 koronás alapítványáról, melynek hollétét tegnap e helyütt szövegtettük, két nyilatkozat fekszik előttünk. Az egyesület igazgatósága hivatalosan még nem nyilatkozott. Mindössze annyi történt, hogy Ernszt Lajos ur, a megváldolt igazgató, nyilatkozott egy estilap munkatársa előtt, mondván a következőket:

„Az egész vád neveltséges. Beszélni sem érdemes róla. Az az állítólagos alapítvány sohasem létezett. Egy tervezet volt mindössze, amelyet azonban a belügyminiszter soha jóvá nem hagyott. Nem is került elébe. Az egész dolog csak hajsza Rózsa Miklós részéről, melyet komolyan nem vesz senki”.

A másik is Ernszt ur nyilatkozata, az Egyetértés szerkesztőségéhez czimezve s így szól:

Fisztelt szerkesztőség!

Becsés lapjának tegnapi számában Rózsa Miklós aláírással megjelent közleményre van szerencsém a következő felvilágosítást adni: Én 1904-ben a Nemzeti Szalon 10 éves fennállása alkalmából tényleg tettem 10.000 koronás alapítványt, de abban a formában, melyben én ezt akartam, a Szalon választmánya nem fogadta el. Éppen Rózsa Miklós volt az, aki megtámadva a választmányi ülésen az alapítványt, odatörekedett, — hogy az alapítványt a választmány úgy, ahogy az alapító-levélben a kiadatok kiadását kikötöttem — ne fogadja el. S miután a választmány tényleg oly módosításokat ajánlott, melyek az én alapítói intencziómmal ellenkeztek, én még azon a választmányi ülésen kijelentettem, hogy alapítványom felett a rendelkezési jogot fentartom magamnak. Ez okból nem terjesztetett fel az alapítói oklevél a minisztériumhoz és ezért nem foglal az helyet az évi jelentésben.

A cikkíró úgy tünteti fel a dolgot, hogy engemet kicsinyes dolgok vezettek az alapítvány tételére, ennek ellenkezőjét azzal igazolom, hogy nyolcz év alatt 70.000 koronán felüli összeget előlegeztem kamatmentesen a Nemzeti Szalonnak nehéző pénzügyi helyzetét elviselhetővé tételére. Ez a tétel sem foglal helyet az évi jelentésben.

Mindezek után még tisztelettel tudatom, hogy a cikkben foglalt támadásokért a sajtópórt megindítottam.

Budapest, 1908. április 17-én.

Kiváló tisztelettel
Ernszt Lajos.

Az első nyilatkozat mindenesetre érdekes adalék lehet egy pszichiaternak. Maga az a tény, hogy Ernszt maga „állítólagos”-nak mondja a saját alapítványát, csak egyszerű valótlanág, amely tőle nem meglepő. Hogy azonban a belügyminiszterre hivatkozik, aki „soha jóvá nem hagyta” az ő alapítványát, mely „elébe sem került” — ez már újabb fordulat s mint ilyen, annál érdekesebb, mert azt csak Ernszt ur, közismert éleselmjűségével mondhatná meg: hogyan nem hagyhat valaki jóvá valamit, amit nem is terjesztenek elébe? . . .

De ne foglalkozunk az igazgató ur hirhedt szellemi inferioritásával. Maradjunk a 10.000 koronánál. Hogy mennyire „állítólagos” ez az alapítvány, arra nézve legyen szabad idéznünk a Szalon egy hivatalos közleményének (A Nemzeti Szalon művészeti egyesület tiz esztendeje. 1894—1904. Irta: Déry Béla titkár. Az egyesület pecsétjével.) 29. lapján foglalt 5. bekezdését, mely szószertint így hangzik:

„Mint örvendetes eseményről számolok be ezenkívül arról is, hogy Ernszt Lajos,

Románbanktól

Tisztviselők

Földbirtokra

Házakra

Képviselet:

Országos Földhitel,

Budapest, Erzsébet-körút 2. sz.

5—40 évre.

4%-ra az érték
65—80%ig.

I. II. és III. helyre.

a Szalonnak ügyvezető igazgatója, az egyesületnek tíz éves jubileumát a maga részéről is emlékeztetéssel óhajtván tenni, **egyesületünk részére tízezer koronás alapítványt tett**, melynek kamataiból azon legjobb festmény díjaztassék, mely legelőször a Nemzeti Szalonban van kiállítva. Fogadja e szép tettéért a magyar képzőművészek és a kultúra barátainak hálaíráját!"

E dokumentum leszögezése után pontot tehetnék. Ime, nyilvánvaló, hogy itt tény áll tagadással szemben. Am azért lehet, hogy Ernszt ur 10.000 koronás alapítványa már akkor csak „állítólagos” volt, de „magyar képzőművészek és a kultúra barátainak hálaíráját” — mint látniuk — alaposan és valószínűleg szembre vágta Ernszt ur a nyilvánosság előtt.

A másik nyilatkozat is úgy egyezik meg a valóssággal, mint az első. Én ugyanis nem „az alapítványt támadtam meg” azon a bizonyos választmányi ülésen, hanem azt a tényt, hogy az alapítvány — nincs. Hogy Ernszt ur 400 koronás kamatot akar elfogadtatni 10.000 korona helyett! És nem „módosításokat” ajánlott Ernszt ur, hanem a pénzt nem akarta befizetni. Ezt támadtam én akkor is, csak úgy, mint ma. „Mi egyébként az általam követelt sajtóperben majd ki fog derülni. Ami pedig a 70.000 koronás „előleget” illeti — azt sohasem állítottam, hogy az igazgató ur nem „előlegezett” olyan pénzt, amit neki visszafizettek. (Előlegez ő másnak is, nemcsak a Szalonnak!) Én csak azt írtam, hogy a 10.000 koronát nem akarta befizetni. Éppen mivelhogy ez nem „előleg”, de — a domány lett volna.

Már most világos ugyebár, hogy „az egész dolog Rózsa Miklós hajszája”. Hát az adakozási mánián kívül nagyzási hóbortban is szenved az igazgató ur? Hát olyan nagy legény ő, aki ellen hajszát indítani érdemes? És éppen én indítsak hajszát ő ellene, vagy pláne a Szalon ellen? . . . Az igazgató gyenge elméjéből úgy látszik az alapítvány emlékével együtt ellilant egy más emlék is. Az, hogy volt idő, amikor ő az én képzőművészeti és kultur-publicisztikai tevékenységemet — purifikációnak nevezte. Nem szívesen teszem, de kénytelen vagyok bizonyítékul ideigatni ugyanannak az ünnepi kiadványnak — melyből a reá vonatkozó passzust cizáltam — a rám vonatkozó részét is (24. lap 2. bekezdés), mely következőleg hangzik:

„A útkári teendők elvégzésével az új regime alatt is dr. Rózsa Miklóst bizta meg az elnökség és a választmány, akinek kipróbált irodalmi képzettségét és agilitását már évek óta üdvösen használta az egyesület. A legválságosabb napokban törhetetlen kitartással küzdött a Szalon igaza mellett s ha eltekintünk a vidéki kiállítások előkészítésénél is sokszor tapasztalt példátlan agilis voltától, hálával tartozik neki a magyar képzőművészet azért is, hogy a purifikálás munkájában is fáradhatatlanul kivette a maga részét s annak mozgató eleme volt mindvégig.”

Ime, akkor purifikálás volt az, ami ma „najsza”. Mert akkor az Ernszt urék eljövendő regime-jéért küzdöttem. Nos, én megmaradtam — „purifikátornak”. Bár Ernszt ur is megmaradt volna a maga lisztes zsákja mellett! Akkor most nem kellett volna, őszinte sajnálatomra, ágyuval lőnom egy — nem is verébre, hanem egy jelentélen kis szúra, aki befurta magát a magyar művészet és a Szalon nemes előfájába, hogy annak árnyékában ő maga is — meg nem esedjék . . .

Rózsa Miklós.

A tegnapi közgyűlésen történt szabálytalanságok s a Szalon igazgatóságában urrá lett művészeti reakció ellen ma újabb érdekes demonstráció történt. Dr. Bárdos Artur helyébe ugyanis — aki tudvaleg a tegnapi közgyűlésen tüntető módon mondott le választmányi tagságáról — dr. Jánossy Bélát, a Szalon egyik legtekintélyesebb tagját, az ismert amatőrt, áldozatkész műbarátot s az egyik legszebb modern magyar képtár boldog birtokosát

hívta be a választmány. Dr. Jánossy Béla azonban ma nyomban a következő levelet intézte a Nemzeti Szalon igazgatóságához:

„Miután a t. Igazgatóság által vezetett Nemzeti Szalon művészeti egyesület mai művészeti irányzatával magamat nem azonosíthatom, tisztelettel kijelentem, hogy a tegnapi közgyűlésen választmányi póttaggá történt megválasztásom el nem fogadom, illetve e tisztségről lemondok. Tisztelettel dr. Jánossy Béla.

A még irtagnak a választmányban bennmaradt modernnek és függetlenek — hír szerint — követni fogják a lemondásban társaikat.

(*) A Kossuth-szobor pályázat. A művészek körében mozgalom indult meg aziránt, hogy a székesfőváros a Kossuth-szobor pályázaton résztvevő kollégák közül azoknak a pályaműveit, akik semmiféle kitérítésben, illetve díjazásban nem részesültek, habár szavazatokat kaptak, megvásárolja. A mozgalomból kifolyólag kérelmüket egyenesen Bárczy István polgármester elé terjesztik.

Róna József szobrász ma a következő óvást adta be a főváros tanácsához és Bárczy István polgármesterhez, mint a szobor bíráló bizottságának elnökéhez:

Óvás. Budapest székesfőváros tanácsának 1906. évi május hó 25-én tartott ülésében a Budapesten felállítandó Kossuth-szoborra kibocsátott pályázati hirdetés feltételei alapján én alulírott Róna József egy pályaművel részt vettem és a pályázatomban körüli a hirdetés összes és különösen a 9. és 10. §-ában megállapított feltételeket pontosan betartottam. Az 1908. évi április hó 10-én megtartott bizottsági ülésen a bíráló bizottság mindenekelőtt megállapította, hogy az én pályázati művem azok közé tartozik, amelyek a kivételre alkalmasak. Ezt követően a bíráló bizottság az első díj és a szobormű kivételével való megbízás tárgyában a szavazást megejtette. Miután az első szavazás meddő maradt, másodikban olyképpen, hogy alulírott Róna József kapott 10 szavazatot, Horvay János 8 szavazatot kapott és ezenfelül beadott két üres cédula.

Kétségtelen tehát azon beadott 18 szavazatnak általános (abszolút) többségét 10 szavazat képezi. Ennyit én kaptam és így a bíráló bizottság ezen szavazásánál fogva az első díj engem illet és az általam benyújtott pályamű kivételére való megbízás reám ruházandó és e tekintetben a szerződés velem feltétlenül megkötendő. Minthogy a sajtóban megjelent hírek szerint ennek ellenkezője történt és dacára annak, hogy az abszolút többség a második szavazásnál én kaptam meg, még egy harmadik szavazás lett elrendelve; a bíráló bizottság ezen eljárása ellen tiltakozásomat bejelentem. A pályázati hirdetés s az abban körülírt feltétel Budapest város tanácsa, illetve az ennek képviseletében eljáró bíráló bizottság és a pályázaton résztvevő művészek között kétoldalú szerződést állapítanak meg, mely mindkét félre nézve egyformán kötelező, melytől egy szerződő fél sem térhet el, egyik fél sem szegheti meg. Jogaim megvédése végett ezennel óvást emelek és kijelentem, hogy miután Budapest székesfőváros, illetve az ennek képviseletében eljáró bíráló bizottság a pályázati szerződést megszegte és dacára annak, hogy a másodikban megejtett szavazás alkalmával a beadott szavazatok általános többségét én kaptam meg, az első díjat nekem ki nem adja és a szobormű kivételre iránti szerződést velem meg nem köti, ennek érvényesítése végett kénytelen vagyok a rendes bíróság és törvényeink segélyét igénybe venni és tiltakozom az ellen, hogy egy harmadik szavazás alapján az első díj másnak kiadassék és a szobormű kivételével más megbízassék. Ezen óvást van szerencsém Budapest székesfőváros tanácsával, Budapest székesfőváros közönségével és a Kossuth-szobor felállítására kiküldött bíráló bizottság elnökével közölni.

Budapest, 1908. évi április hó 17-én.

Róna József, szobrász.

(*) Az Operaházban husvét vasárnapján Gounod „Faust”-ját adják bérletszűnetben a m. kir. Operaház és a Nemzeti Színház nyugdíjintézete javára e napon szokásos jótékony célú előadásul. Mefistofeles szerepében Didur Ádám lengyel operaénekes lép fel, mint vendég. Margitot Kaczér, Siebelt Payer, Martát Várent, a czimszerepet Arányi, Valentint Takács, Wagnert Ney fogja énekelni. — Husvét hétfőjén „A denevér” kerül előadásra a főbb szerepekben Kramer, Szoyer, Kaczér, Gábor, Mihályi, Kornai, Hegedűs, Kertész és Dalnoki fellépésével.

(*) Kabaret. Holnap, nagyszombaton, irodalmi kabaret-este lesz az Erzsébet-köruti Meteor-kávéházban. Az estét írók, újságírók és színészek rendezik; programját ugyancsak ők látják el eredeti attrakciókkal. Elsőrendű érdekesség lesz Ady Endre szereplése. Ady erre az alkalomra írt verseit adja elő. Kosztolányi Dezső szintén új verseket és Wedekind-verseket hoz magával. H. Szederkényi Anikó egy új novelláját olvassa fel. Ötvös Gitta, Csizsér Artur, Judik Etel, Hajdu Árpád, Szécsi Magda, Tihanyi Giza, Abelovszky Margit, Szücs Nelli, Radó Sándor és Smolka Stefi modern kabaret-számokat adnak elő. Papp Viktor zeneszerző, ki egyszersmind elsőrendű hegedűművész, kompozícióiból játszik. Somlay Artur verseit mondja el. Nyárai Antal Ady-dalokat énekel. Conferencier Herczeg Jenő lesz. E nagyszabású estére jegyeket 6 és 3 koronáért Rózsavölgyi (Kristóf-tér), Alberti (Kossuth Lajos-utca) zeneműkereskedésében, valamint a helyszínen lehet váltani.

(*) A vándorszínészek gyűlése. Érdekes képet nyújtott a Baross-téren levő „Muzsa”-hoz czimzett vendéglő nagyterme. A vándorszínészek igazgatói és tagjai ülészetek és afölött tanácskoztak, miként lehetne bajaikat orvosolni. Ezen gyűlésekre egy tizenkét tagból álló küldöttség dr. Perl Soma ügyvédet az elnökség vezetésére kérte fel. Meghívta Porzolt Kálmánt és Vedress Gyulát, az Országos Színészegyesület nyug. titkárát. A gyűlés bár élénk volt és a tagok hevesen tiltakoztak a fennálló rendszer ellen, példásan rendben folyt le. Felszólaltak: Országh Berczi, Salgó Béla, Győri József, Vedres Gyula, Fekete Miksa, Lászlófy Bódog, Koray Győző. A gyűlés határozata odairányul, hogy szervezkedni kívánnak és megbízák dr. Perl Soma ügyvédet, lépjen érintkezésbe az Országos Színészegyesülettel, közölje vele panaszuk tárgyát és az Országos Színészegyesület segítségével a kormányhoz benyújtandó memorandumban tárja fel sérelmeiket és a fennálló sérelmes szabályrendelet megváltoztatásával a magyarság eme vándorapostolainak színelőadásait folytatásához megfelelő jogosultságot eszközöljön ki. A vándorszínészek, akik a nemzetiséglaktá vidéken is teljesítik hazafias misszióikat, gyakran üldözés tárgyai, mindezen sérelmeik orvoslását kérik. A gyűlés ezután egy bizottságot küldött ki a maga kebeléből, hogy az Országos Színészegyesület, valamint a kormányhoz benyújtandó memorandum megszerkesztésében dr. Perl Soma ügyvédnek a kellő felvilágosítást megadja. A gyűlés dr. Perl Soma ad hoc elnöknek a tapintatos vezetésért köszönetet szavazott és a siker reményével oszlott szét.

(*) Városligeti Színház. A Városligeti Színházban a husvétii ünnepekben négy érdekes előadás lesz. Vasárnap délután fél 4 órakor a rég nem adatott történelmi színmű „Bukow, a székelyek hóhéra”, este fél 8 órakor Gerő Károly népszerű énekes fővárosi életképe, a „Próbaházasság”, hétfőn délután fél 4 órakor Szigligethy eredeti népszínmű, „A csikós” és este fél 8 órakor „Lumpacius vagabundus” tündéres bohózat kerül színre. Mind a négy előadás félhellyárral megy. A darabok főszerepei elsőrendű kezekben vannak.

FŐVÁROS.

(*) Fővárosi tisztviselők összeférhetetlensége. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek a köztisztviselők összeférhetlensége tárgyában a napokban kiadott rendelete kapcsán a Mészárosok és Hentesek Lapja mai számában rendkívüli érdekes összeférhetlenségi esetre hívja fel — minden denuncziálási szándék nélkül — a nyilvánosság figyelmét. A belügyminiszteri rendelet szerint fenforog az összeférhetlenség: „ha a pénzügyet, illetőleg a vállalat üzlete a várossal, avagy az illető tisztviselő rendes hivatali ügykörében előforduló ügyekkel oly összeköttetésben van, hogy a tisztviselő a hivatali ügyköréhez tartozó teendők és ügyek ellátása tekintetében érdekelttség miatt akadályozva lenne.” A rendelet ezen pontja határozottan megállapítja a köztisztviselői összeférhetlenséget az állatvásárhoz igazgatókként kinevezett Melly Béla tanácsnok, Vasziljevics János alpolgármester és a felügyelő bizottságba delegált Bódy Tivadar tanács-

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Hozzájárul a valódi étkezés gyomorba jutásának és az emésztésnek.

Igmándi keserűvíz

az orvosi gyomor 2-8 óra alatt teljesen rendbe hozza Kis üveg 40 fillér Nagy üveg 60 fillér

...nokra nézve. A közlemény részletesen rámutat arra, hogy a főváros tanácsa és tanácsának tagjai mily kiszámíthatatlan sokaságú esetben juthatnak abba a helyzetbe, hogy a vámpénztárnak rendes hivatali ügykörüket érintő kérdésekben dönteniök kell, bár mint tiszteletdíjjal és haszonrészesedéssel jutalmazott vámpénztári igazgatók, illetőleg csak tiszteletdíjas vámpénztári felügyelőbizottsági tag érdekeltnék látszanak. Lehetetlen helyzet, hogy a tanács egyes tagjai bírók és ellenőrök legyenek oly intézménnyel szemben, melynek cselekedeteiért ők maguk is felelősek. Egyéni tisztességbe ütköző maguk is felelősek. Egyéni tisztességbe ütköző maguk is felelősek. Egyéni tisztességbe ütköző maguk is felelősek.

(**Állategészségügyi intézkedés.** Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter leiratot intézett a székesfőváros hatóságához, amelyben arra a többrendbeli felterjesztésre, amelyet hozzá több gazdasági egyesület intézett, kijelenti, hogy egyelőre nem adhat teljes kárpótlást a védőoltás folytán netán elhullott állatokért; az oltóanyagot azonban már közelebb nagyobb mennyiségbe bocsátatja a gazdaságközönség rendelkezésére. Rövid időn intézkedik az iránt is, hogy a lépfene ellen való oltás miatt beálló esetleges veszteség is megtéríthető. Ha ez megtörténik, nem lesz akadály, hogy mindazonok a helyeken, ahol a lépfene-esetek száma gyakori, a veszedelemben sodródó állatállomány kötelező beoltása elrendeltesse. Addig is azonban kívánatosnak tartaná a miniszter, ha a törvényhatóság a kötelező védőoltások ügyében szabályrendeletet alkotna, kimondva ebben azt is, hogy a kényszeroltások következtében netán bekövetkezett elhullásokért valamely törvényhatósági alaptól kártérítést nyújt. A miniszter tudatja, hogy az ideai állami költségvetésbe 50.000 koronát irányzott elő, szegényebb állatbirtokosok részére ingyenesen kiosztandó oltóanyagok beszerzésére. Kijelenti végül a miniszter, hogy a magyar királyi állatorvosok kötelesek a hatóság részéről elrendelt oltásokat végezni.

EGYESÜLETEK.

(**—) Az Emke közgyűlése.** Ma alakult meg Marosújvárott az Emke ez évi huszonnegyedik közgyűlését rendező bizottság Szabó Albert bányatanácsos, főbányahivatali főnök elnökleje alatt. A közgyűlést június 8-án, pünkösd másodnapján, a király negyvenedik koronázási ünnepén délelőtt 11 órakor az ev. rei templomban tartják meg. Ezt megelőzőleg ünnepi szentmise lesz a helybeli r. kat. templomban; a ref. templomban pedig Jancsó Lajos esperes tart imát. A közgyűlésen részt vesz énekével a kolozsvári dalkör is. Az előkészítő értekezletre, amelyet Marosújvár közönsége, a magy. kir. főbányahivatal, a helyi tisztii és polgári olvasókör, továbbá a függetlenségi és negyvennyolcas kör meghívása alapján tartottak meg, a központból az Emke nevében Kolozsvárról Sándor József tb. alelnök főtitkár jelent meg. A közgyűlési kirándulások egyik vonzó pontja lesz a világhírű sóbánya megtekintése. Ez az utolsó közgyűlés, melyet az Emke jövő évi negyedszázados jubileuma előtt a vidéken tart, miután a negyedszázados ünnepet Kolozsvárt szándékoznak megülni.

(**—) A temesvári népiroda-egyesület** most tartotta meg rendes közgyűlését nagy érdeklődés mellett. Dr. Tőkés István elnök nagy meglepéssel emelte ki azt a sikeres tevékenységet, amelyet a rövid ideje fennálló népiroda a szegény és tanulatlan néposztálynak ügyes-bajos dolgaiban való támogatása és népiéleti intézmények létesítése terén kifejtett. Az ideiglenes vezetőségnek a közgyűlés megadta a fölmentést, köszönettel adózva a nagyközönség és az egész ország sajtója részéről elismeréssel fogadott áldásos munkásságáért. Elhatározta a közgyűlés továbbá, hogy az országos népiroda-egyesület, az antialkoholista-egyesület és a nemi betegségek ellen védekező egyesület helyi szervekét is fog ezentúl működtetni. Védnökké megválasztották dr. Telbisz Károly udv. tanácsos, polgármestert és Kabdebo Gergely ny. főispánt, tiszteletbeli elnökökké pedig Gerdenovics Sándor ítélőtáblai bírót és Lendvai Miklós tb. vármegyei főjegyzőt. Elnök dr. Tőkés István lett, alelnökök Csasznek Miklós és Friedmann Manó, titkár és népiroda vezetője Weltner Armin, helyettes titkár Pánczél Lajos.

(**—) A Magyar Automobil-Klub** igazgató-választmánya a budapesti automobil kiállítás alkalmából gyakrabban értekezik s minden konferencián két-három olyan kérdéssel is foglalkozik, amely az egész automobil-sportot s általában az automobil-ipart gyökerében érinti. Legutóbb fölvetődött a választmány-

nak gróf Andrássy Sándor elnöklésével tartott ülésében az automobil-biztosítás ügye, amely kiterjedne az automobil ellopása, tűz, robbanás, törés által való rongálása, pusztulása esetére, az automobil-okoza baleset kártalanítására, az ezek körül támadható peres ügyek lebonyolítására stb. Hatvány-Deutsch Sándor főrendiházi tag már hosszabb ideje foglalkozik igen behatóan e kérdésekkel s többirányú külföldi tanulmány alapján ő is tett indítványokat a Magyar Automobil-Klub igazgatóságának. Az igazgatóság fölkerlte, hogy tüzetes tervet dolgozzon ki, érintkezék a hazai biztosító-társaságokkal is, mert külföldi ajánlatok ugyan érkeztek már, de a Klub a magyar biztosító-társaságok valamelyikével akarja a biztosítást ezt az érdekes új ágazatát bevezettetni. A hazai biztosító-intézetek felfogták a Klub intencziót s már is számos ajánkozás történt, úgy, hogy a kérdés megoldása már a legközelebbi jövőben bizton várható.

TÖRVÉNYSZÉK

§ **A Polónyi-Lengyel sajtópör.** Megirtuk, hogy Polónyi Gézának Lengyel Zoltán elleni sajtópörében a kir. ügyészség tegnap terjedelmes beadványt intézett az esküdtbíró elnökéhez, amelyben részletesen foglalkozik Lengyel Zoltán összes vádpontjaival s azok ellen újabb bizonyítékokat ajánl fel. A beadványt Polónyi Géza adta be az ügyészséghez, amely azután pártolólág terjesztette Zsitvay Leó, az esküdtbíró elnöke elé. Polónyi kéri ebben Wekerle Sándor miniszterelnök és Justh Gyula képviselőházi elnök beidézését, akikkel bizonyítani akarja, hogy a Nákó-féle ügyben korrektil járt el. Báró Kaas Ivor és Bolgár Ferenc államtitkár, akik a Halmos János elleni lovagias ügyben segédei voltak, beidézését is kéri Polónyi. Ezekkel azt kívánja bizonyítani, hogy Halmos előttük kijelentette, hogy a közgyűlési társalgóban tett nyilatkozatát, amely szerint „Polónyi közléfi szereplését vagyonszerzésre használja fel”, nem a nyilvánosságának szánta. Kéri továbbá az elhalt gróf Nákó Kálmán hagyatéki iratainak beszerzését és hivatkozik a Fővárosi Közlöny több számára, amelyek a közgyűlésen elmondott beszédeit regisztrálják. Beidézését kéri azonfelül egy csomó ügyvédnek, akik hajdanában az ő irodáiban dolgoztak. Körülbelül negyven tanuval igazolni akarja, hogy Heltai és Halmos azért haragudtak rá, mert ők a darabontokhoz csatlakoztak, míg ő a nemzeti irány híve lett. Zsitvay a kérvény dolgában már meg is hozta a végzést, amennyiben Polónyit kérelmével elutasította; ha azonban a kérelme a főtárgyaláson a vád részéről megismételtetnék, akkor a bíróság fog ebben a kérdésben határozni.

§ **Az aradi dráma.** Annak a megdöbbentő drámának, amelynek Mezei Vilmos gázcgyári felügyelő, a felesége, Sipos Sándorné bábaasszony és a dögizdag Duma Lázár voltak a hősei, ma játszódott le az utolsó fölvonása az aradi esküdtszék előtt. Mezei Vilmosné, aki Siposné ölte meg, az esküdtszék a minap fölmentette. Ma pedig a férjének bűnpörét tárgyalta az aradi esküdtbíró. Mezei Vilmos januárban, mint annak idején megirtuk, kétszer rálőtt Duma Lázár szerb földbirtokosra, mert Sipos Sándorné bábaasszony segítségével elcsábította a feleségét. Az egyik golyó megsértette Duma karját. Az esküdtszék délután fölmentette Mezeit is, akit azonnal szabadon bocsátottak.

§ **Igazgató román tanító.** Joannovics Valér Gyula szászvárosi román tanító és az ottani „Libertatea” című lap szerkesztője az elmúlt évben lapjában féktelenül igazgatót a népiiskolai javaslatok ellen. Azonfelül Joannovics a belényesi választás alkalmából Lukács Lászlót, mint oláh mártírt dicsőítette lapjában. Egy esetben ő volt a vezére azoknak a román tanítóknak is, kik a népiiskolai törvényben előírt eskü letételére kitűzött napon megkoszorúzták Janku sirját, amiért a közigazgatási hatóság meg is büntette. A kolozsvári kir. ügyészség két rendbeli igazgatásért és büntett feldicsérésért emelt vádat a tanító ellen, aki a pör elől Romániába akart szökni, azonban a határszéli rendőrség elfogta és letartóztatta. Az esküdtszéki tárgyaláson az elnök megállapította az iratokból, hogy a vádlott tanító közönséges lopás miatt hat hónapi börtönt ült. Az esküdték bűnösnek mondották az oláh agitátort, mire az eljáró bíróság másfél esztendei fogházra és 1200 korona pénzbírtetésre ítélte. A kir. Kuria most a semmisségi panaszok elutasításával hozzájárult az esküdtbíró igazgatásának.

SPORT.

(**—) Az idei evezős-versenyek.** A „Magyar Evezős Egyletek Országos Szövetsége” igazgatósága f. hó 14-én dr. Perger Ferenc elnökleje alatt tartott ülésében a Budapesti Evezős Verseny” feltételeit a következőkben állapította meg:

I. Nyolcevezős verseny kormányossal. Tiszteletdíj.

II. A Duna Evezős Bajnoksága. Egyes skiff-verseny. Időleges vándordíj. Első mérkőzés.

III. Rákospataki-díj. Négyevezős verseny kormányossal, juniorok számára. Tiszteletdíj.

Az 1908. évi július hó 12-iki váci „Országos Evezős Verseny” sorrendjét is megállapították, jóllehet a végleges feltételeket a f. év május hó 5-én, kedden tartandó igazgatósági ülés fogja a már elhatározottakkal kiegészíteni.

A már megállapított sorrend a következő:

I. Jubileumi Emlékverseny-díj. Négyevezős verseny kormányossal. Időleges vándordíj. Második mérkőzés.

II. Felsődnai-díj. Skiff-verseny. Tiszteletdíj.

III. Váci hölgyek díja. Négyevezős verseny kormányossal, juniorok számára. Palánkos hajók. Tiszteletdíj.

IV. Szövetségi-díj. Skiff-verseny. Palánkos hajók. Az 1908. évben bajnoki versenyekre nevezettek kizárva. Tiszteletdíj.

V. Négyes verseny kormányossal. Tiszteletdíj.

VI. Komárom város díja. Négyevezős verseny kormányossal, vidéki egyesületek tagjai számára. Palánkos hajók. Időleges vándordíj. Harmadik mérkőzés.

VII. Kettős párevezős verseny kormányos nélkül. Palánkos hajók. Tiszteletdíj.

VIII. Nyolcevezős verseny kormányossal. Időleges vándordíj. Első mérkőzés.

IX. Vigaszverseny. Négyevezős verseny kormányossal. Palánkos hajók. Tiszteletdíj.

X. Pestmegyei-díj. Nyolcevezős verseny kormányossal. Palánkos hajók. A VIII. számú versenyben résztvevők kizárva. Tiszteletdíj.

XI. Középiskolai tanulók versenye. Négyevezős verseny kormányossal. Palánkos hajók. Emlékérmekkel díjaztatik.

Nyílt-tér

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 80% engedmény tucazonként 1-10 forintig. Capot-America rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtőmenny (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2-3 frt. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.-, 3.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

Nyaraló.

A budai hegyvidéken, villamos mentén, nagy befásított kertben fekvő három tágas szobából, konyha és mellékhelyiségekből álló butorozott nyaraló, nagy verandával olcsó bér mellett kiadó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Telefon 586.

KÖZGAZDASÁG.

A gyáriparosok tevékenysége.

— A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének jelentése. —

Budapest, április 17.

Közgazdasági testületeink között igen jelentékeny szerepet játszik a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége. Nem egyszerű érdekszövetkezet ez, hanem komoly munkása a hazai gazdasági életnek, amelynek minden fázisában mint véleményező és nem egyszer, mint kezdeményező faktor jelenik meg, míg az általa képviselt ipari érdekeknek mindenkor erős védelmezője volt. A szövetség most tette közzé mult évről szóló jelentését, mely bevezető soraiban a mult év közgazdasági viszonyairól a következő érdekes általános jellemzést adja:

Egyik oldalról szemünkbe világítanak az 1907-es esztendőnek csodálatos konjunktúra változásai. Májusig az üzleti élet és a pénzügyviszonyok rohanó, ujlángoló előretörtetése, azután a hirtelen megállás, majd az amerikai válság tornádója, mely irtózatossá erejével keresztültörte az országok határait. Hazánk közgazdaságát a legtöbb kiméletet igénylő pillanatban érte a világválság. Ennek dacára népünk és éppen kis fizetőnk oly rendkívüli ellenállóképességet mutatnak, mely bátorságra fog serkenteni bennünket a jobb időkben s méltó alapot ad a külföld bizalmának. Ugyanakkor oly letagadhatatlan következetességgel jelentek meg a szomszéd államok gazdasági alakulatainak visszahatásai nálunk, hogy szinte főlzakgatták és megmutatták ama gyökereket, melyeket legelőször kell megerősíteni s melyeknek életerejét s életerejének szakadatlan növelése minden politikai tekintetnél fontosabb. Igazi maradványunkat itt kell azután keresnünk s ebben iparunk megerősítése legelső sorban jelenik meg. Másik peremén gazdasági láthatatunknak a társadalmi erők sajtóságos mérközései tűnnek elő. A kereső rétegek népmozgalma — ki- és visszavándorlása — majd egyes szociálpolitikai alkotások elhelyezkedése s végül minden kereső osztálynak szerepvallása az állami gépezettel szemben: mind bő helyet kérnek e jelentésben, éppen szövetségünk tanácskozásai és mozgalmi folytán. De már itt is megvilágosodik előttünk az a bizonyosság, hogy állami berendezésünk, nevezetesen pedig közigazgatási szerkezetünk igen nehezen áll bele a modern gazdasági és társadalmi kivánalmak szolgálatába. Míg egy-egy aprólékos huzavona egész iparágakat dönthet veszélybe, addig közvéleményünk is, törvényhozásunk is nem egyszer fontosabbnak tartják a merev gépet annál a célnál, melyet a gépnek szolgálnia kellene. Ezt a világosságot is egészen hűségesen, egészen őszintén fogjuk rávetíteni a gazdasági tényekre. Harmadik részen újra meg újra s mindig erősebben jelzi őrtűzünk a magyar gyáriparosság egységes, szolidáris szerveződésének szükségességét. A többi társadalmi erők szakadatlan organizációja mellett az elszigetelődés már elképzelhetetlen.

E hármastól világításba van beállítva hazánk ipari életének s egyben a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének legutolsó esztendőjéről való felvétele. Elméleti okoskodások s szólások helyett a való tények, a kézfogható gyakorlat kívánunk egyszerűségükben szóhoz jutni a jelentésben, melynek tartalmát a következőkben ismertetiük:

A jelentés elsősorban beszámol az iparfejlesztésről és a közszállításokról szóló törvény előkészítésénél való közreműködésnél és arról a munkáról, amelyet a szövetség a törvény gyakorlati megváltoztatásánál szakszerű utmutatásaival és véleményes jelentéseivel végzett. Szorosan összefügg ezzel az az akció, amelyet a szövetség a hadsereg szállításainál a magyar iparnak kvótászerű részletése érdekében évek óta folytat. A jelentés ebben a tekintetben részletesen beszámol a szövetség elnökének, dr. Chorin Ferencz főrendiházi tagnak a delegációban elért sikereiről, valamint arról az eredményről, amelyet a tűzvédelmi felszerelések szállítási feltételeinek enyhítésére keresztülvitt. A hadseregi szállításokat a szövetség tagjainak közreműködésével állandóan ellenőrzi s ily módon a gyakorlati élet tapasztalatainak felhasználásával igyekszik e téren a magyar iparnak jogait érvényesíteni.

Behatóan foglalkozott a szövetség a kiegészítés és a külkereskedelmi szerződések kérdésével a magyar ipar szempontjából s a kereskedelmi szerződések szövevényes kérdéseiben mindenkor tanácsos és utmutatással szolgált hozzáforduló tagjainak. Széleskörű akciókat indított a szövetség az adóreform dolgában, összes fiók-szövetségeinek, az ipari és kereskedelmi érdekvéköreinek, valamint a városok bevonásával az adójavaslatoknak kiküszöbölésére s elérte, hogy követeléseinek nagy része a javaslatok tárgyalása alkalmával előreláthatóan figyelembe fog vétetni. A munkásbiztosítás kérdésében a szövetség szakadatlanul nagy tevékenységet fejtett ki, hogy az új szociális intézménynek gazdasági életünkbe való beilleszkedését előmozdítsa s e célból a munkaadók képviselőit szervezte, valamint minden alkalommal támogatta az Országos Munkásbiztosító Pénztárának a törvény házainak és hiányainak pótlására és a törvény rendelkezéseinek a gyakorlati életben megvalósítására irányuló törekvéseit. Hogy pedig a munkásvédelmet előmozdító eszközöket a munkaadókkal megismertesse, a szövetség elősegítette a mult évben nagyszerű munkásvédelmi kiállítás rendezését, amely az összes érdekelt körök teljes elismerését vívta ki. Az egész országban figyelmet keltett a szövetségnek a kivándorlás dolgában a mult év nyarán rendezett nagyszabású ankétja, amelynek eredményeként a szövetség a képviselőház és a kormány elé terjesztette mindama kívánásokat, amelyek a kivándorlás ellensúlyozására az ankétan felmerültek. Össze egy újabb szaktanácskozáson a visszavándorlás kérdésével foglalkozott a szövetség, hogy az amerikai pénzváltás által váratlanul előidézett újabb népmozgalom gazdaságunkat készületlenül ne találja. Az ankétan felmerült indítványok és javaslatok becses utmutatással szolgáltak e nagyfontosságú kérdés megoldására is.

De mindezek az akciók és eredmények még távolról sem merítik ki a szövetség tevékenységét, amely az ipart érdeklő minden kérdésre kiterjedt. A szeszipari érdekek felkarolása, az iparra súlyosan nehezedő következtvámok enyhítésére irányuló törekvések, a szénkérdés, különösen a szénközvetítők megoldásának előkészítése, az állami üzemek versenyének háttérbe szorítása stb. mellé sorakoznak azok a lépések, amelyeket a szövetség a kötelekbe tartozó egyes iparágak, a gépgyártás, faipar, kerámia, zománcczedényipar, szalámiipar, a cöngagyártás, ecetgyártás, stb. érdekében tett. A jelentés ebben a tekintetben érdekes képet nyújt az egész magyar ipar helyzetének és törekvéseinek, míg a vidéki fiókok jelentései a vidéki ipar helyzetére nézve nyújtanak értékes tájékoztatást.

Vidéki fiókja ez idő szerint kilencz van a szövetségnek: a győri, nagyvárad, szepességi, pécsi, brassói, pozsonyi, debreczeni, temesvári és erzsébetfalvai, amelyek a központtal szoros összeköttetésben valamennyien élénk és eredményes tevékenységet fejtenek ki. Ezenkívül négy szakosztálya van a szövetségnek. A szövetség tagjainak száma a hatszázat meghaladja.

Az évi jelentést a szövetségnek április 26-án, vasárnap tartandó közgyűlése fogja megvitatni.

A szőlők peronospora-betegsége és a védekezés.

Budapest, április 17.

A mult század 80-as éveiben kezdett feltűnődni nálunk sporadikusan, hogy idő előtt megfoltosodtak és lehullottak a szőlő levelei és nyomában elsatnyultak a fürtök, végeredményben kevesbedett a termés. Évek során át tartott ez a hol itt, hol ott feltűnt jelenség, anélkül, hogy a nagyobb baj dimenziókat vett volna. A szőlősgazdák nem is tulajdonítottak a dolognak nagyobb fontosságot s a konzervatív öregek csakhamar kimondták a szentenciát: az egész bajt az időjárás okozza s amint jött, épp úgy el is fog tűnni, ha kedvezőbb idő jár a szőlőkre.

Jöttek azonban az 1888—1891. rossztermésű évek, amikor a rettenetesen megcsappant bortermekek gondolkodásra készítették az embereket. Ekkor a filloxerára utaltak s annak tudták be a rohamos terméscsökkenést. Az 1892. évben azonban hazánk összes bortermeke 800.000 hektoliterre hanyatlott, föllehet akkor még 400.000 kat. hold volt a termő szőlőterület, amiből csak kerek negyedrészen volt megállapítva a filloxera jelenléte. Bár ez a terület is még elég jó termőben volt, de ezt is leszámítva, az átlag bortermeke alig tett ki három hektoliter katasztrális holdanként, holott ugyanekkor a szintén veszedelmekkel küzdő, de rendszeresen védekező francia,

olasz, tiroli és osztrák szőlősgazdák 10—15 hektoliter termést szüreteltek ekkora területéről. Ekkor aztán észretértek a magyar szőlőtermelők is és megállapították, hogy a peronospora, a szőlőnek emez új betegsége okozta a csapásokat — és adott koldus- és vándorbotot sok magyar kezébe.

A veszedelem — amint ekkor kitűnt — nem kímélte meg a többi bortermező országokat sem; csak, hogy amíg amazoknál a baj tette, küzdelemre és a legintenzívebb védekezésre készítette az embereket, nálunk csüggedést és lemondást okozott s a gazdatársadalom maga alig mozdult, de felülről, a kormányzattól várta a segílyt és támogatást. A magyar a más kárán ekkor sem tanult; hinni és tanulni nem akarásunk így helyreépíthetetlen veszteséget okozott, amit megsonylett az egész ország s ami első okozója lett az azóta nagy arányokban megnövekedett kivándorlásnak is.

A peronospora e 25 éves első fellépte óta mind máig állandó veszedelmévé lett szőlőinknek s bár azóta a védekezés állandóan folyik s máig nagy népszerűsége tette szert, mégis a kártételek évről-évre ismétlődnek és nem tuloznak, ha az e czímen a szőlőgazdaságot érő közvetlen károsodást évi egy millió koronára becsüljük, nem is számítva magában az ültetvényben jelentkező közvetett károsodást, ami szintén tetemes, de pénzben nehezen becsülhető meg. Ez a kár sújtja nemcsak az egyest, de az egész nemzetet, ennyivel károsodván évről-évre a nemzeti közvagyon! Pedig ettől a kártól megóvhatók magunkat s az elvesző milliókat is meg lehetne menteni! Mert a betegség felismerése könnyű, a védekezés és a baj terjedésének meggátálása pedig éppen nem nehéz és emellett megelőzőleg is védekezhetünk, amivel viszont a betegség fellépését akadályozhatjuk meg.

Szükséges mindenekelőtt, hogy teljesen tisztában legyünk a veszedelem okozójával, természetével és kártételeivel. Ezen fordul meg minden s csak ennek ismerete mellett intézhető a rendszeres és sikeres védekezés.

A veszedelmet egy gomba, a „Peronospora viticola”, okozza. Ez a gomba benne él a megtámadott szőlő összes zöld részeiben, tehát a levelekben, hajtásokban és a fürtökben s kiszívja azok anyagait. Szabad szemmel ez a gomba nem is látható, mert parányi vékonyágú szálakból áll, amelyek teljesen áthálózják és keresztülszövik a meglepett növényrészeket. Egy élősdivel állunk tehát szemben, amely a növény elől szívja és éli el a táplálékot, abból növekedik. Ennek a következménye a megtámadott növényrész megfoltosodása, megbarnulása, később teljes elszáradása és lehullása. A legnagyobb veszedelem e pusztító gombának óriás szaporodó képessége. A megtámadott szőlő a levelek alsó lapjain — a pusztítás előrehaladt stádiumában — fehér czukorporhoz hasonló bevonat észlelhető. Ez nem más, mint a parányi gomba testecskéi — csírák — meg nem számítható halmaza, a veszedelem tovább szaporítja. Ezeket lerázza és messze elviszi a szél a szőlő levelekre, hajtásokra, fürtökre, ahol újra élni és pusztítani kezdenek — s ez a magyarázata a peronospora rohamos terjeszkedő képességének. Ahova csak egy paránya e fehér poroszerű gombatestecskének lerakódott, kedvező viszonyok közt ott azonnal képződik a gomba fonalas teste, amely újból létrehozza a szaporításra szolgáló apró testecskéket. Ezek a kedvező viszonyok pedig nagyon is fennfornognak, hisz nem kell hozzá egyéb, csak kellő hőfok (9 fok C.) és egy kevés nedvesség — s míg a hőfok majdnem állandóan megvan az egész vegetációs időszakban, addig a szükséges nedvességet bőven szolgáltatja a lehulló harmat is, ami nálunk csak ritka éjjeleken marad el.

A védekezésre nézve nem lehet kétség. Tudjuk ugyanis azt, hogy a rézsónak, az ugynevezett rézgálicznak, csak egy percentes oldata is elég arra, hogy a peronospora gombájának életképességét megsemmisítse, avagy a már megkezdett fellépését és terjeszkedését megállítsa. Mióta a bordeauxi Millardet erre a fölfedezésre jutva, kísérleteit megtette, azóta az első kísérletek helyéről elnevezett bordói oldat megjárta az egész világot s többkevesebb eredménnyel mindenütt hatásos védekező

szern... ellen. Ba és viz... dat, t... legk... a kis... sok g... éget... ténél... hogy... lesz... szőlő... hogy... lyet... latba... tevé... hogy... sének... lönk... egyen... rossz... hatott. A f... rencs... talmas... mulatos... a szől... dig imm... évek... tudós... czia aka... a rézgá... elegy, a... használn... nagy elő... tetlen... padó k... le nem... amit a l... elismern... elfogadot... nospora... nagy töb... számbav... veszni a... A sik... lunk csa... nedves... gadták... noszpora... megtámad... azt tapas... megfelelő... teggel... met nem... a gomba... Vassili... midőn ez... a kutatás... után. Igy... lecsapott... metezésné... ezt követ... végül ism... Az credm... pora ott... sőt a franc... gető vesze... évben má... futták ter... síteni. Ezt a magyar sz... a Schlo... szaktekint... Delacro... ben ajánlan... de sőt a s...

szernek bizonyult a szőlők peronospora veszedelme ellen.

Bármily jó és hatásos szer is a gálicz, mézstej és víz megfelelő keverékéből összeállított bordói oldat, tény, hogy ennek az oldatnak elkészítése nem a legkönnyebb dolog s főleg nem tudja elkészíteni jól a kisgazda, aki a kellő intelligencia hiányában vagy sok gáliczot ad az oldatba és azt így savassá, maró-égető hatásúvá teszi; avagy többet tesz bele a kellenél a mézből, aminek a következménye meg az, hogy az oldat nagyon is közömbösített — basicus — lesz s a várt hatást nem tudja kifejteni. Ez vezette a szőlőkártételek elleni védekezés nagymestereit arra, hogy oly szer alkossanak és állítsanak össze, amelyet csak a vízben feloldani kell s nyomban használatba legyen vehető, mert kézenfekvő volt a feltevés és azt igazolta — főleg nálunk is — a praxis, hogy a védekezés várt sikere épp az oldat elkészítésének körülményessége miatt maradt el, szőlőtermelőink ugyanis nem tudták a kellő töménységű és egyenlő minőségű homogén oldatot elkészíteni s a rossz oldat használata megfelelő eredményt nem adhatott.

A francia gazdák jutottak leghamarabb a szerencsés helyzetbe s épp ezért ők mind maig is hatalmas előnyben vannak. A nagy francia nemzet bámulatos erélyvel, ügyességgel és sikerrel küzd meg a szőlők összes ellenségeivel, a peronosporának pedig immár oda sem hederít. Könnyű nekik! Ők már évek hosszú sora óta használják Schloesing, a tudós és nagy hírnevű gazdasági vegyész, a francia akadémia tagja — bordói porát, amely egy rézgálicz alapján összealkotott teljesen kész olyan elegy, amit csak a vízben feloldani kell és nyomban használni is lehet. E bordói pornak utólráhatatlan nagy előnyei: nagy porfinomsága és hihetetlen könnyű oldékonysága, nagy tapadó képessége, úgy, hogy az esők a lombról le nem mossák és kiváló hatóképessége, amit a legnagyobb kapacitások is hangoztatnak és elismernek. Ez a bordói por a francia szőlőgazdák elfogadott és általánosan használt védőszere a peronospora ellen s a védekezést e téren ők maig oly nagy tökélyre fejlesztették, hogy a betegség náluk számbavehető kárt alig tesz s hovatovább ki is fog veszni a francia szőlőterületekből.

A sikernek azonban van egy másik titka is. Nálunk csak az oldatos permetezés járja, míg ők a nedves és száraz váltakozó védekezési rendszert fogadták el és gyakorolják. Tudvalevő, hogy a peronospora nemcsak a szőlő leveleit, de a fürtöket is megtámadja. A szőlőfürt peronosporája ellen pedig azt tapasztalták, hogy az oldatos permetezés nem megfelelő remedium. A bogók ugyanis viaszos réteggel levén bevonva, ezen a viaszrétegen a permet nem hat keresztül s így nem is tudja megállítani a gomba myceliumainak fejlődését és a kártételeket. Vassiliere és Gayon hírneves professzorok, midőn ezt megállapították, nyomban megkezdődött a kutatás és kísérletezés a védekezés tökéletesítése után. Így került a praxisba Schloesing rézgáliczos lecsapott kénpora, amit váltakozva használnak a permetezésnél, úgy, hogy az első kezelés a permetezés, ezt követi a kénporozás, majd újból permeteznek s végül ismét kénporoznak. Ez ma a francia praxis. Az eredmény pedig valóságilag csábító. A peronospora ott már nem tesz számot, töle nem tartanak, sőt a francziák odajutottak, hogy a blachrot fenyegető veszedelme dacára is a szőlőtermelők a múlt évben már fel is lázadtak a l'Heraultban, mert nem tudták termelt óriás borkészletüket illő áron értékesíteni.

Ezt a védekezési rendszert kellene követniök a magyar szőlőgazdáknak is. És vegyék alkalmazásba a Schloesing védőszereit, melyet a legnevesebb szaktekintélyek: Viala, Ravar, Degsully, Delacroix, Millardet stb. csak a legmelegebben ajánlanak, úgy hogy a francziáknál, Algírban — de sőt a szomszédos Olasz- és Spanyolországokban

is jobbára csak Schloesing védőszerekkel, Schloesing bordói porával és lecsapott kénporaival védekeznek, mert meggyőződtek arról, hogy a tudós vegyész készítményei nem kotyvalékok, de oly kitűnő hatású értékes vegyi készítmények, amelyek sohasem hagyják cserben a gazdát s teljesen rászolgáltak a szőlőgazdák osztatlan bizalmára.

Egy kísérlet elég erről meggyőződést szerezni. Ezt ajánljuk — s azután győzzön a jobb!

Baranyai Ödön.

Kossuth Ferencz törvényjavaslatai. Arról a hatalmas tevékenységről, amelyet a kereskedelmi minisztérium Kossuth Ferencz vezetésével kifejt, legközelebb ismét egy egész sereg nagyjelentőségű törvényjavaslat fog bizonyosságot tenni. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter ugyanis értesülésünk szerint május elején több fontos törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé. Beterjeszti a vasuti beruházásról szóló javaslatot, amely kétszázhusz milliónyi vasuti szükséglet beszerzéséről gondoskodik, továbbá a kassa-oderbergi vasuti beruházásról szóló törvényjavaslatot, amely 47 millió kiadást irányoz elő. Május elején terjeszti be a miniszter a tisztességtelen versenyről és a budapesti helyi érdekű vasutaknak vilámos vasutá válo átalakítására vonatkozó törvényjavaslatokat. Még májusban elkészülnek a vicszinális vasutakról, a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslatok és végül az ipartörvény revíziójának második része. E törvényjavaslatok mindegyike égető hiányokat pótol és alapvető fontosságú. Különösen üdvös hatása leend a hatalmas beruházási törvény, amely számos pangó iparágat fog újból fellendíteni s nyújt kenyeret az Amerikából — visszavándoroltaknak.

Elvi határozat kártérítési ügyben. A munkaadó és alkalmazott között a szolgálati viszonyból keletkezett kártérítési követelések eldöntése akkor is első sorban az iparhatóság hatáskörébe tartozik, ha a követelési összeg 100 koronát meghalad.

Gróf Tisza István cukorgyárat alapít. Mint értesülünk, a biharmegyei gazdák körében mozgalom indult meg egy Nagyváradon létesítendő új cukorgyár érdekében. Az alapítók között szerepel gróf Tisza István is, kinek tudvalevőleg Biharmegyében nagy birtokai vannak. Az a harcz tehát, amely a gazdák és a cukorgyárak között évek óta tart, így módon elveszti minden mérgét. A gazdák maguk összeállnak s cukorgyárat alapítanak félig-meddig szövetségi alapon és saját répatermésüket itt értékesítik. Hogy a cukorgyárak kartelljének ez nem kedves dolog, az nem szorul bővebb magyarázatra.

A balesetbiztosítási kötelezettség kiterjesztése. Az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és balesetbiztosításáról szóló 1907:XIX. t.-cz. felhatalmazza a kereskedelmi minisztert arra, hogy oly államok alattvalóival szemben, melyekben a balesetbiztosítás nincs törvényesen rendezve, a biztosítási kötelezettséget a viszonyosságra való tekintet nélkül is elrendelhesse. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter e törvény alapján legújabb körrendeletében elrendelte, hogy a balesetbiztosítási kötelezettség a Magyarország területén alkalmazásban álló román, szerb és bolgár alattvalókra is kiterjesztessék. Indokoltá teszi ezt a rendelkezést az a körülmény, hogy egyes, különösen határszéli vállalatok a biztosítás terhei alól való szabadulás és az egyenlőtlen verseny céljából lényegesen külföldi munkásokat is alkalmazhatnának.

A Libáni faipar r.-t. vesztesége. Az 1906-ik évben alakult meg a Belvárosi Takarékpénztár és Nationalbank für Deutschland égisze alatt a Libáni Faipar Részvénytársaság 3.600.000 korona alapítókéval a Loósy, Hugmayer és társa budapesti fakeskedő cég gyergyóujfalulibáni erdőüzletének átvételére. Ez az üzlet azonban nem a legjobbnak bizonyult, amit mutat az is, hogy a társaság 1907. évi mérlege, amelyet az április 26-iki közgyűlés elé terjeszt, 48.966 korona 79 fillér veszteséggel záródott.

A kispesti takarékpénztár tökeemlése. A Kispesti Takarékpénztár r.-t. május 1-én közgyűlést tart, amelyen határozni fognak a jelenlegi 200.000 koronás

alaptőkének 500 darab új részvény kibocsátása utján 300.000 koronára való felemelése ügyében.

Az új meteorológiai és rovarügyi intézet. Ismeretes, hogy Darányi Ignác földművelésügyi miniszter az ezidei költségvetésben gondoskodott az új meteorológiai intézet és a rovarügyi intézet építési költségeiről. E fontos intézeteket — hír szerint — Budán az Intézet-utca és Kis Rókus-utca sarkán lévő telken fogják felépíteni, ugyanazon stílusban, mint aminőben a szemben levő országos kémiai intézet és az állatléttani intézet épületei épültek. A meteorológiai intézet és a rovarügyi-intézet épületeinek szánt telket, melyet eddig a földművelésügyi minisztérium faraktárul használt, már teljesen kiürítették, azzal a szándékkal, hogy az ezidei költségvetés letárgyalása után nyomban hozzáfogjanak az építkezésekhez, a már előre elkészített terve alapján.

A fűszeres alkalmazottak mozgalma. A fűszer-és élelmiszer-üzletek alkalmazottai mozgalmat indítottak helyzetük javításáért s különösen az üzletek félnyolc óra zárásáért, a fizetési minimum megállapításáért, a teljes vasárnapi munkaszünetért. A főváros munkástársadalmának ez a jobb sorsra érdemes tekintélyes része április 26-án, vasárnap délután három nyilvános gyűlést rendez, hogy mozgalmuk sikere érdekében elszánt akcióhoz készülhessenek. A gyűlések helye falragaszok lesz közölve.

A szerb kivétel új irányai. Goluchovszky, külügyministerségének köszönhetik a szerbek azt, hogy megszabadultak attól a közgazdasági kabalától, hogy a szerb kivitelnek okvetlen Ausztria-Magyarországon át kell irányulnia. Goluchovszkyknak sikerült gazdasági háborúba keverni Szerbiát a közös vámterületünkkel. Persze a bécsi Ballplatz vaskalaposai azt hitték, hogy a szerbek a határozat elrendelése után nyomban kapitulálnak. Erősen tévedtek! Hogy a gazdasági függetlenség mennyire megacélozza még ilyen kis népek erejét is, mint a minő Szerbia, arra szép példát nyújtottak szomszédaink akkor, amikor nem kis fáradtsággal, egészen új kiviteli utakat teremtettek maguknak — Szalonikin át a tengeren. Szaloniki cs. és kir. /főkonzulátusunk jelenti ugyanis, hogy Szerbiának Szalonikin át irányuló kivitele állandóan emelkedik. Az élő sertés kivitelét az árak emelkedése nem befolyásolta, mert Barcelona számára éppen most jeleztek két egyenként 1500 darabból álló hajórakományt. A Franciaországba küldött próbaszállítmány szintén bevált s legközelebb már oda is nagyobb szállítmányok indítanak utnak. Márczius hónapban három gőzös indult élő sertésrakományval Franciaországba. A husszállítás sem csökken, ellenben élő szarvasmarhának Egyiptomba való szállítása az új évad kezdetéig, vagyis szeptember hó elejéig szünetelni fog. A szerb államvasutak által megrendelt szenes vagonokból további 60 darab érkezett meg és a még hátralevő 54 darabot legközelebbre várják. Erkezett Szerbiából Szalonikibe: hus januárban 876.000 kg, februárban 716.000 kg. Algir, Oran, Bordeaux, Vencze és Génua számára; szarvasmarha januárban 984 darab, februárban 1836 darab Alexandria, Génua, Nápoly és Piraeus számára; sertés januárban 320 darab, februárban 770 darab Barcelona számára; juh 300 darab Piraeus számára; baromfi 4 vagon Piraeus számára és gabona februárban 150.000 g. Szaloniki és Görögország számára.

A munkaadók szervezkedése. Az 1905-ik év nagy sztrájkmozgalmai közepette érlelődött meg az érdekeltek körében a munkaadók szervezkedése szükségességének tudata. A szervezési munkálatokat egy sztre két tényező folytatja: a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége és az Országos Iparegyesület s a „Honi Ipar” most megjelent száma is e kérdéssel foglalkozik s számos érveléssel bizonyítja, hogy a „Magyar munkaadók országos szövetsége” csak az összes illetékes tényezők vállalt együttműködése alapján jöhet létre.

Az ásványvizek megadóztatása. Megirtuk a mi nap, hogy ellenőrizhetetlen forrásokból az a hír terjedt el, hogy a pénzügyminisztériumban az ásványvizek megadóztatásának kérdésével foglalkoznak. Mi mindjárt hozzátettük, hogy bajosan hiszünk ebben, hiszen nemcsak közegészségügyi szempontból lenne

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra
Telefon: Detail 26-27, 75-76. Engros 164.

Radnay Károly
BUDAPEST, Váci-körut 78. szám.
Bürgönyszim: ANTRACIT BUDAPEST

káros az, hanem pénzügyi szempontból sem jelentene számbavehető eredményt. A valóság az, hogy néhány vidéki város tényleg fogyasztási adóval sújtja az ásványvizeket, aminek szintén kevés értelme van s úgy tudjuk, hogy a jövőben a pénzügyminiszter nem is fogja engedélyezni ezt. A Balneológiai Egyesület ezeket a visszásságokat szóvá is tette a miniszter előtt, ki a minap válaszolt az egyesület feliratára. A miniszter azt hangoztatja, hogy habár megvan az a jog, hogy egyes városok adót vessenek ki az ásványvizekre, ezt a minisztérium csak kivételesen engedte meg némelyeknek s a jövőben nem igen fogja megengedni. Rátért a leirat a külföldi ásványvizek megadóztatására is, ami annyival inkább bír érdekességgel, mert nemrégiben kalandos hírek jártak, hogy a külföldi ásványvizeket megadóztatják. A leiratban közli a miniszter, hogy a külföldi ásványvizek adó alá vonását nem tartja megengedhetőnek, mert akkor külföldön bizonyára megadóztatnák a magyar ásványvizeket, már pedig ebből a cikkből a mi kivételünk kb. 6.000.000 korona, míg a behozatalunk 2.000.000 korona. Szóval a miniszter gondoskodik az ásványvizek-kereskedés háboríthatatlanságáról, amit meg is érdemel ez az üzletág, mert annak egy része még ebben a keserű világban is fentartja a magyar hírnevet a külföldön.

A hajózási egyesület gyűlése. A Magyar Hajózási Egyesület igazgató-választmánya tegnap dr. Matlekovits Sándor v. b. t. t. elnöklete alatt ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a folyó évi április 25-én tartandó közgyűlésnek az ügyvezető-igazgatói állás megszüntetését és az egyik alelnöknek az ügyvezetői teendőkkel való megbízását, valamint az alapszabályoknak ezzel kapcsolatos többrendbeli módosítását fogják ajánlani. Dr. Török Emil titkár jelentette, hogy Justh Gyula, a képviselőház elnöke az egyesület előterjesztése folytán hozzájárult ahhoz, hogy az országgház előtti fővárosi dunai rakpart a folyó évben hajóforgalmi célokra és kikötésre felhasználhassék, amit örömmel tudomásul vettek. Az elnök felhívta az egyesület figyelmét az új ipartörvény tervezetére, mely a most érvényben lévő törvénytől eltérően, ezen javaslatot a hajósokra is kiterjeszteni kívánja. Az igazgató-választmány elhatározta, hogy a hajózási vállalatokat a javaslat beható tanulmányozására és felmerülő észrevételeik előterjesztésére fogja felhívni. Több folyóügy elintézése után az ülés véget ért.

Szülőoltványtelep r.-t. Dicsőszentmártonban az erdőlyrészi talaj-, éghajlati és értékesítési viszonyoknak megfelelő minőségű és fajtájú szülőoltványok termelése, értékesítése céljából: Dicsőszentmártoni Szülőoltványtelep r.-t. cég alatt 40.000 korona tőkével új részvénytársaság alakult. Az igazgatóság tagjaival megválasztott: ifj. Pataki László, Pekri Sándor, Csató Gábor, báró Bornemissza János, báró Horváth Artúr, Sándor János, gróf Hailler Jenő, Gerendy István, dr. Pálffy Ferenc és Gal Béla. Az új társaságot már becégezték.

Nagy baracktermés. Kecskemétről írják, hogy az eddigi jelekből ítélve, az idén Kecskemét határában óriási baracktermésre van kilátás; ha különösebb veszedelem nem éri a fákat, úgy a termést jóval magasabbra becsülik, mint az 1906. évi baracktermés volt.

Kamarai titkárok értekezlete. A kereskedelmi és iparkamarák titkárai legutóbb tartott országos értekezletük alkalmával az adóreform kérdésével is foglalkozván, megemlékeztek amaz eredményekről, amelyeket a kamarák és más közgazdasági testületek küldöttsége a pénzügyminiszterrel folytatott tárgyalásai során elért. Ezzel kapcsolatban nagy elismeréssel szölkáltak a küldöttség vezetőjének, Lánzy Leó kamarai elnöknek nagyszerű munkásságáról, amelynek az elért eredmények oroszlanrészre köszönhető. Ez érdemek méltatásául a titkári kar táviratilag küldte köszönetét a Meránban üdülő Lánzy Leónak.

Ausztria pénzügyi zárszámadásai. Dr. Korytowski osztrák pénzügyminiszter most tette közzé az 1906-ik évről szóló állami zárszámadásokat. Előirányozva volt 1814,9 millió korona kiadás és ezzel szemben 1815,2 millió korona bevétel. Amíg azonban

a tulkiadások 50,2 millió koronával haladták meg az előirányzatot, addig a bevételek 193,2 millió koronával voltak az előirányzatnál magasabbak, úgy, hogy 143 millió korona fölösleg mutatkozott. A pénztárállomány ezen 143 millióval együtt 707,6 millió koronára emelkedett. Ami az 1897-iki állapottal szemben 463,2 millió korona szaporodást jelent. Beavatótt szakértők az 1907-ik évről feleslegét 100 millió koronára becsülik.

Az Országos Iparegyesület közgyűlése. Az Országos Iparegyesület ezidei rendes közgyűlését május hó 3-án délelőtt 11 órakor tartja meg saját házában. A közgyűlés napirendjére az alapszabályok által megkövetelt formalitásokon kívül ki van tűzve az alelnökök megválasztása és az igazgatóság egyharmadának újbóli megválasztása. A közgyűlésen hat tanulmányi ösztöndíj, nyolc inasképzési utalom, huszonhárom mesternek és huszonhat munkásnak adományozott egyesületi díszérem kiosztása kerül sorra.

Az Osztrák-Magyar Bank állása április hó 15-én: Bankjegyforgalom 1.771,645.000 (— 23,996.000) K, érczkészlet 1.497,588.000 (+ 7,853.000) K, leszámítási tárcza 425,582.000 (— 60,203.000) K, lombardkölsönök 78,303.000 (— 3,464.000) K, adómentes bankjegytartalék 125,942.000 (+ 31,848.000) K.

Fizetésektelenségek. Stojanovics és Gyurkovics nagyikindiai férfi- és női divatáruczég a rossz üzletmenet folytán fizetésektelen lett és árúért és pénzért összesen 26.600 koronával tartoznak; ezzel szemben a vagyoni állapot a következő: A raktár értéke 17.400, a behajtható követelések 1000 és a berendezéseké 450 korona. — Kotz József lippei vaskereskedő fizetésektelen. Árúért 17.000 koronával, pénzért 4000 koronával tartozik; ezzel szemben áruaktárát 8000 koronára becsüli és 45 százalékos egyezséget ajánl. — Wolf Károly karánsebesi kézműárucserkedő négy évi fennállás után fizetésektelen. Tartozik 98.000 koronával, melylyl szemben áruaktárát 40.800 koronára, kiutlevősegeit 5200 koronára becsüli. — A bécsi hitelezői védőegyesület a következő fizetésektelenségeket közli: Gyula borkereskedő Szilágyosmlyó, Halász Miksa fűszerkereskedő Budapest, Loth Hermina kereskedő Szeged, Platthy és Csorny kereskedő cég Balassagyarmat, Schmitzler Jenő kereskedő Szigetvár.

Állami ménék 1908-ban. A földmivelésügyi miniszter most tette közzé az állami fedezett állomásokról és az állami ménékről szóló 1908. évi kimutatást. Az államnak ez idő szerint 4 ménetelepe van, ugymint Székesfehérváron, Nagykörösnön, Sepsiszentgyörgyön és Debreczenben; ménesei pedig Bábólnán, Kisbérben, Mezőhegyesen és Fogarason. A négy ménetelepen 211 angol telivér, 412 angol fajta, 59 arab telivér, 307 arab fajta, 541 nonius, 208 gidrán, 154 lipiczai, 115 női és egyéb fajta mén van elhelyezve a különböző fedezett állomásokon. Ilven fedezett állomás 905 van az országban. Az állam legértékesebb ménéi, az ugynevezett törzsmének, az állami ménésekben vannak. Kisbérben 13 angol telivér, 2 angol fajta, Bábólnán 6 arab telivér, 8 arab fajta, Mezőhegyesen 6 angol telivér, 3 angol fajta, 8 Nonius, 2 Gidrán, a fogarasi ménésben 8 lipiczai törzsmén van. Az állam 40 angol telivért, 89 angol fajtát, 1 arab telivért, 5 arab fajtát, 25 Nonius, 1 Gidránt, 6 lipiczai mént adott bérebe. Az összes állami ménék száma 3209. A legdrágább ménéje az államnak a Bona Vista, amelynek fedeztetési díja belöldi lónál 1200, külföldi lónál 2000 korona, ezután következnek a Slieve Gallion és Pardon.

Az osztrák tenyészállat- és hizómarhakiállítás. Az osztrák birodalmi gazdasági egyesület által rendezett ezidei tenyészállat- és hizómarhakiállítás — jelentik Bécsből — mely ez alkalommal mezőgazdasági gépvásárral volt egybekötve, rendkívül fényesen sikerült. Bámulatos magas fejlettségről tanuszkodott az osztrák gazdák mentálai tenyészete, de az inntáli és augai irány is remek példányokkal volt képviselve. Hízalás tekintetében különösen a morva czukorgyári gazdaság vezetett. Juhászaton illetőleg a Rambouillet és husmerinó irány dominált. A sertésenyésztés különösen galicziai gazdák részéről favorizáltatott, kik a lengyel sertést céltudatos keresztelés által magas nivóra fejlesztették, míg az alsó-ausztriaiak és morvák, valamint a csehországi tenyésztetek a tisztavérű angol York-Shire iránynyal érnek el gyönyörű eredményeket. Kedves látvány volt az alpesi kecskék csoportja, igen tanulságos a házinyul-kiállítás, hol a belga óriás tenyész-irány uralta a helyzetet és rendkívül tanulságos volt a halgazdaságok változatos csoportja. Kívánatosnak tartanánk, hogy többi irányban nálunk is történjen va-

lami. Az állatképzéssel kapcsolatos gépvásár igen érdekes és gazdag volt; úgy látszik, hogy Ausztriában is erősen romlanak a gazdasági munkáviszonyok, mert különösen aratógépekben fejlődött ki élénk forgalom. A „The Johnston Harvester Co.” amerikai aratógép-gyár, kéveköto, marokrakó aratógépeiből, valamint fiikasáló és szénagyűítő gépeiből tetemes mennyiség kelt el. Feltűnést keltett a nálunk is előnyösen ismert Bächer Rudolf-féle ekegyár, valamint a Melichár Ferenc-féle vetőgép-gyár egyesített kollekciója. A Bächer-gyár különböző ekeket és talajmívelő eszközöket, valamint új rendszerű répakapáló gépeket állított ki, míg a Melichár-féle kollekcióban a műtrágyaszóró-készülékkel kombinált vetőgépek kötétték le a gazdaközönség érdeklődését. Az osztrák birodalmi bank minden részéből óriási számban összesereglett gazdaközönség számos buzdító tanulsággal gyarapodva, a legkellemebb benyomásokkal távozott a kiállításról, melynek üdvös kihatása kétségkívül érezhető lesz. Az osztrák birodalmi földmívelésügyi minisztérium, mely ezen kiállítást is bőkezűleg támogatta, eme intézményt állandósítani óhajtván, a költségvetésben állandóan nagyobb összeget fog felvenni arra a célra, hogy az osztrák tenyészállat és gépvásár évről-évre megújittassék.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 17. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter a postatakarékpénztár személyzeti létszámában Bérczy Róbert tisztet számvizsgálóvá, Gondos Jakab Ede kezelőtisztet irodatiszté, Sente Károly segédőtisztet tiszté, Mauer Ignác államépítészeti hivataltisztet kezelőtiszté, Gondy József díjokot segédőtiszté; a dévai pénzügyigazgatóság Szilágyi János dévai lakost a dévai adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter kiskoru Spira Imre nyiregyházi lakos Székelyre kért magyarosítását megengedte.

Pályázatok. Etesen (Nógrád várm.) és Urvölgyön (Zólyom várm.) postai ügynöki állásra április 24-ig; az antalfalvi árásbírósnál betétmásoló díjnoki állásra április 30-ig; a nagyilondai járásbírósnál albirói, a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevősnél pénzügyi számtanácsosi számvevőségi főnöki, a bártfai járásbírósnál lelkikönyvi átalakító díjnoki állásra 2 hét; Pécs szab. kir. város törvényhatóságánál segéd negyedmesteri és a nezsi deri járásbírósnál két ideiglenes betétmásoló díjnoki állásra 4 hét; a mezőkövesdi járásbírósnál pedig III. oszt. hivataloszolai állásra 7 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-

Intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalizáció).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektum

Idégyengességi állapotok
Almatlanság.
Hűdések (Paralysis).
Idegfájdalmak, Idegzsabák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelőszorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Közvény és csusz (Rheuma, huygsavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vöröszegénység).
Bőrbajok. Bőrvizketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.

Eddig kin volt!

A Sebők-féle szabályozható

„Chic“ nyakkendő

Sebők Gyula

divatárúháza és kalap gyári raktára

ma már mindenki ismeri és kedveli.

Elegáns, czélszerű, izléses és olcsó,

Nagy választékban az ebennél szebb mintákban kapható a feltalálónál.

Budapest, VI., Teréz-körút 48. Tessenék képes árjegyzéket kérni.

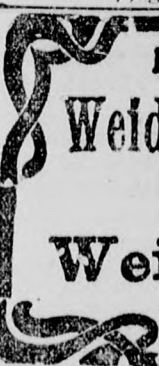
Hazánk kivételével szá változott len 18 C°, minin

Enyhe ó ton elvéve z

Allomás

Szlatina	---
Jurgár	---
Kosmárk	---
Losonez	---
Davalla	---
Budapest	---
Hörny	---
Köszhely	---
Pécs	---
Ságráb	---
Münne	---
Szeged	---
Nagyvárad	---
Kolozsvár	---
Nyacszeben	---
Szatmar	---
Ber	---
Arvad	---
Selmeháza	---
Komárom	---
Magyar-Ovár	---
Sopron	---
Bécs	---
Prága	---
Budapest	---
Körmény	---
Arad	---
Szombolya	---
Vercse	---
Orsova	---

Fáris, ápr 18. 96,47, aranyjárdék vény 1896. év dek 103,85, 5 százalékos kos 1890. Rom Kons. amort. Amort. román Orosz járadék utalvány 1904. 449.—, 4 száza lékos unifikál 180.—, Török hitelintézet 11 gyar jelzálogba Banque Ottom vasut —, D Keleti vasutak gépgyár 482. 30.—, Tula 240. köszén 151, Cl Ränd 84.—, Jag

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése.
1908. április 17-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap változóan felhős es kevés kivétellel száraz idő uralkodott. A hőmérséklet nem változott lényegesen; maximuma: Fiumében 20 18 C°, minimuma: Botfalun 0° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Enyhén és változóan felhős idő várható, nyugaton elvétve zivataros esőkkel.

Állomás	Legnagyobb hőmérséklet 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Levegőnedvesség min.	Hőmérséklet min.
A. Szatmár	67.8	5.6	NE	2	0	19
Jászvár	65.8	7.4	SE	1	0	19
Kősmárk	66.0	2.8	S	1	2	19
Losoncz	65.5	7.5	S	4	1	17
Dzvalla	63.5	10.2	SE	1	4	16
Budapest	65.2	10.2	SE	1	1	15
Hörény	63.2	7.7	S	1	0	12
Kosztály	64.1	10.8	SE	4	3	14
Pécs	64.6	9.4	NE	3	0	10
Zágráb	63.6	9.4	NE	2	2	14
Pünne	62.1	11.5	S	1	0	17
Szeged	65.0	9.2	SE	1	3	17
Pomocvár	66.4	7.4	S	1	4	16
Nagyvárad	65.1	12.8	S	1	3	15
Kolozsvár	68.4	8.8	S	1	4	17
Nagyvárad	67.5	2.9	S	1	4	16
Szatmár	—	—	—	—	—	—
Rer	—	7.2	E	1	3	15
Arvavárja	—	8.6	—	—	—	5
Selmeczbánya	—	7.0	NE	1	3	14
Komárom	—	13.0	—	—	—	—
Magyar-Ovár	—	10.4	NW	1	2	14
Sopron	—	8.2	—	—	—	—
Kisvárd	—	9.2	NE	2	2	16
Likvenica	—	12.8	—	—	—	—
Dobozon	—	9.9	S	1	4	18
Köcskemet	—	9.5	—	—	—	15
Drosháza	—	9.2	NE	2	4	15
Arad	—	9.8	K	1	4	15
Zombolya	—	7.8	E	1	4	16
Versce	—	11.2	K	1	4	11
Orsova	—	6.0	NE	1	4	13

—, Transvaal Land Company 44.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.56. Váltó német placzokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.43, Váltó Belgiumra (rövid) 3/8. Olasz aranyváltó (rövid) 3/8, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csek Londonra 251.25. Magánkamatláb 2^{11/16}. Bányadt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskonsumvásár.

Budapest, április 17. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 67 darab sertés, 12 darab süldő, — darab malacz. Pófelhajtás 43 drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 135 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 245 darab sertés, 12 darab süldő, — darab malacz. Eladott 245 darab sertés, 10 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt — drb sertés, 2 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsírsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül életsúlyban 100-106 fillér, életsúlylevonással 102 — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig — 92 fillér, életsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, életsúlylevonással 135-142 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, életsúlylevonással 132-142 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, életsúlylevonással 132-142 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140-300 kgr.-ig — fillérig, életsúlylevonással — fillérig. Belföldi süldő — 88 fillérig, horvát süldő 104 108 fillér Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élőszuliban értendő.) A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Vásárcsarnok.

1908. április 17-én.

Husvét előtt a forgalom természetesen igen megélénkült. Jó kereslete van a füstölt forrázott prágai és perzelt magyar sonkának és a könnyebb tejcsibákéknak, még a nehezebb bárányt íránt az érdeklődés nem kielégítő. Vaj fokozott kereslet mellett minden mennyiségben el volt helyezhető. Tojás tekintve, hogy a husvét előtti szükséglet már fedeztetett, lanyhult és az árjegyzések csökkentek. További árhanyatlás valószínű.

Mai árak:

Husnemiek: Helybeli marhahas hátulja 128-140 K, eleje 1-120 K, vidéki borjú, bőrbőn hosszan mérve súlylevonás nélkül 88-104 K helybeli borjúhús 121-136 K, sertés hússzalonnával 130-132 K, lehuzott sertés 140-144 K, szalonna friss 136-140 K, szalonna sózott 128-130 K, szalonna füstölt 140-144 K, olvasztani való 120-130 K, hárj 136-140 K, sertészsír 140-144 K, mind métermázsánként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 130-150 K, hazai sonka 1.80-2.-K, szalámi magyar 3.20-3.60 K, nyári szalámi —.-K.

Vad: Oz 160-1.80 K, szarvas —.-K, dämvd —.-, vaddisznó 90-1.-K kg.-ként egészben, nyul nagy —.-K, nyul süldő —.-K, fogoly —.-K, fácán —.-K szalonka 3.-3.20 K, darabonként. Fenyvesmadár kötege 1.-1.20.

Baromfiak: Élő rántani való csirke 160-320 K, sütni való 3.60-4.-K, kacsa sovány 4.-5.-K, kacsa hizott —.-K, liba fiatal —.-K, lud hizott 14.-20.-K, tyúk 4.40-4.60 K, pulyka —.-K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.20 1.50 K, hizott ruca 1.40-1.60 K, hizott pulyka —.-K, levestyúk 1.60-2.-K kg.-ként, Pulárd 1.80 2.20 darabonként.

Tejtermékek: Tevaj (centrifugált) I. 2.80-3.10 K, II. 2.60-2.80 K, főzvaj (köpült) 1.80-2.20 K, tehénturó 30-48 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségek: Burgonya (vagonáru) sárga 4.60-6.-K, rózsá 5.20-6.-K, fehér 4.-4.80 K, kifli 7.-8.-K, sárgarépa 5.-7.-K petrezselyem 12.-16.-K, vörshagyma makó 17.-18.-K, közönséges hazai 10.-12.-K, fokhagyma 36.-40.-K, káposzta 8.-10.-K 100 kg.-ként.

Gyümölcsfélék: Szőlő 1.60-2.40 fillér kg.-kint Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmenanett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) 1.20-1.60 f. másodrendű 60-70 K, harmadrendű apró áru 30-80 K. Körte elsőrendű 1.60-2.40-K, másodrendű 60-80. K, dió 1.40-60 K, II. 30-40 K. 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 73-74 K, erdélyi apróbb árú —.-K, meszes —.-K eredeti lánként (1440 drb.)

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

BUTOR DUS VÁLASZTÉKBAN VAGY KÉSZPÉNZRE MINT RÉSZLETIZETESRE RÉNDKIVÜLI OLCSÓÁRON KAPHATÓ
ÉRTVÖS-UTCA 17. (Andrássy út sarkán)
EHRENTREU TESTVÉREIKVEL
BUDAPEST, VI., ÉRTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-ÚT SARKÁN)
TEL. 827

"MINTA" szálloda

Budapest, Nagymező-utca 62. szám.
Teljesen újonnan berendezve 40 szobával rézágakkal és villanyvilágítással.
Szobák 80 kr.-tól teljebb. A szállodalakvéház egész éjjel nyitva. Híres szigányszeg.
Telefon 315. Strasser Jakab, szállodás és kávé.

Most jelent meg!

Levelek egy tanuló ifjuhoz

Irtá

SZITNYAI ELEK

Második kiadás

Ára füzve 3 kor. 40 fillér, vászonkötésben 4 kor.

Kapható

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál

Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz.

és minden könyvkereskedésben.

BUTOR

Kiállítás.

A n. é. közönség érdekében áll, hogy a

Koronaherczeg-utca 2. sz. alatt

levő

Magyar Butoripar Társaság

óriási választéku rakatát megtekintse, hol a legdivatosabb egyszerű minőségű a legfinomabb izlésű butorokat u. m. palisander, mahagoni, cseresznye, madárj vor stb. divatos faból bámulatos olcsó árban jótállás mellett árusítunk miről a n. é. vevőközönség meggyőződést szerezhet.

Varga Mihály és Társai

Magyar Butoripar Társaság

IV., Koronaherczeg-utca 2. sz. Kigly-tér sarok

TÖZSDÉK.

A budapesti áru- és értéktőzsde az ünnep miatt zárva volt.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Páris, április 17. (Zárlat.) 3 százalékos Franciaország 96.47, Osztr. aranyjárdék 98.10, Magyar aranyjárdék 94.10, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 500.—, 4 százalékos Olasz járdék 103.85, Déli vasut elsőbbségi kötv. 313.—, 5 százalékos marokkói járdék 514.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 93.90, 4 százalékos Kons. amort. román járdék 88.90, 4 százalékos Amort. román járdék 1905. 91.25, 5 százalékos Orosz járdék 1906. 98.50, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 514.—, 4 száz. Szerb járdék 1907. 449.—, 4 százalékos spanyol járdék 93.75, 4 százalékos unifikált török jár. 94.90, Török sorsjegye 180.—, Török dohányrészevény 444.—, Osztrák földhitelintézet 11.70, Osztr. Länderbank 464.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 14.56, Banque Ottomane 725.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridional vasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 482.—, Rio Tinto 16.18, Sucerie d'Egypte 30.—, Tula 240.—, Thomson Houston —, Urkányi község 151, Chartered —, De Beers 271.—, East Rand 84.—, Jagersfontein 81.50, Transvaal Consols

Mindenütt kapható a legfinomabb
Weider tejszín és Zsolna csokoládé
Csokoládé dessert bonbonok.
Weider Ármin és Béla
csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA

15 forintért tiszta gyapuzsövetből mérték szerint elegáns kivitelű öltöny vagy felöltő
Krausz F. és Tsa
ut szabómester
Budapest, Rákóczi-út 69.
Videó mintákat mértékvonalú utasítással bérmentve. Halvány szabásunkat mintákkal házhoz küldjük.

HETI MŰSOR.

Április	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígsszínház	Sírialy-Színház	Népszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Arany Színház
19 Vasárnap	d. u. Az atanyomber este A félisten	Faust.	Patazjéras A tanítónő	Várasskocingó A dollárkirálynő	A sárga csikó A nagymama	Az atyja apja. Gretchen	—	Az életkomédia ja A tánc.

KÜLÖNFÉLÉK.

A lélek karneválja.

— Wrchlicky Jaroslaw. —

Nézd, fátylafény! Kocsik robognak arra,
Farsangi népség ül bennük vigadva.

Hozzám a Képzelt jó csendesen
S szobámba' karnevált játszat velem.

Ott Harlekin! Ez az én jó kedélyem,
Lám, lám: mint ugrál, szökdecse! kevélyen.

Ott Pierrot: Szivem, a rossz gyerek;
Colombina halványan közeleg.

Ki lehet ő? Egy dal csendül fülembe,
S ülök — millió emléken elmerengve...

Most jönnek édes, kicsi amorettek,
Az Almok, Vágyak — kik mindig szerettek.

S így együtt, lármásan mind erre tart,
Csüggést lesz lelkem és agyam zavart.

Egyszerre csönd. Éjfélt üt. A terembe
Egy sötét alak nyomul hirtelen be,

Mint árnyak, tűnnek amazok előtte
S érzem: mi jó — a lélek rideg bőjtje.

Minden virágot kegyetlenül megtép
Ez a zord ösmeretlen: az öregség.

... Köröttem síró csönd. Lelkem remeg,
Eltűntek a szatírok, istenek,

S végsőt vonaglik — könyes szemmel, vágyón
Colombina — az én holt ifjúságom.

Elek Alfréd.

Port-Arthur ma.) Port-Arthur ma is a romboló
harcok, az elkeseredett küzdelem képét tárja elénk.
Még a város közepén is feketére pörkölt falak, rom-
badólt tornyok, bedólt lakóházak, lezuhant háztetők
jelzik a japán tüzérség lövegeinek hatását. Barowski
híres kóralakban épített cirkusza rombadólva, pe-

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGÉNY. —

Írta: FRED VILLER

58

— Az ön leánya, helyesebben mondva mostoha leánya önként helyezte magát a mi védelmünk alá, tehát saját akarától függ, vajon vissza akar-e térni önhöz — vagy sem...

— Én a törvényes gvámja vagyok és beszélni óhajtok vele. Hol van?

— Az angol admirális házában tartózkodik, mint vendég, itt Gibraltárban.

A spanyolt ez az értesítés kellemetlenül érintette. Felkelt és néhány lépést tett a szobában.

— Megkönnyitem majd önnek a dolgot, uram — folytatta Monk. — Az ügy, mely önt idevezette, nem is annyira a mostoha leányát illeti, mint inkább bennünket. Ön meg szeretné tudni, miképp jutottunk némely dolognak a tudomására, amely önt illeti és miképp akarjuk mi azt a saját hasznunkra fordítani.

— Ez lehetséges — volt a gyors válasz — de mindenesetre kérdőre akarom vonni önöket azért a módért, amelyvel önök az én ügyeimbe ártották magukat.

— Silva gróf! Így nem fog cselhoz jutni! — volt Monk nyugodt válasza. — Ha mi beleavatkoztunk az ön ügyeibe, ön volt az, ki először kezdte; még mindig visszaemlékezhetünk a kellemes éjszakai találkozásra az Óceánon.

— Ah, mit törődöm én most az Óceánnal! És ezekkel a dolgokkal! Sem önnek, sem a hajó legénységének nem történt bántódása, bár azok az emberek oktan félelmükben elhagyták a hajót... De amit én kérdőre akarok önöktől vonni, az, hogy önök egy titok birtokába jutottak, mely hazám sorsára nagy befolyással lehet. Egy titok...

A gróf arca elsápadt a nagy lelki felindulástól; néhányszor végigjárta a szobát.

dig egykor mennyit mulattak itt a helyőrség tisztjei, legénysége, mily hangos kedvben voltak itt éppen akkor, mikor február 8-án a japán torpedók az éjszaka sötétjében támadást intéztek az orosz hajóraj ellen. Az egykori Saratow-mulatóban, melyben Port-Arthur orosz előkelősége a vidám zeneszó és a habzó pezsgő mellett oly kedélyesen mulatott, most a japán kezelő-hivatalnokok rendezgetik a legyőzöttek hagyatékát. A japánok Port-Arthurban csak kis helyőrséget tartanak, mert hisz a japánoknak Port-Arthur erőssége nem oly fontos, mint volt az oroszoknak és a japánok egy esetleges orosz-japán háború színterét nem Port-Arthurban, hanem sokkal északabbra, a Sungari-síkságon sejtik. Az elkeseredett harc irtóztató képét tárja elénk a 203 méteres domb, melynek elfoglalásával az orosz erősség sorsa meg volt pecsételve. Daczára annak, hogy az erősség hatalmas sziklatömbökből áll, a japánok lövegei borzasztó pusztítást végeztek bennük. A domb kupját méter magas törmelék és kődarabok borítják. A ledöntött szikladarabok között tört kerekék, homokkal megtöltött zsákok, szétzúzott lövedékek vannak elszórva. A legborzasztóbbak azonban az elesett katonák csontjai, melyek még most is szanaszét hevernek. A hegy kemény kőzete miatt az elesetteket nem tudták elég mélyre eltemetni, az eső lemosta, a szél elsöpörte a vértanúk hullájáról a vékony földréteget, mely holttestüket szemfödőként borította. A japánok a dicsőséges napok emlékére egy muzeumot építettek, melyet egészen Port-Arthur ostromának szenteltek. Ez a muzeum kívülről egy hatalmas sánchoz hasonlít. Vastag drótháló veszik körül a négyzetű területet, mely köré egy száraz árkot is vontak. Az árkot faépítmény hidalja át, melynek talpzata orosz podgyáskocsik oldalából, karfái pedig az elhódított orosz lövedék-kocsik kerekeiből állanak. A négyzetes kertben a vár védőinek tüzérségi felszerelése látható, a legegyszerűbb taracktól a leghatalmasabb hajóágyúig s egyetlen egy sincs köztük, mely az ostrom alatt meg nem sérült volna. Az árkok mellett üres lövegek vannak kiállítva. Homokkal telt zsákokból emelt barrikád között vezet az út a muzeum épületébe, mely négy tereméből áll. Az első teremben mindkét harczoló fél hadi felszerelése látható. A japáni részen a kiállított tárgyak túlnyomó többségét a konzervek és a főzőszerek teszik ki, míg az oroszok felszerelése a ruhadarabokban bővelkedik. Van itt félsátor, egész sátor, nyári, téli sapka, különféle kabátok, sőt az udvarias orosz hadvezetésű a hölgyekről sem feledkezett meg, az egyik sarokban egy üvegszekrény áll, melyben finom női selyemruha, fehér bálci cipő, parfüm és fűző van kiállítva, melyek arra a vidám életre

emlékeztetnek, melyek az orosz küzdők színeitől megégett lezajlottak, melyek talán a nagy tragédia legfontosabb tényezői voltak.

(Üveg-hajók.) Arra a nagyszerű gondolatra, hogy a tenger mélyét megfigyelni, a hajók fenekét üvegből is lehet csinálni. Dél-Kaliforniában jöttek rá. Már csináltak néhány hajót, de ezeken a fedélzet van üvegből, az áruk ellenőrzésére. A Radninglou írja, hogy már készült néhány hajó, melyeknek oldala is üveg lesz. Most azon gondolkodnak a Rivierán, hogy csináljanak üveg-csónakokat, hogy a kirándulók elmerülhessenek a víz faunájának szemléletébe.

(Az udvarias Robespierre.) Májusban lesz Robespierre születésének 150-ik évfordulója s ez alkalomból francia lapok sok ismeretlen részletet írnak Robespierre életéből. Így a „Gaulois” egy levelet közöl, mely az arrais száraz ügyvédtől nagyon udvarias embernek mutatja be. Robespierre ezt a levelet Guyard festőhöz intézte, aki azt kérte tőle, hogy lefesthesse. A levél, mely 1791. február 16-ról kelt s ennek daczára szinte még a Bourbon-udvar illatos levegőjét árasztja magából, így szól: „Ugy hallom, hogy a grációk el akarják készíteni az arczképeket. Teljesen méltatlan lennék erre a kegyre, ha nem érezném át egész értékét. Mivel azonban munkával való túlhalmozottságom, jobban mondván, egy irigy istenség eddig nem engedte meg, hogy a grációknak érzelmeimet nyilvánítsam, előzve meg ez a mentegődés azt a hódolatot, melylyel nekik tartozom. Kérem tehát őket, fogadják ezt el s határozzák meg a napot és órát, melyben hódolatomat bemutathatom.”

(Amerikai pénz Európában.) A Firenzében megjelenő „Nazione” szerint egy amerikai statisztikus kiszámította, hogy az amerikaiak évenként 500—700 millió koronát költenek el Ez összegbe azonban bele van számítva az a pénz is, mit festményekért, vagy más műtárgyakért adnak. Egy másik amerikai statisztikus szerint 1907-ben januártól októberig 85.000 amerikai látogatott át Európába s feltehető, hogy ezek mindegyike átlag 1800—2400 koronát költött. Amerikai bankároknál a gazdag amerikaiak átlag 15.000 korona értékű hitellevelet váltanak, de akad köztük 150.000, 240.000, sőt 400.000 koronás is s ezeknek legalább kétharmadát kiadják. Egy német számítás szerint az amerikai költségek Európában 1200 millió koronára is rug, de ez nyilvánvalóan túlzás.

— Én pedig szorosán ragaszkodom hozzá, hogy ön és az ön emberei kezdtek az erőszakoskodást honfitársaink és mi ellenünk. Derék norvég tengerészeket tettelesen bántalmaztak, a vagyonukban levő hajót pedig tönkre juttatták.

A gróf megállt és felemelte a kezét.

— A véletlen okozta, hogy mi kénytelenek voltunk a hajó fölött a parancsnokságot átvenni. Annak fedélzetén kerestünk menedéket, hogy minél gyorsabban elérjük Afrika partjait, miután gőzhajónk nyílt tengeren elsüllyedt és ha az emberek, akik velem voltak, kissé nyerseks és feygelmeztelenek voltak is, vezetőjük megígérte nekem, hogy a hajó személyzetének nem lesz bántódása. Mint már mondtam, balga félelmük készítette őket a hajó elhagyására. Amikor aztán önök jöttek a fedélzetre, elkövettem mindent, hogy megakadályozzam a vérontást. Éppen azért rábeszéltem a csempészeket — azon embereket értem, akikkel együtt voltam — hogy rejtőzzenek el és éjszaka aztán önöket ellentállás nélkül lefegyverezhetjük.

— De az ön emberei hatalmukba kerítették a Framot.

— Két engedetlen, önfejű fickó tette, akik parancsom ellen vétettek. Már lent voltak a kuterén, még mielőtt megakadályozhattam volna.

— Mindenesetre ön okozta az Óceán hajó elsüllyedését. Ez pedig a hajó tulajdonosát és vezetőjét szegénységbe döntötte, mert a biztosító társaság vonakodik fizetni azzal a megokolással, hogy a tulajdonos nem szükségéből hagyta el a hajót.

A gróf megvető kézmozdulatot tett.

— Azt hiszi ön, hogy én, vagy az igazságos és magas ur, akinek ügyét én szolgálom, derék tengerészeket jogos tulajdonuktól meg akar rabolni? Ebben a pillanatban Christiániában egy ottani bankban 100.000 pezeta van letétbe helyezve, amennyire tudom, jóval több, mint a mennyit a hajó megért; azzal az utasítással, hogy adják át a tulajdonosnak és a személyzetnek.

Mi hárman meglepődve néztünk egymásra.

Monknak a fülebe sugtam:

— Ez igazán becsületes uriember, ne bánj vele nagyon keményen!

Holt helybenhagyólag intett.

A gróf folytatta:

— De mit törődünk a pénzzel, ámbár Isten tudja, Don Car — akarom mondani mi is fel tudnók használni eléggé! De átkozott legyen az a nap, melyen a lábunkat norvég hajóra tettük és átkozott az az óra, mely bennünket összehozott!

— Ön nem nagyon udvarias, gróf ur!

— Bocsásson meg, nem akartam önöket megsérteni, de önök nem tudják, mit tettek! Egy nagy és igazságos ügyet hiúsítottak meg, egy nemes uralkodót meggyóztattak abban, hogy atyái trónját elfoglalja — és Spanyolországot az igától megszabadítsa! Talán legjobban lett volna, ha don Velasco tanácsát megfogadom akkor, midőn önöket a hatalmunkban tartottuk. — Kidobjuk őket a vízbe! — mondta nekem. Ez nagyon szívsós faj! Ha életben hagyjuk őket, sem békét, sem nyugalmat nem hagyunk nekünk mindaddig, míg fel nem kutattak és bosszút nem álltak rajtuk. Ezek az északi emberek nem olyan lomhák, mint a mi honfitársaink, ezek követik a kiűzött célt tüzőn-vízen keresztül.

A gróf nagyon sápadt volt az izgalomtól. Ugy beszélt, mintha csak saját magához intézné a szavakat, egyikünkre sem nézett, hanem leereszkedett egy székre és szemérette a kezét.

Hirtelen felkelt és Monk arczába nézett.

— A spanyol kormányának már tettek jelentést?

— Még senkinek sem mondtuk el az afrikai partokon történt kalandunkat — felelte komolyan Monk. — Kivéve az angol admirálist, az pedig megígérte a hallgatását — egyelőre. Az ön mostoha leánya számára kellett valami menedéket keresnünk és ha a fiatal hölgyet házába vette, nem tehetjük, hogy teljesen tájékozatlanul hagyjuk a helyzete felől.

— És mit akarnak most tenni? A gróf arca nyugodt volt; de feszült várakozást nem bírt elrejteni.

Folyt. köv.

SZÍNHÁZAK

Szombaton 1908. április 18-án.

Nemzeti Színház

Zárva

III. Kir. Operaház

Zárva

Várszínház

Zárva

Magyar színház

A császár katonái. Dráma három felvonásban. Írta Földes Imre. Vágó Karády István. Fődarabok: Karády Zoltán, Karády Irzsbet, Schneller Lajos, Marjay István, Szilassy Ernő, Joász Géza, Saárossy Agóst, Kollár Gyula, Szedlacsák János, Pintór István, Ferenéz Körmeny. Kezdeté fél 8 órakor.

Népszínház-Vígopera

Zárva

Vígshízház

Zárva

Uránia színház

Zárva

Király színház

Adollárkirálynő. Operett 3 felvonásban. Írták Willner A. M. és Grünbaum Frigyes; fordította Faragó Jenő. Zenéjét szerette Fall Leó. Személyek: John Cauder, Alice, leánya, Dick, az unokács, Daisy Gray, Tom, Cauder test. Dónos László, Schlick Hans báró, Labinska Olga, Miss Thomson. Kezdeté fél 8 órakor.

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-út 69. Telefon 98-16. Roland körteje. Operetta. Írta Franc Urbain. Fordította Gábor Andor. Zenéjét szerette Claude Terrasse. Szereplők: Nyárai, Keleti, Juliska, Barsony, Szentimay, Vörös III, Boross, Nagy Marika, Kökény Ius. Pénz áll a háznál. Pohózati. Írta Goltz. Szereplők: Sarkadi m. v., Nyárai, Nagy Marika. Angyalok. Dráma. Írta Szomorú Dezső. Szereplők: Poór Lili, Tihanyi Géza, Nyárai, Kardos Ilonka. Nők Carter a Kabaretben. Írta. Írta Heitai Jenő. Szereplők: Kardos, Barsony, Palásthy Marcel, Nagy Marika, Medgyaszay Vilma, Nyárai, Vörös III, Győző magán-számai. Kezdeté 9 órakor.

Ápolló színház.

(Telefon 68-39.) Grand National Steeple Chase. Liverpoolban 1908. március 27-én. Az apai szeretet. Alom a lumpolás után. Skótországi képek. Nagyanő mesé. Elvesztett vasuti jegy. Edingburgh és Glasgow látkepe. Angol hadihajók és torpedók. Kőbányák Angliában. Angol matroz-játékok. A német császári pár és az olasz király találkozása Velencében. Az előadások a. u. fél 6 órakor kezdődnek.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.

Igazgatók LEITNER és KELETI. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 8 1/2 órakor. 1/4 órakor! Ma! Ujdonság!

'Az életmentő'

Bohózati írta; Cagliostro. Rendező: Rott Sándor. Végül! 11 órakor!

'DAS KIND VON HEUTE' Gyermekeknek felnőttek számára írta: Satyr. Rendező: Werner Manó. Továbbá: Trébítsch Sándor, Zöldi Márton és Türk Berta új szízlészműveikkel

Nappali pénztár 9-1-jig és délután 3-6 óráig Az 1-ső emeleti Casino de Parisban reggeli 5 óráig zene és tánc.

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy ma szombaton este 7 órakor

megnyitom az Andrassy-uton a m. kir. Operával szemben

'Grand Restaurant Dreher' nagy vendéglőmet.

Kizárólag Dreher sört mérek és boraimat közvetlen termelő uradalmaktól szerezem be.

Csakis elsőrendű magyar és francia konyhát fogok vezetni, ahol a legfrissebb és legmegbízhatóbb anyagot dolgozom fel.

Fűszer- és csemegeáruimat kizárólag az előnyösen ismert

Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor cs. és kir. udvari szállító cég tizletéből szerezem be.

Az összes helyiségeket fényesen átalakítottam, nemkülönben az első emeleti termeket és szeparékát is.

Magamat a n. é. közönség szives jóindulataiba ajánlva maradok kiváló tisztelettel

Bokros Károly a 'Grand Restaurant DREHER' vendéglőse.

TÁTRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-UTCZA 77. Igazgatóság: WABITS és GRUNER. Budapest legelőkelőbb családi mulatója. Ma és mindennap

Teljesen új szenzációs műsor. Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul Nemzetközi Cabaret előadás.

Nemes Lessenn Melta Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard báróné cocottálok (hartakisérettel). La belle Sylvia dán soubrette. Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmiedt Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrette. Sugar Elza cabaret énekesnő. Perenczy Kamilla női baritonista. Pénztárnyitás 5 órakor. Kezdeté 8 órakor. Telefon 15-10.

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszerkülönlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál HATSCHEK N. Csakis: Budapest, Károly-körut 6. ARJEGYZÉK TITOKTARTASSAL INGYEN.

HOLZER DIVATHÁZA

IV., Kossuth Lajos-u 9.

Külön gyermek-ruha és felöltő-osztály

Dus választék mindenmű gyermekruházati cikkekéből, legegyszerűbb és lelegegánsabb kivitelben.

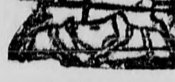
Budapesti (Bonbounière) CABARET Teréz-körut 28. Telefon 52-88.

Minden este 9 1/4-től 12 óráig nagy előadás!

a rendkívüli sikerű áprilisi műsor!

Három bohózati Husz cabaret szám! Hat színpadi tréfa! Nagy Endre, Ferenoz Károly, Z. Molnár László, Szász Ilona Szécsi Magda, Fábán Koránia, Kept Jolán Balogh Böske, Huszár, Sajó, Gabányi, Máhr, Köváry.

Jégyek: Bárd: Kossuth Lajos-u. 4. és Andrassy-ut 2. Zipszer és Közig: Andrassy-ut 4. Cabaret-pénztár: Teréz-körut 28.

SCHMIDT M

szígyártó, nyerges és bőrüzem Budapest, VIII., Rákóczi-ut 28. sz. Ajánlja saját gyártmányú kosztó- és lovagló-szerszámjait. Mindennemű utazó és kósi bőröndök, pénz, zivatar cigaretták stb. tárcsák. - Arjegyzék béműve.

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ

Tenis-pálya-készítő s főszerelő. Versenyjátékosok egyedüli raketjavítója. - MACHER REZSO sportüzlete, Budapest, IV., Koronaheroeg utca 3, szám. (Az udvarban)

Butor

készpénzért és részletre 3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon. 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitelől a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 60 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata. Budapest, Váci-körut 9. (Szerecsen-utca sarok.)

Nászajándékok

szülemre díszárgyak, evő-eszközök, műipari cikkek

részletfizetésre is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN műórák ékszerterelepén

Budapest, Erzsébet-körut 29. l. em.

Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

FÖVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma és minden este 'Lakodalom Japánban'.

Nagy kiállításos ballett, 60 szereplővel írta Regel H. Betanította Hölzer J. valamint

a nagyszerű áprilisi műsor

Az előadás kezdete 8 órakor. A téllkertben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum. BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám. Április hó 16-tól új műsor: Elsa & Capitain Smith orosz czári ud. műlővők

SARATOFF orosz tánc csoport. Új bohózati. FR. PETERS Állathang utámoz. Új bohózati.

Az utazó nadrágok bohózati írta: Carbolne.

Az összes szólolisták új műsorai. Ejjeli 12 órától reggeli 5 óráig, a téllkertben zene és táncz. Május 4-én a művész személyzet jutalomestélye

VILLAND nagy czirkusza

TESTVÉREK a TATTERSALBAN. Telefon 51-95.

Ma és minden este 8 órakor: nagy diszelőadás

Szenzációs műsor. A legelső művészek és művésznők. Jegyek kaphatók: SOPRONI-nagytársade Rákóczi-ut 1. és a czirkusz-pénztárnál. Ünnepe és vasárnap 2 nagy diszelőadás a. u. 4 és esti 8-kor

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ékszerek, evőeszközök, nászajándékok

részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

műorás

Bpest, Erzsébet-körut 29. sz. I. em.

Urasági

butorokat, szőnyegeket, oszillárokat

és legteljesebb berendezésekkel (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körut mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagóni pisander vagy másfajta háló, ebédlő, úri szoba és szalonbutorokban. Rézhálósobák, börgarnitúrák és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben modern bronzszillárokkal, gáz, villamos stb.-hez.

26597

Most jelent meg!

A MAGYAR ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, KÖZSÉGI ILLETŐSÉGRE ÉS AZ IDEGENEKNEK MAGYARORSZÁGON VALÓ TARTÓKODÁSÁRA NÉZVE

FENNÁLLÓ

JOGSZABÁLYOK

A nagyközönség, közigazgatási tisztviselők és ügyvédek használatára összegyűjtötte, rendszerbe szedte és magyarázta

ÁRA **2** KOR.

DR VITA EMIL

— az ékezetfővárosi tanácsjegyző —

Megrendelhető a kiadó Athenaeum részvénytársulatnál Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. s minden hazai könyvkereskedésben.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismer: egy és kétcsövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

ROZSA SZEGFŰ

Magastörzsű rózsafák 2 éves koronával 10 darab 13-16 K. Magastörzsű rózsafák 8 éves koronával, csak régebbi legjobb és újabb legjobb faják, 20 K. Bokorrozsa, 2 évesek 10 db 8-9 K. Amortizál óriásszegfűk, egyéves, erősen virágzó, 6 db 10 K. Császárszegfűk, folyton virágzó, 10 db 5-10 K. Készítek mindenféle megfogalmazást és gazdag virágzásért Szétküldés mindenkora bérmentve utánvétellel. Képes árjegyzék díjtalanul.

Krausz T.

kiválói kerékszoke

FEKETEHALOM, Brassó mellett

Gazdák figyelmébe!

Most jelent meg második kiadásban

A sertés Magyarországon

Irtá

enesei DORNER BÉLA

királyi gazdasági intéző

Második, teljesen átdolgozott kiadás 74 ábrával

Ára 7 korona 20 fillér

Kapható

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDESE (Wodianer F. és Fiai) r.t.-nál

Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

FRIED J.

műbutoraktár, kárpitos és díszítő

Bpost, V., Nádor-u. 14

Eltfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenféle kárpitos- és díszítőmunkákat. 27881

Mintaraktár művészi kivitelű butorokból, francia és angol szövetekből

: Költségvetés díjmentes.

958. sorozat Bon 028. szám

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvosi mű-és közszerész

Budapest, VII., Erzsébet-körut 50 sz.

koteles czan utalvány beküldése mellett minden megrendelőnek 1500 azaz tizenöt százaléknyi árkedvozményt adni az eredeti

F. Bergerand fils

párisi különlegességok

foszterek gyártmányából kimerítő lépos árjegyzék díjmentesen zárt levelekben küldetik.

Kivágatott az „Egyetertés”-ből. 25705

Szabott gyári árak!

Nászajándéktárgyak minden árrban.

Spitzer Miksa utóda

HOLCZER

m. kir. szab. ékszerész.

Saját gyártmány! Ékszer átalakítás. Jutányos árak

Nagy raktár: Gyémánt és brilláns-butonok, gyűrűk, melltűk és más nemes kőárakból.

Ekszer átalakítások.

Budapest, IV., Károly-körut 22. Köser Bazár. Gyár: VII., Király-utca 15.

Lelekiemeretes kiszolgálás!

Az egész országban mindenütt kapható

A MÜLLER J. L.-féle

Kalipatos

LEGJOBB FOGPEP

felhívhatatlan, fogszab. kat. fehérről és épen tartja. Kis csomag 30 fillér, nagy 1 korona

MÜLLER J. L.

44 sz. székely számból

Bpest, Károly-körut 22. sz. emeleti kapható.

Szomb

GUMMI

„NAKI

BINTAGYU

UTERUS-

Unive

paralízis, kis sarházt. Bp.

Műlábak, Haskötők, torok, be

Magyar O

Pontos

buial

egy görvéllyel a romlott vérű rheumatizmus, onostesis, te bujakeres bánta gyógykezelés

Dr. Oliv

melyek a traktálai engedéllyel

Igen kellemes gyök használható.

Ára egy kis dobozban 52 da

Raktár: Törö

ER

Különleg

„Goodyea

árak

A jelenkor legjobb mi

INGYEN
 dírtól és bérmentve szálljuk rend-
 kívül árdekes tartalmú ábrákkal és
 beszámolókkal illusztrált árjegy-
 nekkel.

GUMMI HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K fucatja
PESAR, OCLUS, NŐI ÖVSZER 3—5 kor.
 feltétlen megbítható valódi angol és francia gyárt-
 mányok.

„NAKIRA“ törv. védett kőműves kőműveség,
 valódi indiai paragummiból fel-
 tetlen megbítható, fucatja... **12 K**

MINTAGYŰJTEMÉNY 13 darab legfinomabb
 övszerből **4 korona.**

UTERUS-SPRAY eredeti törv. védve
 női kőműveség **14 korona.**

Universalis-sérvköttők
 paratlanok, kis gummi nyomóval, a legnagyobb sérv is el-
 sártható. Egyedeln 6—12, kétoldaln 10—24 korona.

Műlábak, műkezek, egyenesítők ferdénél-
 teknek, támgépek, stb. stb.
**Száktők, gummiharisnyák stb. Irrigá-
 torok, betegápolási cikkek kaphatók.**

Magyar Orvosi Műszertár Budapest
Vil., Rákóczi-ut 32.
 Fontos esetre és a veres keresetre ügyeljünk.

**Az új tavaszi
 árjegyzék
 megjelent!**

Kívánatra ingyen.

**CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
 NEUMANN M.
 FÉRFI-, FIÚ-, GYERMEK- ÉS
 LEÁNYKA-RUHÁK TELEPE
 BUDAPEST
 MUZEUM-KORÚT 1. ÉS 3. SZÁM.**

**Heveny vagy idült
 bujakór-bántalmak,**
 úgy görvélkór, borbajok, rheuma, (izzag tekélyek stb.) s
 a romlott vértől származó egyéb bajoknak, mint migrigydaganat,
 rheumatismus, a száj, gége gonyedései, dagasztók,
 onostesis, tenesztikus és mindenféle szerzett vagy örököl-
 t bujakóros bántalmak esetében, a legmeggröztöttebb s minden
 gyógykezeléssel daczó betegségekben, a legbiztos és gyökeres gyó-
 gyulást nyújtanak

Dr. Oliver vértisztító piskótái
 melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia
 által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül
 vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a lekválabb orvo-
 sok használnak, min. egyetlen és legjobb vértisztító szer és más
 számos kiállításokban részesült.

Ara egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy
 doboznak 52 darab tartalommal 11.— kor. Minta és prospektus
 rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-
 utca 1. és A drágy ut 2.

**Villamos
 világítás**
 saját dynamóval, lakó-
 házak, gazdaságok ré-
 szére. Telefon és villa-
 mos cikkek árjegyzéke
 ingyen. Aranját és
 felvilágosítás ingyenes.
 Strigl és Gärtner, elek-
 tromérnökök, Budapest
 VI., Gyár-utca 1. sz.
 27855

0 eszsz. és Apost. kir. Felsőének legfelső elhatározása folytán.
 A közös katonai jótékony szelokra szánt

XXVI-ik csász. kir. államsorsjáték.
 Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18,300 nyereményt
 tartalmaz készpénzben 518,580 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.
 A nyertesek kifizetéséről a csász. kir. lottószedők kezeskedik. A húzás viaszvonattal 1903.
 május 14-én fog megtartani. Egy sorsjegynak ára 4 korona. A sorsjegyek Bécsben a csász.
 kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vorderer Zollmeisterstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtő-
 képekben, dohányüzletekben, adó-, pósa-, távria- és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kap-
 hatók. Játékosok sorsjegyeket részre ingyen adhatnak ki. A sorsjegyek portómentesen külfel-
 nok szét. A csász. kir. lottószedői igazgatóság (államsorsjátékok osztálya.)

Elegáns façon!

Heti gyártás:
15.000 pár.

MAGYAR IPAR!

Legnagyobb választék!

1200
 munkás és hivatalnok.

„GURUY“

Czipőgyár Részvénytársaság TEMESVÁR.
 Magyarországai fiók-telepek:

**A monarchia legnagyobb czipőgyára
 Czipőárúinkat**

szabott, alacsony és versenyképes árak
 mellett adjuk el. A gyári védjegy és
 az ár a talpba van vésve,

Központi
 főraktár **Budapest**
 csak IV. Kossuth Lajos-
 utca
14—16.

**Különlegesség:
 „Goodyear Welt“
 árukban.
 A jelenkor elismert
 legjobb minősége.**

ARAD
 DEBRECZEN
 EOER
 ESZÉK
 FIUME
 KASSA
 KOLOZSVAR
 KOMAROM
 LUGOS
 MISKOLCZ
 M.-VÁSÁRHELY
 N.-BECSKEREK
 N.-KANIZSA
 N.-KIKINDA
 N.-SZEBEN
 N.-SZOMBAT
 N.-VÁRAD
 PANCSOVA
 PÉCS
 POZSONY

SOPRON
 SZOMBATHELY
 SZEGED
 TEMESVÁR
 UJTEK
 VERSECEZ
 ZÁGRÁB

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Fényképezőgép,

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elszívással, kazettával, alkalmas mindenféle felvételekre csak 9 forint. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettákkal, labda-exponálással, EGÉSZEN ÚJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép 8 fős objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászgyertya, fényképezőgépet binoklet, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyanis minden mindent olcsón eladok és újakra becserélek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Ha köhög

vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérért. 250.

Parketagyár

Gyönyörűen ajánlja gyártmányait. 27733

20,000 rózsza

magas törzsű kapható. Árjegyzék bérmentve Novák János rózsatelepen Székelyhid.

Révfülöpnő

a Balatonparton, a Lenke nyaraló két szoba, konyha, veranda, élekkamra, pinczével, teljes felszereléssel és fürdőkabinhasználattal 350 koronáért a fürdőidényre kiadandó. Tudakozódás a házmasternél Budapesten IV. ker., Molnár-utca 24.

Székesfővárosi

tanító, okleveles tanár, szakképzett gyermekpszichológus tanítást vállal, elmaradt tanulókat előkészít, esetleg magántanulókat felelősség mellett levezigáztat. Ajánlatokat „Szakképzett” jellegével a kiadóra kér.

Butor

1 kredencz legfinomabb elegáns, divatos gyönyörű réz- és üvegbetéttel hozzáillő 1 oszlopos szekrény kihuzó asztallal, 6 valódi bőrszék. Értéke 1000 forint kapható 450 forintért. Beraktározási Vállalat Veress Pálnó-utca 12. I. em. (volt Zöldfa-utca.) 28386

„SAS” SZÁLLODA Budapest

IV., Sarkantus-utca 12. Szobák mindenkor jutányosan kaphatók.

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 27792

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyetárságokból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államvizsgáraitani államvizsgáira teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium, Budapest VI., Róssa-u. 44. III. 8.

Gépészeket

cséplés időnyre ugyszintén gazdaságstetket és az összes gazdasági személyzetet, szakértelem és jószansággal teljes felelősséget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Arnold Budapest, Nagymező-u. 25. Telefon 94-67.

Lakást,

bérlhelyiséget, fizetést akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08 Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérlhelyiség naponta nyilvántartva.

Ügynököknek

biztos megélhetést nyújtó általában bárkinek kik mellékletekre tartanak igényt. Értékpapírok és sorsjegyeknek részvételre való előállításáról van szó. Legmagasabb jutalék mellett. Szakképzettség nem szükséges. Érdeklődőnek felvilágosítást ad. FLEISSIG SANDOR bankháza Budapest VIII. ker., Erzsébet-körút 2. szám.

HERZEMMA

Első magyar azanyhimnusz-terme. BUDAPEST 7290 Deák Ferenc-utca 17.

Temetkezési

vállalkozók, intézetek, egyletek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság Nagymező-utca E. 46. 27903 C.

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérlhelyiség és ingatlan nyilvántartva.

1000 családnak

azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérlhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva. 2766

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 268

Székely-utca sarkán.

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különböztetve és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerek, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegre kérek. 27808

Zálogcédulákat,

brillánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brillánsokért többet fizetek, mint amennyitért vették. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

BUTOR

árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalonbőr-főlellek, gyönyörű tükör, diván, bőrszék, íróasztal, porzsaasztal és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarkán.

A valódi gyöngy

szilvium kellemes ízűre és jóságára felülmúlhatatlan. — Egy postacsomag-nál literjét 3 koronáért szállítja utánvétellel bérmentve Schneider Géza, Paks. 28283

Árverési butor-,

szőnyeg-, csillár-raktáramat olcsón elárultom kiköltözés miatt. Dob-utca 22. szám Nagy Endre.

A legfontosabb részletfizetésre

zongorát, pianinót, czím balmot, hegedőt

bankhittel

utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar hangszertelepen. Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 58. szám.

! Csodálatos!

4 pár cipő 6 kor. 90 fill.

Óriási vétel folytán cipőárunk rövid ideig potom ártért eladtunk. 2 pár úri, 2 pár női fűzős cipő erősen szegezett bőrtalppal nagyon elegáns, legújabb alak és erős.

Nagysága centiméter vagy szám után küldetik. Mind a 4 pár összesen 6 K. 90 Ft., bekerül.

A szállítás utánvétellel történik.

Csere megengedtetik, a pénz kitógás nélkül visszaadatik.

E. ZWEIG, KRÁKAI 59/10

Veresáfonyabefőt

BARTÁ-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.—korona FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 86972

Nem kell

már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Lakást, lépcsőházi szobát, házat, felket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérlhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva. 27665

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 76. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal egy magán, mint család ügyekben Kossa-Magyar Béza. Telefon 67-47. 27750

Szepességi csemegék

BARTÁ-féle veresáfonya befőt, málna-, szamóca-, csipkebogyó-, gomba- és huskonzerveket, pástétomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-megye. Kérjen árjegyzéket.

Polgáriskolai

gimnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítetnek rendes és magántanulók, valamint felnőttek (hölgyek is) kik tanulmányait félbeszakították legkorábbi idő alatt legjobb sikerrel szaktanárokat vezetője mellett. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. L. 3. 27997

Zalogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakab

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szirma szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petróleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezés kiállítás!

IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejáratt. Az egész házban. Telefon 17-77.

Flóközlet nincsen.

26618

MEGHODITOTTUK A VILÁGOT!

GEREBEN BELA KRISTÓF TER 2

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTÁ-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.— bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26973

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás! Kitűnő szabás! Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek. Zellszka János angol úri szabóterem BUDAPEST, Andrassy-ut 56. I. em. Allandó választék a legdivatosabb angol és bel-földi szövegekből.

BELHURUT,

(hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszer a BARTÁ-féle FEKETE-APONYA GYÖGYBŐR-gyógyszereszek és fűszerezéseknél 1 üveg ára K 1.60, 5 üvegét 8.— koronáért bérmentve szállít a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26971

Csiz

A kontinensen a legerősebb jód brom gyógyfürdő. A megelőző gyógyterápiákban nevezetesen szerep jut az asványvíz nagy radionaktivitásának, melyet Lengyel Béla egyetemi tanár legújabb vizsgálatai fellelőztettek. Megnyitás május 1-én. Számos előnyös hatás: szanatórium, gyógyfürdő, szögör, kávéház, lawn-tenisz, tanulókat, kirándulások, vasút-állomás, posta (távirada helyben, Hírutasos orvos Dr. Kallos Jenő. Katapultszék, államhivatalnoknak elő és utó időnyben 80% kedvezmény. Prospektusát szolgálat a fürdőigazgató. Az áránnyal rendelkező használati utasítás a fürdőigazgatósnál és Hősök t. I. felárulónál, — Budapest.

Kolozsvári

jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legkorábbi idő alatt kipróbált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikertét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen olcsó díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kiemelten válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban, allandó nagy raktár Laub Lipót, BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

30 forint.

Varrógépek

egy új valódi csipke városszékű varrógép, szakképzett angol és bel-földi utasításokkal csakis SINGER A. hűségesebb Budapest, főútet Akadémia-utca 64. Mindennapi varrógépek javítását legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Gyümölcsfa

diszta és rózsaszínű gyümölcsökkel ingyen szolgálat Weber faiskolája Békásmegyeren Budapest mellett.) 27117

Sodronykerítéseket

bámulatos olcsón készít Heizer és Társa cég Budapest, VIII., Népszínház-u. 1-3

Korai főzelekek

csukorborsó, zöld bab, kelkáposzta, spenót, fecsanfű, hónapos retek, karfiol, uborkonyra, idej zöldségek, vegyesen postakosárként 3 forint papírhöz 40 postaszekondent 3 kor. 50 fill. Názilag jött ki a baracklekvárnak és biralmaságnak kilóját 2 koronáért, mézdes szilvaiznek 1 koronáért kilóját szállítja Szabó XII. Csongrád. 28010

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas-és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

30 korona

finom szövethál divatos férfiöltöny vagy felöltő mérték után remek szabás és finom kivitelben. Hatalmas veresáfonyabőrű Budapest, VII., Thököly (Csömör)-ut 8. L. em. Vidékre minták bérmentve.